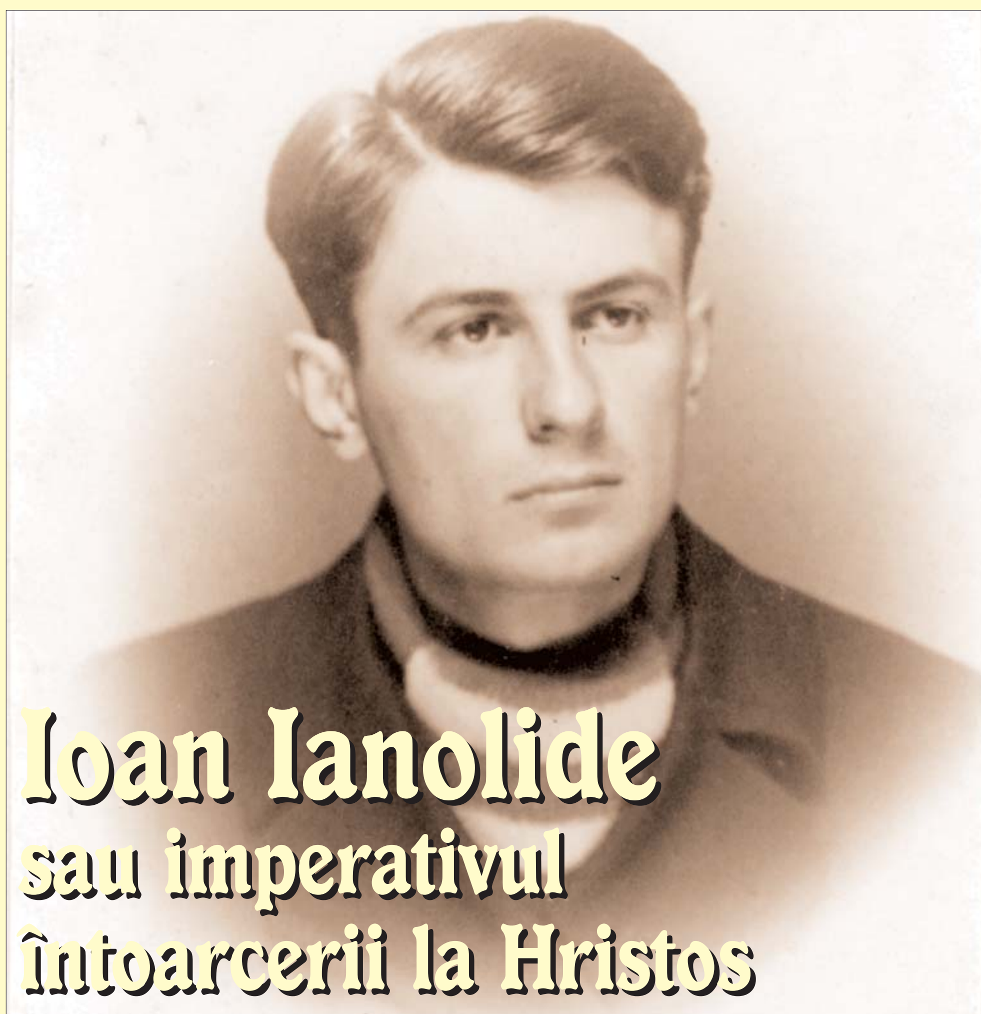
ROST

Revistă de cultură creştină şi politică

Oameni de dreapta

de Claudiu Târziu

Despre nazism, comunism şi masonerie cu Florin Mătrescu

de Viorel Patrichi

Exorcizarea răului

de Constantin Mihai

Biserica, între comisiile prezentului şi umbrele trecutului

de Marcel Răduț Selişte

an V ● nr. 49 ● martie 2007 ● 3 lei

www.rostonline.org

Coperta I: Ioan Ianolide, în 1941, înainte de a fi arestat

sumar

numărul 49 • martie 2007

Revista ROST poate fi procurată de la chioșcurile Rodipet SA sau:
- În **București** – de la librăriile „Vasiliada“ (Bd. I.C. Bratianu 12) și „Sophia“ (Str. Bibescu Vodă nr. 24, lîngă Facultatea de Teologie)
- În **Constanța** – de la librăria „Brâncovenească“ (Str. Vasile Lupu nr. 43)
- În **Galați** – de la librăria „C. Negri“ (Strada Domnească 27)
- În **Suceava** – de la librăria „Sf. Voievod Ștefan cel Mare“

FOARTE IMPORTANT

Revista ROST caută distribuitori în toată țara: biserici de mir, mănăstiri, firme locale de difuzare a presei, librării și persoane particulare. Oferim comision generos. Pentru detalii, luați legătura cu directorul publicației, Claudiu Târziu, la telefon 0740.103.621 ori pe e-mail: rost@rostonline.org sau revistarost@gmail.com.

ROST
Revistă de cultură creștină și politică

Fondată 2002

Revistă națională editată de Asociația ROST

DIRECTOR
Claudiu TÂRZIU
tel.: 0740.103.621
rost@rostonline.ro

REDACȚIA
Mihail ALBIȘTEANU
Richard CONSTANTINESCU
George ENACHE
Cristi PANTELIMON

COLABORATORI PERMANENȚI
Antonio ARONEASA
Corina BISTRICEANU
Răzvan CODRESCU
Pr. Radu ILAȘ
Arhim. Iuvenalie IONAȘCU
Constantin MIHAI
Viorel PATRICHI
Mircea PLATON
Adrian Nicolae PETCU
Marcel RĂDUȚ SELIȘTE
Mircea STĂNESCU
Constantin N. STRĂCHINARU
Nicolae STROESCU-STÎNIȘOARĂ

COMUNICARE & PR
Nicu BUTNARU
tel.: 0723.504.807
nicubutnaru@rostonline.ro

COORDONATOR DISTRIBUȚIE
Ciprian GEANĂ

DTP
Omni Press & Design
art@opd.ro

EDIȚIE INTERNET
Dragoș DORAN

CORESPONDENȚĂ
OP 23, CP 27 – București

TIPAR
Docuprint SRL
tel.: 0234/588.930

DIFUZARE
Rodipet SA

ABONAMENTE
La redacție sau prin Rodipet SA
(nr. catalog 4843-VI)

ISSN
1583-6312

www.rostonline.org

Oameni de dreapta

La noi, îndeobşte întreprinderile serioase se afundă în băşcălia mlăştinoasă, cînd nu sînt vînate de gheara scandalului public. Desigur, sînt unele, puţine, care reuşesc să aducă printre noi normalitatea, la fel cum există şi altele, cu nimic mai prejos, asupra cărora se tace cu subînţeles. De pildă, deschiderea unei dezbateri necesare asupra viitorului Dreptei în România s-a lovit de pereţii de pîslă ai „opiniei publice“.

Claudiu Târziu

Revista *22* a găzduit, la începutul lui februarie a.c., un supliment[1] despre „polul de centru-dreapta“[2], coordonat de profesorul Virgil Nemoianu. Iniţiativa s-a vrut scînteia declanşatoare a unui proces de reaşezare a politicii dîmboviţene, în două faze: 1. clarificarea doctrinară pe partea dreaptă a eşichierului politic şi 2. găsirea unei formule de coagulare a forţelor de centru-dreapta spre reechilibrarea scenei politice – acum înclinată periculos în stînga.

Avînd în vedere publicaţia care a propus discuţia şi numele celor care au marşat la ea[3], ne-am fi aşteptat să se angajeze în dezbatere şi alte voci majore.

După trei săptămîni de la publicarea grupajului de articole, nu s-a înregistrat nici un ecou dinspre majoritatea directorilor de opinie. Se prea poate ca, în vacarmul luptei nesfîrşite dintre premier şi preşedinte, tema să fi fost amînată pentru momente mai tihnite. Sîntem însă tentaţi să credem că mai degrabă a fost lăsată deoparte din calcul. Pentru că e şi sensibilă, şi lipsită de spectaculozitate pentru marele public.

Pînă la reacţiile din afară, revista *22* s-a lipsit singură, din start, de contribuţiile unor proeminenţi teoreticieni ai Dreptei, autori cu o viziune bine articulată teologico-politic – ca Răzvan Codrescu, Varujan Vosganian, Radu Preda –, pe care nu i-a invitat să se pronunţe, probabil din antipatie ideologică, fiind consideraţi „prea de dreapta“.

Mai mult, deşi toate curentele din „polul de centru-dreapta“ au avut un reprezentant în dezbatere (conservator, liberal, creştin-democrat), majoritatea celor care s-au exprimat sînt simpatizanţi ai lui Traian Băsescu şi, prin extensie, ai formaţiunilor politice subordonate preşedintelui: PD şi PLD. Traian Ungureanu crede chiar că PLD poate fi axul central al viitorului „pol de centru-dreapta“. Or, cele două partide sînt în mare confuzie ideologică, iar gruparea lui Theodor Stolojan este taman „cuiul lui Pepelea“ într-o viitoare „federaţie de centru-dreapta“.[4]

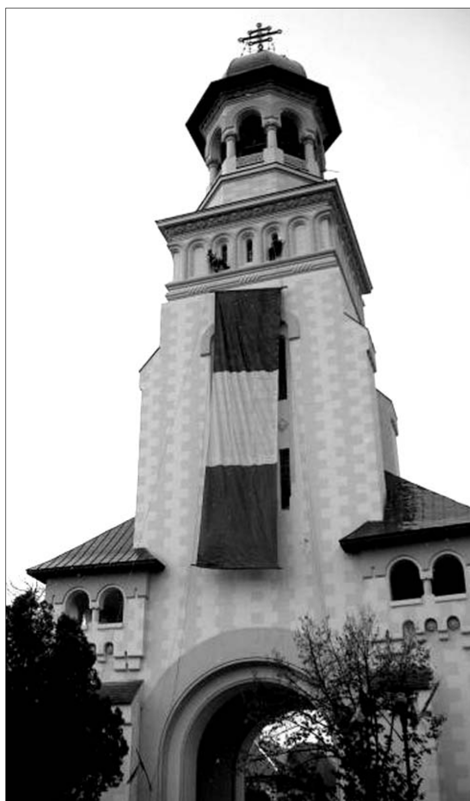
Ajungînd la substanţa poziţiilor luate în suplimentul 22, am remarcat două vicii de abordare esenţiale. Întîi, mai toţi autorii pleacă de la premisa falsă că PNL, PD şi PNŢCD sînt partide de

[1] Revista *22*, supliment „Polul de centru-dreapta“, nr. 882, 2 februarie – 8 februarie 2007.

[2] Mă amuză întodeauna această exprimare precaută: „centru-dreapta“. Trădează o nejustificată frică de ideea de Dreapta. Singurele *noţiuni* cu care se operează în discursul politic acceptat sînt „centru-dreapta“ şi „extrema-dreaptă“, pe de o parte, şi „centru-stînga“ şi „extrema-stîngă“, pe de alta. Sînt eliminate tocmai referinţele la ideile esenţiale ale polarizării politice: Dreapta şi Stînga, singurele reale. În acest text vom folosi şi noi convenţia „centru-dreapta“, cu ghilimele de rigoare, de dragul discuţiei.

[3] Teodor Baconsky, Cassian Maria Spiridon, Mircea Platon, Ioan Stanomir, Traian Ungureanu, Toader Paleologu, Gelu Trandafir, Dragoş Paul Aligică, Eugen L. Nagy.

[4] PLD încearcă să substituie PNL în Alianţa DA şi la guvernare. Cum ar putea exista vreo colaborare între PNL şi PLD?

„centru-dreapta“[5] şi deci posibile componente ale polului. Ei vorbesc despre comunităţile politice respective aşa cum sînt percepute (dacă se opun PSD, e suficient pentru a fi considerate „de dreapta“), nu analizîndu-le structura ideologică, comportamentul public şi resursele umane. Este limpede că partidele numite mai sus nu sînt integral de „centru-dreapta“, ci conţin în sînul lor grupuri minoritare de oameni de dreapta. Prin urmare, este interesant de văzut dacă acele grupuri pot direcţiona spre „centru-dreapta“ partidele în care activează, sau dacă ar fi mai nimerit să se regrupeze în afara lor, într-o nouă formaţiune.

Doi, cu excepţia lui Mircea Platon şi a lui Dragoş Paul Aligică, publiciştii ignoră aici[6] un factor fundamental de selecţie şi coagulare a forţelor de „centru-dreapta“ şi anume modul în care se raportează partidele pretins de „centru-dreapta“ la Biserică[7]. Pentru a fi viabilă, o confederaţie de „centru-dreapta“ trebuie să se întemeieze pe un set de principii şi valori comune, care să cuprindă şi o referire la rolul Bisericii.

Mai departe, doar doi autori sugerează anumite soluţii pentru adunarea curentelor de „centru-dreapta“ sub o umbrelă comună. Ceilalţi fie se mărginesc la a constata degringolada din „centru-dreapta“, dezastrul produs în războaiele fratricide, absenţa coerenţei ideologice şi doctrinare; fie se dedau la interesante incursiuni în istorie sau la fermecătoare exerciţii confesive, de natură să explice opţiunea lor politică, nu să indice şi o ieşire din impas.

Mesajul care răzbate din toată această ţesătură de opinii este cel al nevoii de *unitate*, satisfăcută cu aproape orice compromis. Motivaţiile principale ale realizării urgente a acestei unităţi a partidelor de „centru-dreapta“ sînt neutralizarea extremelor şi consolidarea unui sistem de alternanţă la guvernare „centru-stînga“ – „centru-dreapta“, după model apusean. Punctul de plecare în acest demers ar fi dezbaterea de idei.

Fără îndoială, într-o situaţie de haos politic, aşa cum este cea din România de azi, populismul de toate nuanţele cîştigă teren. Cine cucereşte inimi n-are nevoie de idei şi de programe. Voluptatea dezastrului împinge masele, de cele mai multe ori, să mizeze totul pe o singură carte.

Menirea elitei este să dezvrăjească masele, în sensul de a le cultiva discernămîntul politic şi gustul pentru moderaţie. În egală măsură, este chemată să-i convingă pe politicieni să-şi însuşească anumite concepte şi practici specifice. Efortul este unul cultural. Din acest punct de vedere, iniţiativa revistei *22* este lăudabilă, deşi nu e singulară.

Totuşi, un „pol de centru-dreapta“ întemeiat pe idei şi programe rămîne extrem de fragil cîtă vreme lipsesc oamenii care să le dea viaţă. Exemplele CDR şi ADA sînt relevante.

De asemenea, oricît de lămurit ar fi asupra justeţei ideologiilor şi doctrinelor de „centru-dreapta“, poporul are nevoie de oameni în care să creadă.

[5] Istoria lor, multe dintre politicile publice pe care le susţin, maniera de a face politică, idealurile acestor partide n-au decît vagi tangenţe cu ideea de Dreapta.

[6] Surprinzător, pentru că oameni ca Teodor Baconsky, de pildă, ştiu foarte bine că nu se poate vorbi de Dreapta fără Biserică şi, mai mult, ei înşişi susţin în altă parte necesitatea reevaluării rolului credinţei în relaţie cu fenomenul politic.

[7] Biserica este înţeleasă aici drept comunitatea de credinţă; nu e vizată instituţia administrativă.

2% pentru ROST

Dragi prieteni ai revistei ROST, vă rugăm să citiți mesajul de mai jos și să-i dați curs! Nu e o cerere de sponsorizare, *ci un îndemn la a sprijini o organizației culturală, nonprofit, neguvernamentală, bazată pe voluntariat și dedicată binelui public. Cum? Simplu și fără să cheltuiți vreun leu din buzunarul propriu: prin* direcționarea a 2% din impozitul pe venit, *pe care oricum îl plătiți statului, către Asociația „Rost". În fapt, cereți ca o parte din impozitul plătit să fie cheltuit în favoarea unei organizații care face o lucrare ce vă este folositoare.*

După cum știți, principala activitate a Asociației „Rost" este editarea revistei ROST (cultural, politic, religios). Mulți ne-ați scris că vă place această publicație, iar o parte dintre dumneavoastră v-ați arătat atașamentul față de ROST cu diferite prilejuri. Vă mulțumim pentru aceasta. Anul acesta o puteți face din nou.

E bine să știți că editarea revistei ROST este realizată prin efortul *voluntar* al unui grup de preoți, istorici, sociologi, medici, profesori, ziariști, în covîrșitoarea majoritate tineri. *Nimeni nu este plătit.* Singura noastră răsplată este munca bine făcută și bucuria de a vedea că dumneavoastră, cititorii noștri, prețuiți această lucrare. Și e normal să fie așa, căci ROST nu este o afacere din care să cîștige cineva, ci un proiect cultural, menit unei resurecții morale și spirituale a românilor.

Sprijiniți revista ROST, pentru a deveni mai bună, mai consistentă și pentru a rămîne independentă!

Procedura

Pentru a direcționa 2% din impozit către Asociația „Rost" – și implicit către revista ROST – urmați etapele de mai jos.

● Notați datele de identificare ale organizației noastre:

Numele: **Asociația „Rost"**

Codul unic de identificare (codul fiscal): **12495302**

Contul bancar în format IBAN: **RO25BACX0000000107363250**, deschis la HVB Țiriac Bank, Sucursala Orizont – București.

● **Dacă aveți venituri de la un singur angajator** (un loc de muncă și un salariu), completați **Cererea 230,** „Cerere privind destinația sumei reprezentînd pînă la 2% din impozitul anual" pe care o descărcați de pe site-ul asociației noastre (www.rostonline.org) sau de pe site-ul Ministerului Finanțelor. La **Capitolul B** veți trece datele Asociației „Rost" indicate mai sus. La rubrica „Suma" treceți suma reprezentînd 2% din impozitul pe care îl datorați pe venit. Dacă nu știți suma, lăsați rubrica liberă, căci va fi completată de Administrația Financiară.

Cereți firmei/instituției unde sînteți angajați o copie după **formularul 210** „Fișa Fiscală privind impozitul pe veniturile din salarii". Anexați formularul la Cererea 230. Cele două documente se depun registratura Administrației Financiare sau se trimit prin poștă, cu scrisoare recomandată.

● Dacă anul trecut ați avut venituri din mai multe surse, utilizați **Declarația 200**, „Declarație specială privind veniturile realizate" (o veți primi acasă, prin poștă, de la Administrația Financiară sau o puteți descărca de pe site-ul Ministerului Finanțelor ori de pe site-ul www.rostonline.org). La **Capitolul III**, „Destinația sumei reprezentînd 2% din impozitul pe venitul anual datorat", punctul 2, „Sponsorizare entitate nonprofit" completați cu datele Asociației „Rost" indicate mai sus. La rubrica „Suma" puneți echivalentul a 2% din impozitul pe venit datorat sau lăsați liber, căci va completa Administrația Financiară. Documentul se depune la registratura Administrației Financiare sau se trimite prin poștă, cu scrisoare recomandată.

Important! Data pînă la care trebuie să depuneți declarația pe venit este 15 mai 2007.

Fapte, vorbe, gînduri

În Postul Mare, alt scenariu contra lui Hristos

Ca din întîmplare, taman la începutul Postului Mare, a fost lansat un nou film documentar menit „să zguduie lumea creştină din temelii“. Documentarul, făcut de cineaşti evrei pe baza unor descoperiri şi cercetări ale „celor mai mari specialişti“ în arheologie, statistică şi AND din lume – desigur, tot evrei –, încearcă să demonstreze că Iisus Hristos nu a înviat. Probele: zece sicrie, găsite acum 30 de ani într-o peşteră din Ierusalim, cu „rămăşiţele pămînteşti ale lui Iisus, ale mamei sale Maria, ale Mariei Magdalena, ale lui Judah“ – presupus de către realizatori drept fiul lui Iisus – şi ale altor apropiaţi ai Mîntuiorului. Dacă s-ar dovedi că aşa stau lucrurile ar însemna că religia creştină este o uriaşă minciună (căci fără Înviere nu avem nici mîntuire şi, mai mult, tot cultul nostru este ofensator pentru Dumnezeu) şi că evreii au dreptate să-l aştepte în continuare pe Mesia. Dar dacă totul e o minciună, cum a făcut Iisus minuni? Cum se face că au fost sfinţi care au făcut minuni slujindu-L pe Hristos? Cum de se mai petrec minuni şi astăzi, într-o vreme a ticăloşiei generalizate? Oare chiar milioane şi milioane de creştini, generaţie după generaţie, au fost prostiţi timp de 2000 de ani? Şi, culmea, nimeni nu s-a prins pînă acum.
Las' că este imposibil să fie identificat trupul Mîntuitorului şi că, dacă aveau la îndemînă vreo probă (ce-i împiedica să aibă?) că Iisus n-a înviat, romanii o foloseau imediat. Las' că, în număr mic fiind, sub prigoana Sinedriului evreiesc şi deopotrivă a stăpînirii romane, ucenicii lui Iisus nu aveau cum să-I ascundă trupul şi să îi păcălească pe toţi contemporanii că a Înviat.
Dar nu putem ignora faptul că astfel de scenarii jignitoare pentru noi creştinii sînt făcute publice numai în preajma marilor noastre sărbători, de Crăciun (Evanghelia după Iuda) şi de Paşti (nerozia descrisă mai sus). Răbdător mai este Dumnezeu!

Ghinion la Externe

Încăierării generale de pe scena politică i-a căzut victimă M.R. Ungureanu, ministrul de Externe. Demisia lui, smulsă cu forcepsul de către premierul Tăriceanu, este justificată. Dar nu de minorul scandal al „spionilor“ români din Irak, ci de multele dovezi de incompetenţă sau de rea-credinţă pe care le-a dat arogantul Ungureanu. Să ne reamintim numai scandalul Fundaţiei Gojdu, în care Ungureanu părea avocatul părţii maghiare. Din păcate, liberalii n-au găsit să propună pe altcineva în locul lui Ungureanu decît Adrian Cioroianu. Un istoric fără operă, un politician fără experienţă în diplomaţie, însă „corect politic“ pînă-n măduva oaselor şi, nu numai de aceea, foarte înţelegător faţă de comunism – căruia îi găseşte şi părţi bune. România a avut rareori miniştri de Externe şi profesionişti, şi patrioţi. De aceea nici nu însemnăm mare lucru în diplomaţia mondială.

Puşcărie pentru negarea crimelor comunismului

Estonia, Polonia şi Slovenia, ţări ex-comuniste membre ale UE, cer ca negarea în public a crimelor comunismului să fie pedepsită cu închisoarea. Ele susţin în acest sens un amendament la proiectul de lege care prevede pedepsele minime pentru incitarea la ură rasială şi negarea genocidului. Deocamdată,

marile puteri din UE nu se pronunță, dar în mod evident nu le convine această inițiativă. Nu vor să pună semnul egalității între crimele naziste şi cele comuniste. România, singurul stat care a condamnat explicit comunismul, tace. Poate din cauză că ministrul de Externe este pe picior de plecare, euro-parlamentarii sînt mai preocupați de *shopping*, iar premierul şi preşedintele sînt prea prinşi în conflictul lor personal care nu se mai sfîrşeşte. Nouă ni se pare excesiv să condamni pe cineva la închisoare pentru că îşi spune părerea, chiar neargumentată sau de rea-credință. Dar nu credem că este normal nici să se folosească două unități de măsură. Negaționiştii holocaustului nazist şi cei ai holocaustului comunist trebuie tratați identic: fie condamnați, fie lăsați să-şi exprime opinia.

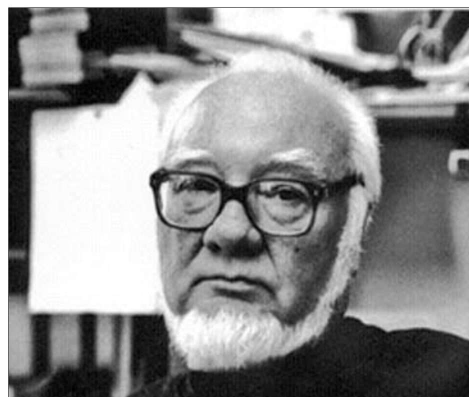
Aflarea în treabă la maghiari

Ultranaționaliştii maghiari din România îşi continuă demersurile pentru obținerea autonomiei etnice cu orice preț. Deşi este evident că UE n-are poftă de vreun conflict interetnic într-un stat afiliat, ungurii noştri s-au apucat să facă referendum pentru autonomie. Sigur, „referendum" e o vorbă, că un astfel de act stă numai în putința statului român. Minoritarii pot să facă doar un sondaj de opinie, care nu valorează nimic din punct de vedere legal.
Într-un raport dat publicității recent, Centrul European pentru Studii în Probleme Etnice şi Institutul de Sociologie ale Academiei Române desființează „referendum"-ul maghiar. În acel document se demonstrează că nu există nici o îndreptățire legală, constituțională, istorică, politică, etnică, economică sau geopolitică pentru un astfel de demers.

O nouă provocare a Transnistriei

Sub protecția Maicii Rusia, banda mafiotă condusă de Igor Smirnov a provocat din nou România. Şi din nou România a înghițit afrontul fără replică. Separatiştii din Transnistria au ras complet, în două zile, Cimitirul Militar din Tighina al ostaşilor români căzuți la Nistru în timpul celui de-al doilea război mondial. Rămăşițele mortuare au fost scoase din pămînt cu buldozerele. Profanatorii de morminte ale eroilor au anunțat că pe locul cimitirului vor ridica un monument al „soldatului eliberator rus".

Goma, cinstit de timişoreni

Evreii din România au protestat vehement față de recenta inițiativă a Consiliului Local Timişoara de a-i acorda lui Paul Goma titlul de cetățean de onoare, pe motiv că acesta ar fi antisemit. O minciună care este repetată la infinit. Adevărul este că Paul Goma a avut curajul să scrie că evreii din Basarabia şi Bucovina au ucis români, în timpul retragerii administrației şi armatei române din iunie 1940, şi că din această cauză au suferit apoi represalii, la ordinul generalului Antonescu. Spre lauda lor, nici consilierii timişoreni, nici primarul Gheorghe Ciuhandu nu au dat curs cererii evreilor de a-i retrage titlul lui Goma. Ar fi fost ultima insultă majoră care i se putea aduce scriitorului anticomunist.

A plecat și academicianul Virgil Cândea

Istoric al culturii, academician şi om de mare credinţă, Virgil Cândea a trecut la cele veşnice la 16 februarie a.c., după o grea suferinţă. Virgil Cândea s-a născut la 20 aprilie 1927, la Focşani – Vrancea. A absolvit Facultatea de Drept, Facultatea de Filosofie şi Institutul de Teologie Ortodoxă; şi-a luat doctoratul în filosofie în 1970. A fost profesor asociat la Facultatea de Drept din Bucureşti, la Institutul de Arte Plastice „N. Grigorescu", la Facultatea de Teologie şi la Facultatea de Istorie, Universitatea din Bucureşti, profesor invitat la Institut Universitaire des Hautes Etudes Internationales din Geneva, la Institut Universitaire d'Etudes Europeenes, la Universitatea din Beirut, la Universitatea din Strasbourg şi la Universitatea La Sapienza din Roma. A publicat numeroase lucrări privitoare la istoria spiritualităţii româneşti, a culturii româneşti medievale, la opera unor umanişti şi iluminişti români, arta postbizantină, relaţiile noastre spirituale, culturale cu Orientul creştin etc.

Grînarul modificat genetic

Miniştrii de Mediu din statele membre ale UE au blocat propunerea Comisiei Europene de a forţa Ungaria să cultive porumbul modificat genetic. Maghiarii ştiu să-şi apere sănătatea, dar ne temem că românii vor accepta să cultive culturi modificate genetice chiar înainte să fie întrebaţi. Ministrul nostru pentru Mediu, Sulfina Barbu, a fost singurul care s-a abţinut să voteze pentru sau împotriva deciziei maghiarilor de a opri agricultura cu organisme modificate genetic (OMG), care au efecte nocive asupra sănătăţii oamenilor. Ăsta e un semn foarte rău pentru noi. Şi nu numai, căci organizaţiile ecologiste internaţionale s-au sesizat şi ele asupra comportamentului dubios al ministrului român. Se pregătesc proteste de amploare şi în România. Sperăm să aibă succes, ca să nu devenim grînarul OMG al UE.

Mareșalul Antonescu, reabilitat parțial

Curtea de Apel Bucureşti a rejudecat, la sfîrşitul anului trecut, procesul mareşalului Ion Atonescu şi a miniştrilor din Cabinetul său, în care aceştia erau acuzaţi de comiterea de „infracţiuni contra păcii". Instanţa i-a achitat post-mortem. În decizia judecătorească instanţa apreciază că „Războiul împotriva Uniunii Sovietice a fost legitim". Corect. Însă, Ministerul de Externe al R. Moldova a protestat vehement, sub motiv că nu trebuie uitat holocaustul declanşat de Antonescu în Basarabia, în 1941 – 1943. Am mai făcut şi altă dată distincţia dintre holocaust – care înseamnă program de exterminare a unui grup etnic – şi accident al istoriei. Se ştie că evreii ucişi la ordinul lui Antonescu au plătit pentru agresiunile, la care s-au dedat în vara lui 1940, contra Armatei Române şi a refugiaţilor din Basarabia. Mareşalul Antonescu a fost reabilitat numai parţial. El rămîne în continuare pus la index pe baza unui proces stalinist în care a fost condamnat pentru crime de război.

Cercetați pe cei din temniță, Prea Sfințiți Episcopi!

Despre cazul Tanacu s-a vorbit atît de mult, încît totul s-a transformat într-un fel de telenovelă care nu se mai termină. Românilor le plac telenovelele. Chiar dacă le cunosc sfîrşitul, chiar dacă văd că actorii joacă prost, grotesc, interminabil, românul conştiincios se aşază în fața televizorului şi priveşte. Aşa s-a întîmplat şi în cazul Tanacu.

Protosinghel Savatie Baştovoi*

Românii au privit, au privit pînă au uitat că personajele din teleserialul Tanacu nu sînt actori, ci oameni ca şi ei. Cocoțați în fotolii, românii de la începutul mileniului trei, ca şi gloata din circurile romane de odinioară, se bucură de spectacolul crud în care Justiția, după o îndelungată joacă de-a pisica şi şoarecele, reuşeşte să răpună un biet călugăr şi patru măicuțe. Din jilțul său, Episcopul Vicar de la Huşi îşi întoarce degetul mare în jos. Mulțimile scandează. Lupta s-a terminat. Nu vreau să îndreptățesc exorcismele părintelui de la Tanacu şi nici să contrazic sentința. Justiția şi-a făcut treaba ei, dreaptă sau nedreaptă, nu vreau să judec. Ceea ce trezeşte nedumerire este purtarea Episcopului Vicar de la Huşi, a Sinodului BOR, a preoților care nu vor să-şi expună părerea. Chiar nimeni, în întregul Sinod BOR nu a simțit nevoia să ceară milă pentru aceşti oameni, care, pînă la urmă, nevrednici, păcătoşi, numiții cum vreți, sînt fii ai Bisericii? Dacă Justiția a luat această decizie, de ce mai era nevoie ca Episcopii să adauge răni pe spatele acestor oameni necăjiți? Biserica nu pedepseşte de două ori pentru acelaşi păcat. Este cutremurător faptul că nici unul dintre ierarhi nu a vorbit despre posibilitatea iertării, că nu s-a făcut îndemn la pocăință, la nădejde, la dragoste. Vreau să aduc în atenție un amănunt despre care nu s-a vorbit în cazul Tanacu. Este vorba de dezbrăcarea anticanonică a celor cinci călugări de hainele monahale. Episcopul putea să-i retragă părintelui preoția, dar nu şi făgăduințele monahale care sînt date în fața lui Dumnezeu în veac. Monahismul este legămînt de pocăință înaintea lui Dumnezeu şi nu poate fi luat de nimeni. Nimeni nu poate lua cuiva dreptul la pocăință, nici Episcopul, nici Patriarhul, nici Sinodul, nici cetele cereşti. Aceasta trebuia să o ştie Episcopul Vicar de la Huşi. Metoda aplicată ne aduce aminte de vremea comunistă, cînd cel ce greşea, dacă era membru de partid, mai întîi era scos public din partid, după aceea predat justiției. Mentalitatea partinică trebuie îndepărtată din Biserică. Aici trebuie să dăinuie iubirea evanghelică şi, dacă e nevoie de corectitudine, să fie cea a sfintelor canoane. Dar treaba s-a terminat. Călugărul de la Tanacu este condamnat la 14 ani de puşcărie, maica stareță la 8, iar alte trei călugărițe la 5 ani de închisoare. Aceste patru „fete“ (căci, nu-i aşa, ele nu mai sînt călugărițe?) vor împărți celula cu proxenetele care au dus fete prin Italia, cu vînzătoarele de droguri, cu cele care şi-au ucis concubinul cu barda şi restul contingentului din penitenciarele de femei. Pericolul pe care îl răspîndeau aceste patru măicuțe stînd în chiliile lor din pădurea de la Tanacu era prea mare. Fără îndoială. Prelații de la Episcopia Huşilor sînt indignați de un singur lucru: de faptul că cei cinci călugări încă mai poartă haina monahală. Într-adevăr, doi ani de luptă a Episcopilor cu ei nu i-a cufundat desăvîrşit în deznădejde, nu le-a răcit credința, nu i-a făcut să plece din Biserică. Să ne rugăm ca ei să îmbrace această haină şi după ce vor ieşi din temniță. Poate că dacă Biserica ar fi acoperit cu haina sa trupul gol al celor căzuți, presa nu ar fi avut din ce să facă tămbălău, Justiția nu s-ar fi autosesizat şi lucrurile ar fi decurs altfel. Dar acum, ce mai rămîne de făcut? Cercetați pe cei din temniță, Prea Sfințiți Episcopi!

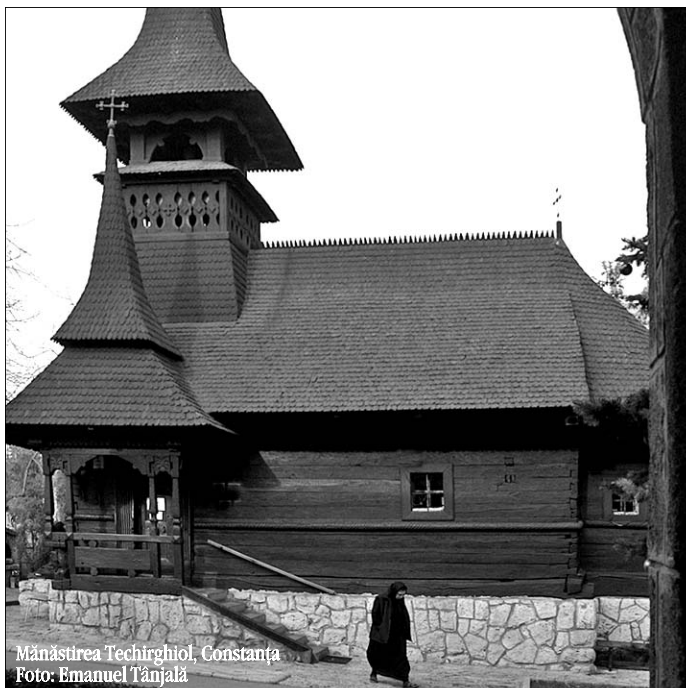
* Mănăstirea Noul Neamț

Biserica, între comisiile prezentului şi umbrele trecutului

Se spune că atunci când vrei să îngropi o chestiune, înfiinţezi o comisie. Problema trecutului comunist al Bisericii Ortodoxe Române pare a mima o rezolvare în acest fel. Aberaţiilor cuprinse în Raportul Comisiei Tismăneanu – aberaţii care au avut ca scop să îngroape adevărul despre relaţia complexă şi complicată dintre Biserică şi comunism, aruncând cu minciuni şi jumătăţi de adevăr îmbrăcate într-o haină pseudo-ştiinţifică – li s-a răspuns prin constituirea unei comisii de către Sfântul Sinod.

Marcel Răduţ Selişte

Adevărul riscă să rămână pierdut, uitat şi ascuns în negura istoriei şi în sufletele celor care au supravieţuit regimului comunist, fie torţionari şi victime, fie beneficiari aşezaţi la masa împărătească a dictatorilor roşii. Imposibilitatea aflării imediate a adevărului prin intermediul unor comisii este evidentă. Pe cât de politizat şi anti-BOR este Raportul Comisiei Tismăneanu, pe atât de partinică ar putea fi şi activitatea comisiei bisericeşti nou constituite. Numele de tineri specialişti vehiculate pentru această comisie sunt de natură să mai risipească din temeri. Comisia va funcţiona totuşi ca un aparat tehnic, care va produce sinteze, rapoarte şi alte documente pentru Sfântul Sinod. Nu va avea nici o atribuţie în a dicta eventuale sancţiuni pentru clerici: deconspiraţi ca foşti colaboratori ai poliţiei politice. Şi nici un ierarh compromis nu va putea fi înlăturat din scaun de către comisie. Singur, Sfântul Sinod, după ce va analiza documentele comisiei va decide, în cazuri punctuale. Rămâne deci loc pentru multe înţelegeri de culise, ca şi pentru plătirea unor poliţe. În afară de nădejdea că Sfântul Sinod chiar este hotărât să-şi curețe propria ogradă, nimic nu ne

Mănăstirea Techirghiol, Constanţa
Foto: Emanuel Tânjală

garantează că vor fi luate măsurile cuvenite şi aşteptate. Pe de altă parte, comisia nu stânjeneşte activitatea Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii şi nici nu împiedică presa sau „societatea civilă“ să facă presiuni pe mai departe pentru aflarea dimensiunii reale a relaţiei Biserică – Putere politică din timpul regimului comunist.

În schimb, pe baza cercetărilor comisiei, Sinodul ar putea face lumină în multe cazuri contestate şi să demonteze multe dintre scenariile mincinoase şi odioase care i s-au pus în cârcă Bisericii.

De ce atât de târziu?

Totuşi, o întrebare se naşte firesc în mintea oricărui credincios apropiat Bisericii: de ce s-a aşteptat până acum? A fost nevoie de această „oficializare“ a atacurilor nedrepte, a acuzaţiei de colaboraţionism practicat de ierarhii ortodocşi în favoarea regimului comunist, pentru ca Biserica să reacţioneze, într-un final. Din nefericire această reacţie târzie, de o eficienţă discutabilă, nu pare a se încadra vreunei logici creştine a răbdării, smereniei şi iertării. Dimpotrivă, este posibil ca încetineala cu care administraţia bisericească s-a angajat pe drumul clarificării trecutului comunist să fi fost determinată de cauze strict umane şi politice. Atâta vreme cât atacurile, multe dintre ele cu caracter calomnios, au rămas în zona presei, răspunsul administraţiei bisericeşti a fost firav, inconsecvent şi lipsit de consistenţă. Apariţia Raportului Comisiei Tismăneanu a fost semnalul că statul se delimitează tot mai clar de Biserică, interesele politice ale conducătorilor săi fiind prioritare; că tradiţionala convieţuire paşnică şi prosperă dintre Biserică şi stat este pe cale de dispariţie. Administraţia bisericească, obişnuită de peste 60 de ani să vegeteze călduţ la umbra ocrotitoare a statului, a primit încă o palmă din partea acestuia. Contextul actual impune Bisericii o redefinire a raporturilor cu statul şi cu societatea. Argumentul cultului majoritar nu mai are puterea să ne scuze greşelile trecutului sau să ne ofere un relativ confort material şi intelectual pentru prezent.

Piatra de moară a trecutului comunist nu este doar a Bisericii, este a întregii societăţi româneşti. Viaţa politică, economică, socială şi culturală românească este plină de impurităţi comuniste. Foşti activişti de partid comunist sunt şefi de partide, foşti poeţi de curte ceauşistă sunt oameni de cultură ai momentului, foşti ofiţeri de poliţie politică sunt prosperi oameni de afaceri. Cauzal apare şi supoziţia că administraţia bisericească este identic afectată, căci membrii săi sunt tot români şi tot aici au trăit în anii comunismului. Credinciosul de rând ştie prea bine acest lucru şi îşi pune întrebări la care aşteaptă răspunsuri sincere şi folositoare duhovniceşte.

Răspunsurile oferite până în prezent sunt incomplete şi nesatisfăcătoare. Problema cercetării relaţiei dintre preoţi şi poliţia politică a regimului comunist a rămas nerezolvată, administraţia bisericească reuşind să evite soluţionarea ei de către lege sau de către CNSAS. Fantoma colaboraţionismului roşu bântuie încă şi afectează grav imaginea preoţimii ortodoxe. Cazurile de preoţi şi ierarhi dovediţi ca turnători ai Securităţii comuniste, deşi infime ca număr în raport cu miile de preoţi şi ierarhi ortodocşi torturaţi şi asasinaţi în închisorile comuniste, rămân o mare pată de întuneric pe obrazul clerului nostru şi generează neîncredere şi sminteală, tocmai pentru că au fost dezvăluite de presa laică şi nu au fost asumate mai întâi de administraţia bisericească. Adevărul despre jertfele de sânge şi diplomaţia mersului pe muchie de cuţit a fost afirmat mai mult în mediile academice, la un nivel inaccesibil credinciosului de rând. Mult aşteptata ofensivă a adevărului despre trecutul comunist al Bisericii nu a avut loc. Undeva, cineva doreşte ca peste acest trecut să se aşeze praful uitării; sau cel mult să fie acceptat un anumit „adevăr“.

De ce este atât de importantă dezvăluirea adevărului despre trecutul comunist al Bisericii? Punctul 8 de la Timişoara poate fi aplicat acestui univers aparte numit administraţia bisericească?

Mentalitatea de colaboraţionist

A ne salva de trecutul comunist reprezintă un demers pe cât de necesar, pe atât de dificil. Prin „a fi comunist“ se înţelege nu doar a avea un trecut în care ai făcut compromisuri de la credinţă pentru a obţine din partea regimului dictaturii roşii vreo funcţie clericală sau vreun avantaj de

orice alt fel, nu înseamnă doar că ai căzut precum Iuda, de la înălțimea slujirii la altar în abisul colaborării cu securistul și activistul comunist. Astfel de fapte pot fi iertate și înțelese, mai ales dacă autorul a demonstrat căință și a căutat să îndrepte răul făcut. „A fi comunist“ exprimă, înainte de toate, o stare de spirit întunecată, o mentalitate nocivă. „A fi comunist“ înseamnă a promova interesele meschine de clan în defavoarea intereselor Bisericii, a fi slujitorul simoniei, al corupției, al minciunii, al carierismului, al sodomiei trupești și sufletești. Regimul comunist a cunoscut și a tolerat astfel de fapte, încurajând în acest fel proliferarea lor, ca una din măsurile tainice aplicate împotriva Bisericii. După decembrie 1989, neo-comuniștii au transformat excepția în aparentă regulă, fapte singulare au fost aruncate în seama întregului cler, astfel că mintea credincioșilor a fost otrăvită printr-o mediatizare exacerbată a acestora. Libertatea pe care administrația bisericească a pierdut-o în vremea comunismului nu a fost doar cea exterioară. Libertatea pierdută atunci a fost libertatea interioară, acea libertate față de păcat, „libertatea cu care Hristos ne-a făcut liberi“ (Epistola către Galateni a Sfântului Apostol Pavel 5, 1).

A dezvălui adevărul despre trecutul comunist al Bisericii este echivalentul redobândirii libertății interioare. Consecințele acestei dezvăluiri vor fi dureroase pentru mulți, fie credincioși, fie preoți și ierarhi, însă suferința aceasta va fi mult mai mică decât suferința și sminteala pe care le poate provoca în timp ascunderea adevărului. Adevărul despre trecutul comunist al Bisericii este un adevăr aparte. El nu poate fi afirmat de la catedra academică a unei comisii de istorici, oricât de competenți ar fi aceștia. Acest adevăr va fi complet mărturisit doar dacă își va afla expresia în faptele administrației bisericești. Altfel, va rămâne literă moartă, lipsită de duhul credinței în Dumnezeu.

Biserica creștină primară a ieșit întărită în urma persecuțiilor venite din partea împăraților păgâni, cu toate jertfele sau căderile provocate de acele persecuții. Ascunderea adevărului despre trecutul comunist al Bisericii noastre înseamnă a ne refuza o astfel de renaștere, de fortificare, înseamnă a rămâne căldicei și departe de exigențele slujirii lui Hristos în aceste vremuri de sfârșit de lume, înseamnă a uita că Hristos este Calea, Adevărul și Viața. (Sfânta Evanghelie după Ioan 14, 6)

Mănăstirea Techirghiol, Constanța
Foto: Emanuel Tânjală

Întoarcerea la Hristos după Ioan Ianolide

Ioan Ianolide era până nu demult un nume cunoscut doar de foştii deţinuţi politici şi de iniţiaţii în istoria recentă a României. Personalitate complexă, intelectual de mare fineţe, dar mai presus de toate un om înduhovnicit, Ioan Ianolide a fost membru al „grupului mistic“ din temniţa Aiudului şi apoi din cea de la Tg. Ocna. Ianolide a rămas în conştiinţa camarazilor de suferinţă, alături de prietenul său Valeriu Gafencu – supranumit „Sfîntul închisorilor“ –, de Marim Naidim şi Virgil Maxim, un simbol al rezistenţei prin credinţă.

Horia Brad

Notorietatea lui Ianolide a început să crească abia de la sfîrşitul lui 2006, la 20 de ani de la moartea sa, cînd, prin strădania obştii de maici de la Mănăstirea Diaconeşti – Bacău şi a Editurii „Christiana“, i-a fost tipărită cartea *Întoarcerea la Hristos*. Volumul de peste 500 de pagini a devenit imediat un *best-seller*, în cîteva luni vînzîndu-se 15.000 de exemplare. Un adevărat fenomen, dacă ţinem cont că despre închisorile comuniste din România au mai fost scrise cărţi bune, despre Valeriu Gafencu – asupra căruia autorul se opreşte cu predilecţie –, de asemenea, o interpretare teologică a comunismului şi a suferinţei din sistemul concetraţionar se mai făcuse (de pildă în *Imn pentru crucea purtată*, de Virgil Maxim, ori în *Mărturisiri din mlaştina disperării*, de Dumitru Bordeianu). Totuşi, *Întoarcerea la Hristos* este cea care fascinează, iar legenda sa a apărut înainte ca volumul să fie publicat.

În aceste condiţii, mulţi dintre cei interesaţi de literatura de detenţie s-au întrebat cine a fost Ioan Ianolide. El este zgîrcit cu datele personale în cartea sa. Smerit, a preferat să se oprească asupra chipurilor luminoase pe care le-a cunoscut în puşcărie, asupra gîndurilor, frămîntărilor, ideilor sale şi ale altora, dar mai ales asupra prezenţei lui Dumnezeu în celulă.

Virtuozitatea literară vădită în carte a atras atenţia asupra autorului şi, cum se întîmplă, publicul a încercat să afle mai multe.

Prin bunăvoinţa doamnei Eleonora Colgiu, soră a lui Valeriu Gafencu, şi prietenă apropită a lui Ianolide pînă la moartea acestuia, am aflat o parte din biografia celui care a scris *Întoarcerea la Hristos*.

Ioan Ianolide s-a născut în 1919, la Dobroteşti – Teleorman, într-o familie foarte bogată şi credincioasă. Faptul că în satul natal erau mulţi oieri avuţi, parte dintre ei machedoni, şi datorită sonorităţii mai puţin obişnuite a numelui său, Ianolide a trecut drept macedonean. El însă era român de la nord de Dunăre. Din liceu, Ianolide a fost preocupat de soarta ţării şi s-a înscris în Frăţiile de Cruce, organizaţie de tineret de pe lîngă Mişcarea Legionară. În 1941, după aşa-zisa „rebeliune legionară“, a fost arestat alături de zeci de mii de tineri din toată ţara, sub motivul apartenenţei la Mişcarea Legionară. Era în anul doi la Facultatea de Drept din Bucureşti. A fost condamnat la 25 de ani de închisoare, fără nici o vină. În puşcărie l-a cunoscut pe Valeriu Gafencu (v. ROST, nr. 8/ oct. 2003), cu care s-a împrietenit din prima clipă. Au fost închişi la Aiud. În 1945 guvernul a dat dispoziţie ca închisorile să se autofinanţeze prin munca deţinuţilor. Un an mai tîrziu, conducerea închisorii Aiud a căzut la înţele-

gere cu reprezentanții celor 8.000 de legionari deținuți acolo, ca aceştia să iasă pe grupe la munca agricolă. Reprezentanții legionarilor au garantat că nici un deținut nu va fugi şi, într-adevăr, cu toții şi-au respectat cuvîntul. Grupele au fost organizate pe afinități personale, iar Ianolide şi Gafencu au mers la Galda de Jos – Alba, la îngrijitul podgoriei, unde aveau un regim de semilibertate. Adică munceau la cîmp, dar se gospodăreau singuri, erau lăsați să meargă în sat, aveau voie să scrie acasă, să primească vizite, să citească. Valeriu Gafencu era vizitat destul de des de mama şi de surorile sale. „Sora noastră Valentina era mai mare, avea 24 de ani şi îi scria mai des lui Valeriu. Cred ca Valeriu îi citea scrisorile lui Ioan şi astfel acesta s-a îndrăgostit de ea", ne-a povestit doamna Eleonora Colgiu. În 1946, Ioan s-a logodit cu Valentina Gafencu, la conacul viei din Galda. Camarazii lui Ioan au organizat o ceremonie specială, cu preot şi covor de flori de cîmp. Cei doi şi-au făgăduit să se căsătorească şi să fie unul lîngă celălalt pînă ce moartea îi va despărți. „Chiar dacă Ioan mai avea de ispăşit 20 de ani de închisoare, cu toții speram să fie eliberat mai repede", explică doamna Colgiu. În 1948, studenții de la Aiud, între care şi Ianolide şi Gafencu, au fost mutați la Piteşti, unde se pregătea „reeducarea" – un sistem sinistru de dezumanizare prin tortură. Din acel moment, nimeni n-a mai ştiut nimic de ei. Deținuților le-a fost interzis orice contact cu exteriorul, nu aveau voie să scrie familiilor, nici să primească vreo scrisoare, pachet sau vizită. Din fericire pentru ei, Ianolide şi Gafencu au scăpat de „reeducare", fiindcă între timp se îmbolnăviseră de TBC. Dumnezeu i-a ocrotit probabil tocmai pentru a face din ei pildă de credință.

Au fost transferați la Văcăreşti, în 1949, unde nu li s-a dat nici o îngrijire, iar după un an, la Tg. Ocna – într-un spital-penitenciar unde erau duşi cei care trebuiau să moară. Hrana era ceva mai bună şi aerul respirabil, mai puține paturi în celulă, iar, cel mai important, deținuții nu erau schingiuiți. Asistență medicală tot nu li se acorda, dar uneori mai puteau fi introduse în penitenciar, pe ascuns, medicamente. O tentativă de a declanşa „reeducarea" la Tg. Ocna a eşuat datorită grupului Gafencu-Ianolide, care s-a opus prin influențarea duhovnicească a oamenilor şi prin exemplul rugăciunii. Gafencu şi Ianolide deprinseseră de la Aiud „Rugăciunea inimii" şi aici se dovedeau foarte puternici duhovniceşte. Cum se ştie, Gafencu a murit în închisoare, la 18 februarie 1952. Ianolide descrie în cartea sa trecerea lui Gafencu la cele veşnice ca pe moartea unui sfînt, la care Cerul şi-a arătat semnele. Ianolide a supraviețuit bolii şi detenției şi a fost eliberat în 1964, cu decretul de amnistie generală. Era într-o vară care părea ruptă din rai. Vedea cerul limpede, fără zăbrele, pentru prima oară după 23 de ani de ani. A coborît în Gara de Nord din Bucureşti şi a căutat-o din priviri pe Valentina lui. Îi trimisese vorbă printr-o cunoştință că se eliberează. A aşteptat mult pe peronul gării, cu sufletul din ce în ce mai umbrit. La început a crezut că întîrzie, apoi, încet, încet în sufletul lui s-a instalat durerea. A mers pe jos pînă la locuința unor rude, care l-au primit omeneşte. Acolo a aflat că Valentina se măritase, un an mai înainte. L-a aşteptat 18 ani, fără să ştie dacă mai trăieşte, dar pînă la urmă a cedat îndemnurilor familiei şi s-a căsătorit cu Neculai Elefteriu, proaspăt eliberat din prizonierat din URSS.

Ceva mai tîrziu, Ioan şi Valentina s-au reîntîlnit. Şi-au acceptat postura de victime ale unui sistem criminal. Dragostea lor era încă vie, dar ei nu mai puteau fi liberi niciodată. Au rămas prieteni, purtîndu-şi reciproc o prețuire şi un respect deosebit. Cîțiva ani mai tîrziu, Ianolide s-a căsătorit cu o femeie pe sufletul său, Constanța. Familiile celor doi foşti logodnici au fost în relații cordiale pînă la sfîrşit. Surorile lui Gafencu îi cereau lui Ioan Ianolide să povestească din temniță şi mai ales despre „Sfîntul închisorilor". Ianolide tăcea, numai ochii îi scînteiau a lacrimă. „N-am bănuit că Ion ar scrie pe ascuns despre viața sa în închisoare. Chiar eram mirate că nu scrie, că nu se revoltă astfel față de ce i s-a întîmplat. Dar el o făcea în taină, pentru a ne proteja de mîna Securității", spune doamna Eleonora Colgiu.

Ioan Ianolide a scris şi a ascuns cîteva mii de pagini de manuscris în interiorul a trei lămpi de cameră cu picior, pe care le-a confecționat singur. După moartea sa, la 5 februarie 1986, manuscrisele au trecut mulți ani din mînă în mînă, de la un deținut politic la altul, pînă au ajuns la Diaconeşti. Într-o notă cu valoare testamentară lăsată pe manuscrie, Ianolide însuşi nădăjduia că monahii îi vor diortosi cartea, ei fiind cei mai capabili să o înțeleagă.

Testamentul unei generații

Prefața alcătuită pentru cartea Întoarcerea la Hristos*, de Ioan Ianolide, este ultimul text scris de Părintele Gheorghe Calciu. Dincolo de menirea sa de prezentare a unei opere, acest demers este încărcat de valoarea de mărturie testamentară a Părintelui Calciu. Oprindu-se asupra volumului semnat de Ianolide, Părintele Calciu mărturisește despre lupta, idealurile și suferințele generației sale. Pe de altă parte, Părintele Calciu le sugerează cititorilor care este calea de urmat. Titlul și intertitlurile aparțin redacției.* (ROST)

Pr. Gheorghe Calciu

Despre cartea lui Ion Ianolide știam foarte puține lucruri. Am citit câteva fragmente pe internet și două capitole în revista creștină „Orthodox Word", scoasă de Frăția Sf. Herman, a mănăstirii cu același nume din Platina, California.

Sunt fragmente zguduitoare, pe care Ioan Ianolide – Dumnezeu să-l odihnească cu sfinții Lui! – le scoate din comoara inimii sale sfinte de ucenic și prieten al lui Gafencu – *sfântul închisorilor*, cum l-am numit toți cei care l-am cunoscut, numire care a fost instituționalizată de Părintele Nicolae Steinhardt.

În ultimele luni mi-au parvenit (textul a fost scris în august 2006 – n. red.) de la mănăstirea Diaconești – Bacău, manuscrisele (dactilografiate de mănăstire) memoriilor lui Ianolide, intitulată *Întoarcerea la Hristos* (Ed. Christiana, București, 2006) – o adevărată odisee a spiritului, o introspecție abisală făcută cu umilință și finețe, pe care numai un om trecut prin chinurile iadului și ieșit curat pe malul înalt al sfințirii le-a putut primi de la îngerul care l-a vegheat pe toată calea încercărilor.

Manuscrisele, cu multe alte hârtii au fost aduse de cineva, după moartea autorului, puse într-un sac, fără nici o ordine, fără numerotare, încât maicile au avut mult de lucru până ce le-au putut încropi în cele două volume, orientându-se după titluri și urmărind evenimentele descrise în concordanță cu istoria închisorilor prin care Ianolide și alți eroi ai memoriilor au trecut.

Aceste rânduri pe care le scriu sunt fade și convenționale. Din tot ce s-a scris despre închisori, din toată investigația psihologică pe care autorii, toți înzestrați cu duhul mărturisirilor, cea mai adânc duhovnicească este cartea aceasta, cea mai pătrunzătoare, care poate să înțeleagă împreună cu toți sfinții ce este lățimea și lungimea, adâncimea și înălțimea, să cunoască iubirea lui Hristos cea mai presus de cunoaștere și să se umple de toată plinătatea lui Dumnezeu *(cf. Efeseni 3: 18-19)*. Dacă ai îndoieli asupra mântuirii, asupra jertfei sau asupra biruinții vrăjmașului văzut și nevăzut prin puterea credinței și a rugăciunii, dacă te îndoiești de iubirea lui Hristos și de eficiența pocăinței, această carte, acest document duhovnicesc te va convinge.

Au ales între suflet și politică

Gafencu și grupul lui erau tineri între 14 și 22 ani, arestați pe vremea generalului Antonescu, pentru activitatea lor în Frățiile de Cruce, o organizație a tineretului român de educație și credință de pe lângă Mișcarea Legionară. Scurtă vreme după arestare, a început în inima lor o adâncă frământare privind opțiunile legate de viața de închisoare și de ideile pentru care fuseseră arestați. Educația lor religioasă nu era una de adâncime, dar sufletele lor căutau ceva care să-i scoată deasupra suferințelor pe care le trăiau și să le dea o pace sufletească prin care să iasă cu sufletele mântuite după toate tribulațiile închisorilor. În perioada dinaintea instalării comunismului avuseseră ocazia să citească Sfânta Scriptură și să se străduiască spre o înțelegere a ei. „Eram toți tineri și curați cu inima", spune, la un moment dat Ianolide. Nu eram corupți în nici un fel, păcatele societății nu ajunseseră la noi. Aveam un suflet

curat, acceptasem suferința și ne străduiam să ne păstrăm curate inima și mintea. Aveam pedepse mari, procurorii ne condamnaseră fără milă și unii dintre noi aveau mai mulți ani de închisoare decât ne era vârsta. În aceste împrejurări, frații de cruce ajung la închisoarea Aiud care începuse să se contureze ca una dintre cele mai drastice pușcării din țară, privind viața de celulă a deținuților politici. Nici unul dintre ei nu putea măcar să-și imagineze cele ce vor urma, chinurile, spaimele, dar și culmile de credință și virtute pe care unii dintre ei le vor urca. Urmându-mi datoria duhovnicească de preot, căutând să las în spate toate suferințele și înjosirile prin care eu însumi am trecut, voi scoate din acest iad al durerilor partea sa spirituală, câștigul ceresc prin care ei au cucerit raiul, lăsând iadul în înșelare.

Din zilele lui Ioan Botezătorul până acum, Împărăția Cerurilor se ia cu năvală, iar cei care o năvălesc o și cuceresc. (Mt.11: 12) Oare este un mai bun năvălitor al raiului decât cel care suferă pentru Hristos și chiar moare pentru El?

Mă opresc la un moment de răscruce pentru tinerii aceștia sosiți la Aiud unde îi întâmpină un director ticălos și fanfaron, gata la orice tortură împotriva deținuților care nu erau protejați de nici o lege. Grupul din jurul lui Gafencu constituia un îndreptar de viață creștină în catacombe pentru toți ceilalți. Nu toți cei închiși aleseseră opțiunea duhovnicească a vieții din închisoare. Mulți erau luptători politici, intraseră în închisoare pentru a eradica din viața politică a României corupția, indecența moarală publică și demagogia. Unii acuzau grupul că ar fi defetist, că renunță la luptă pentru confortul lor spiritual, dar ei nu au ezitat între opțiunea spirituală și cea politică a Mișcării Legionare.

Lupta cu gândurile rele

În primul rând ei au căutat să-și pună în ordine propriile lor vieți, să înțeleagă și să trăiască experiență comunitară din Biserica primară, să-și șlefuiască încet caracterul pentru iubire, jertfă, bunătate și trăirea dragostei comunitare. Gafencu, Ianolide, Virgil Maxim (cel ce a scris *Imn pentru crucea purtată*) și Marin Naidim, locuind în aceeași celulă, au încercat să facă din spațiul ei o biserică a lui Hristos. Cel mai cunoscător al vieții sfinților și al Bibliei era, fără îndoială, Gafencu. Începutul a fost bun și relativ ușor. Ideea de dragoste, de sacrificiu al unuia pentru ceilalți a operat, dar, după o vreme, sensibilitățile lor diferite au devenit un prilej de suferință în spațiul îngust de doi pe doi metri, chiar dacă nu se manifestau prin cuvinte sau gesturi. Fiecare se simțea față de celălalt ca un mic butoi cu pulbere, gata să explodeze în mod neprevăzut.

Această aprindere a nervilor era comună tuturor, chiar dacă, la început, se străduiau să nu o ia în seamă, în speranța că timpul, rugăciunea și obișnuința cu ceilalți vor rezolva problemele personale, dar și comune. Valeriu Gafencu i-a chemat pe toți la o discuție sinceră și în frica de Dumnezeu, pentru a descoperi ce anume greșeli și ce anume slăbiciuni au creat starea surdă, dar gata de explozie.

Analizând afirmațiile fiecăruia, au încercat să stabilească modul în care gândul rău pătrunde în inima omului, care sunt stadiile prin care trece din clipa în care gândul rău este acceptat. De fapt, această analiză urma un drum despre care nici ei nu știau unde va duce, dar Duhul lui Dumnezeu, pentru credința și strădania lor, îi călăuzea pe o cărare de mult cunoscută de monahii pustiurilor, fără ca ei să știe, în special de analiză a Sf. Isihie Ierusalimneanul sau Sinaitul. Am fost foarte surprins să citesc acest capitol în cartea lui Ianolide, pentru că de mult mă gândeam să fac o comparație între psihologia abisală a Sf. Isihie și psihanaliza lui Freud. Isihie trăiește, aproximativ, la începutul secolului al cincilea, iar Freud moare în 1939. Așa că, dacă este vorba de cine a plagiat pe cine, nu avem nevoie de demonstrație. Sunt convins că Sigmund Freud, care era evreu, cunoștea Vechiul Testament, cel puțin, Psalmii și Proorocii și e foarte posibil să fi citit și anumite scrieri filocalice, fiind preocupat de adâncul ființei umane și de cele ce se petrec acolo. Asemănarea dintre paznicul constiinței la Freud și paznicul inimii la Isihie este uluitoare. Iată treptele descoperite de Duhul lui Dumnezeu acestor tineri neștiutori, dar dorind arzător după Dumnezeu. Mai întâi ei constată că omul este mereu atacat de duhurile rele, dar că omul are puterea să le primească sau să le respingă dintru început sau mai târziu. Aceste duhuri rele îl războiesc pe om, dar cineva care are trezvie poate cunoaște stadiile atacurilor și poate

lupta împotriva lor. Lupta este complexă şi de durată dar nu imposibilă. Dacă cineva nu este determinat să oprească gândul rău de la început, acesta pătrunde în mintea lui şi-i argumentează că nu este chiar atât de rău. Dacă omul acceptă şi acest stadiu, gândul devine poftă şi-i hrăneşte mintea, imaginaţia şi simţurile. Până aici este războiul nevăzut.

Rezistenţa persoanei devine mai slabă, el este atacat cu imagini mentale sau senzoriale şi dacă trezvia a căzut în lenevie sau slăbiciune, atunci pofta ia un aspect mai organizat şi devine dorinţă, care se manifestă în mod vizibil prin anumite acte sau cuvinte, extinzând războiul nevăzut şi în planul sensibil. Foarte curând, dorinţa devine plan şi este gata de înfăptuire practică. Lupta este mai uşoară în stadiul gândului şi devine tot mai dificilă şi cu mai puţine şanse de biruinţă în stadiile următoare. Planul este dominator, are o putere mare asupra persoanei şi voinţa de a rezista se micşorează. O asemenea analiză nu putea fi făcută de aceşti tineri decât numai prin prezenţa Duhului Sfânt care i-a asistat pe toata durata vieţii lor în închisoare.[1]

O moarte îngerească

Cititorul care se va apleca asupra acestei cărţi nu o va sfârşi fără a fi măcar cutremurat, dacă nu întors spre credinţă, căci viaţa lui Gafencu şi a celorlalţi ca el este un model moral şi o scară de suire spre cele înalte, o chemare stăruitoare de a ieşi măcar pentru o vreme din mlaştina acestei vieţi şi de a urca spre Soarele Dreptăţii, spre Răsăritul cel de Sus Care este Hristos.

Oare nu este cutremurător ceea ce spune un tânăr neteolog, care şi-a asumat suferinţa şi moartea ca pe o curăţire şi o înviere, căci finalitatea vieţii umane nu este moartea, ci învierea. Şi nu vreau ca cititorul de bună credinţă să treacă fără atenţie peste unele cuvinte rămase de la Gafencu, adevărate file de filocalie: *Despre curăţirea lăuntrică.* Atunci când Valeriu se simţea bine, vorbea frumos şi cu însufleţire, oprindu-se cu precădere la tema lui preferată, curăţirea lăuntrică: „Prin Botez am primit harul curăţitor, iar prin ungerea cu Sf. Mir, ne-am împodobit cu toate darurile Sf. Duh, dar această binecuvântată stare lăuntrică a rămas nelucrătoare în noi, fiindcă suntem creştini numai cu numele. Trăim într-o lume de confuzie, de libertinaj, de păcat. E o ruşine să fii credincios, e demodat să fii moral. Omul botezat, pentru a se mântui, trebuie să trăiască în Duhul Sfânt toată viaţa, or noi tocmai asta nu am izbutit. Am crezut, ne-am rugat, am păstrat credinţa, am suferit, dar pentru a te uni cu Hristos este necesar să te curăţeşti lăuntric prin spovedanie şi să te înnoieşti prin Sfânta Împărtăşanie. Conştient deci şi cu toată stăruinţa să te uneşti cu Hristos, să te faci purtător al sfinţeniei Lui, al puterii Lui, al iubirii Lui, al luminii Lui, al nemuririi Lui. Trebuie să înfrângi păcatul până la sânge. Aşa te naşti din nou. Nu există cale de compromis."

Poate că am întins prea mult nevrednicul meu cuvânt, dar vreau să vă duc la o moarte îngerească. În această carte se moare mult, se moare din cauza torturii, a foamei, a lipsei de orice asistenţă medicală, chiar a sinuciderii. Dar se moare şi îngereşte.

Când eram copil şi vreunul din bătrânii satului se apropia de ceasul morţii – ţăranii ştiau sorocul morţii fără doctori, căci doctorii erau la oraş, nu la ţară – părinţii îşi luau copii de mână şi tot satul mergea, cu mic cu mare, la bătrânul sau bătrâna respectivă pentru „a cere iertăciune". Spuneau părinţii: „Poate ai trecut, copile, pe lângă el/ea şi nu i-ai dat bineţe, sau ai râs de ei, sau ai furat mere şi prasade (pere) din pomul lor. Să-ţi ceri iertăciune."

Ajungeam acolo, cu sfială, ca într-o cetate a morţii, sărutam mâna agonizantului, uimiţi de faţa lui/ei senină şi neînfricată de moarte şi ziceam cu voce tremurândă: Te rog mă iartă! Şi el/ea: Domnul să te ierte! Şi iarăşi noi: Şi de-al doilea! Şi el/ea: Domnul să te ierte! Şi apoi iarăşi: Şi de-al treilea! Bolnavul cu voce sfârşită: Domnul să te ierte! Stăteam apoi cu fruntea pe marginea patului până ce bolnavul se întrema puţin ca să-şi poată ridica mâna şi să ne binecuvânteze pe cap. Într-un sens, noi toţi, poate mai mult copiii, eram solii morţii, o moarte cu chip de copil pe care muribunzii o primeau cu dragoste şi cu binecu-

[1] Părintele Porfirie de la Sf. Munte are şi el o imagine despre modul pătrunderii duhurilor rele în om. El spune că aceste gânduri rele provocate de duhuri sunt asemenea avioanelor: le auzi de departe ca un vuiet slab şi nepericulos, vuietul creşte până de-asupra capului tău, ca un vuiet copleşitor şi pe urmă pleacă mai departe dispărând în zare. Dacă le dai atenţie, ele îşi fac aeroport din inima ta.

vântare. Aşa a murit Gafencu şi alţii ca el. Din toţi cei patru care au început viaţa comunitară la Aiud şi apoi au ajuns la Piteşti, pentru demascare, pe nici unul nu l-a lăsat Dumnezeu pradă torturilor, ci pe toţi i-a salvat, aproape în ultima clipă, pentru a le cruţa suferinţa, pentru a nu îngădui murdărirea sufletului lor născut din nou prin curăţirea lăuntrică. Cartea aceasta ar putea fi plină cu morţile celor din închisori, căci fiecare moare într-un fel, pentru el însuşi, pentru aproapele şi pentru Dumnezeu. Nu se poate să citeşti despre moartea senină a bătrânilor mei din Mahmudia, sau a celor din închisori, fără ca măcar o lacrimă să-ţi umezească ochii, căci Dumnezeu are grijă de înmuierea inimii noastre spre o spălare cu lacrimi.

„Nu se ascunde înaintea Ta, Doamne, Dumnezeul meu, Făcătorul şi Izăvitorul meu, nici picătura de lacrimi, nici din picătură vreo parte." *(Rugăciunea a Şaptea, a Sf.Vasile cel Mare, din Rânduiala Sf. Împărtăşanii)*

Ziua în care a plecat Valeriu

Peste moartea lui Valeriu nu se poate trece aşa cum trecem peste morţile nenumărate din orice film demonic al Hollywoodului. Cine vrea o clipă de linişte frumoasă, să se oprească asupra morţii lui Valeriu Gafencu – redată în cuvinte simple, nespeculative de către Ianolide, ceea ce le face şi mai adânci şi mai deschise spre veşnicia lui Dumnezeu.

„(Valeriu) era tot mai epuizat. Gâtul nu mai putea susţine capul, deci i l-am sprijinit eu cu mâna. Am trăit atunci cu simţământul că se dezvăluie tainele creaţiei, că tălpile picioarelor aveau sub ele un fel de pânză care mă susţinea, iar sufletul a avut sentimentul plinătăţii. Am fost atât de fericit în orele acelea, încât niciodată nu le voi uita. Si în veşnicie nu-mi doresc o stare mai înaltă decât aceea, căci atunci eram plin, deplin fericit. Cred că Hristos era prezent în Valeriu. Numai aşa îmi pot explica starea lui de har, cât şi uimirea mea şi a prietenilor care au participat la acel moment. Valeriu mi-a spus: «În primul rând, gândul şi sufletul meu se închină Domnului. Mulţumesc că am ajuns aici. Merg la El. Sunt fericit că mor pentru Hristos. Lui Îi datorez harul de azi. Totul e o minune. Eu plec dar voi aveţi de purtat o cruce grea şi o misiune sfântă. În măsura în care mi se va îngădui, de acolo de unde mă voi afla, mă voi ruga pentru voi şi voi fi alături de voi... Păziţi neschimbat adevărul, dar să ocoliţi fanatismul...»

Trecuse de ora 12. Afară ningea cu fulgi mari, catifelaţi, care se zbenguiau în văzduh... Valeriu via şi se stingea în acelaşi timp... «Ioane, a zis el, să duceţi duhul mai departe. Aici a lucrat Dumnezeu...» A putut apoi să mai rostească: «S-a sfârşit!» A ridicat ochii albaştri spre cer şi am văzut cum se descompuneau în ei minuni tot mai adânci, tot mai uimitoare. Totul era făcut din lumină nepământeană, dar real, un fel de realitate desăvârşită a cărei vedere te face fericit. Plângeam în hohote. Şi-a dat sufletul către orele 13.00, în ziua de 18 Februarie, 1952. Clopotele de la schit au prins să vestească. Lacrimile mele au încetat imediat"[2].

Oare când va ieşi Partiarhia Română de sub servitutea statului laic demonizat, orientat spre o Europa Unită plină de duhul anticristului şi va canoniza martirii neamului românesc şi ai Bisericii. Biserica Rusă a făcut martiri din toţi cei care au fost ucişi în închisori, chiar dacă au dus o luptă politică, fiindcă toţi au luptat împotriva imperiului satanic comunist. Iar la noi sfinţii sunt rene-

Ioan Ianolide în tinereţe

[2] *Întoarcerea la Hristos*, de Ioan Ianolide.

gați de Biserică din motive politice și din lașitate duhovnicească. Nu a auzit Sfântul Sinod românesc despre puterea crucii: „Și a făcut din pescari Apostoli și din păgâni mucenici!" Nu a auzit că pocăința și curățirea lăuntrică sunt cea mai sigură poartă de intrare în rai? Nu au auzit că bunul trai este dușmanul lui Hristos în inima ierahilor, care sacrifică sfinții din închisori în cel mai oribil abator: al uciderii spirituale.

Dar dincolo de orbire și dincolo de lașitate, sfinții din închisori veghează peste Biserica Română, peste sinodalii prinși în plasa sclaviei statului ateu și peste neamul românesc, mai reali decât toate treptele ierarhice care neagă sfințenia celor morți în închisori, chiar și peste diocezele în care, prin dispozițiile ierarhului locului, liturghia devine o anexă la pregătirea clerului pentru intrarea în basilica satanei, Uniunea Europeană.

Valeriu Gafencu a avut până în clipa morții conștiința vie și sfântă că el moare pentru Hristos: „În primul rând, gândul și sufletul meu se închină Domnului. Mulțumesc că am ajuns aici. Merg la El. Sunt fericit că mor pentru Hristos".

Nu numai că a avut conștiința morții sale martirice, dar Dumnezeu i-a dat și cunoașterea deplină a mergerii la Iisus, în clipa morții.

Să ne cutremurăm toți!

Post Scriptum:

Îmi rămâne, nu îndestul de clarificată, problema pastorului luteran Richard Wurmbrandt. Acum, după ce am citit cartea lui Ianolide, sunt convins că a ascuns botezul din motive numai de el știute. În America l-am cunoscut și pot spune că am fost prieteni și chiar confidentul lui. Când avea tulburări sau îl încercau anumite duhuri venea la mine ca la un confesor. Avea o mare simpatie pentru Ortodoxie și o pietate deosebită pentru Maica Domnului. Îmi spunea: „Sunt surprins că luteranii au părăsit cultul Macii Domnului, pentru că Luther avea o mare pietate la Sf. Fecioară. Când eram în închisoare, am văzut că toate neamurile aveau o *Ave Maria* în limba lor, iar noi, evreii, care am dat-o pe Sf. Maria lumii, nu avem. Atunci am tradus în ebraică textul și l-am adaptat unei vechi melodii".

L-am rugat s-o cânte pentru mine. Era o melodie stranie, cu unduiri orientale și atingătoare la inimă. Nu mi-a venit în minte să înregistrez cântarea.

Mai târziu, Wurmbrandt s-a îmbolnăvit mai grav. Nu mai putea înghiți și era hrănit printr-un tub, direct în stomac. Era la un spital catolic. M-am dus să-l vizitez. Am stat mai scurt de vorbă. Mi-a cerut să-l scot în curtea spitalului. Am chemat sora și l-a pus în cărucior. Era o curte mică, avea o fântână arteziană mică și o statuie a Sfintei Fecioare. Venisem cu maica Nina, o călugăriță de la mânăstirea de femei din Forestville – Sfântul Paisie Velicicovschi, California, care avea cu ea un reportofon. Am profitat de curte și de statuia Maicii Domnului ca să-l rog să ne cânte, pentru înregistrare, Ave Maria compusă de el, ca să rămână pentru posteritate. A acceptat. Soția lui, care venise între timp, s-a opus din toate puterile, dar el a vrut să cânte și ea a trebuit sa cedeze. A plecat și ne-a lăsat singuri. Maica Nina a pregătit reportofonul și Wurbrandt a cântat. Avea o voce slabă, din cauza slabiciunii generale, respirația îi era scurtă, melodia avea învăluiri pe o scară foarte largă și el nu putea lua acutele decât cu greu și cu opriri pentru respirație. Mi s-a părut de două ori mai stranie decât o auzisem prima dată, ceva venind din străfundurile unui neam care și-a trădat menirea și care făcea o penitență târzie pentru cea pe care Dumnezeu a ales-o să-I fie mamă. Caseta este la Maica Nina. Am avut și eu o copie pe care am pierdut-o. O să-i cer maicii Nina o altă copie.

Am discutat mult cu Wurmbrand. Niciodată nu a negat, ci a afirmat public că a fost salvat de la moarte de legionarii din Târgul Ocna, cu medicamentele date de Gafencu. Dar nu a făcut față de mine nici măcar o vagă aluzie ca ar fi fost botezat la închisoare. Văzând afecțiunea lui pentru Ortodoxie, l-am întrebat odată, când era bolnav de ce nu s-a convertit. Mi-a răspuns: „Poate că nu am fost vrednic".

Avea un fel specific de a se exprima abrupt. M-a întrebat: „Părinte, ce limbă crezi că se vorbește în paradis, vorbesc de limba omenească nu îngerească?"

„Cred ca aramaica, pe care a vorbit-o Hristos, sau greaca" – i-am răspuns.

„Nu, părinte. Se vorbește româna, că nu este o limbă mai nematematizată decât româna. Ea îți îngăduie să exprimi orice adâncime sufletească și orice înălțime cerească".

Poate că, în ultima clipă, Mântuitorul l-a învrednicit de botezul dorinței.

Războiul pentru Ierusalimul ceresc

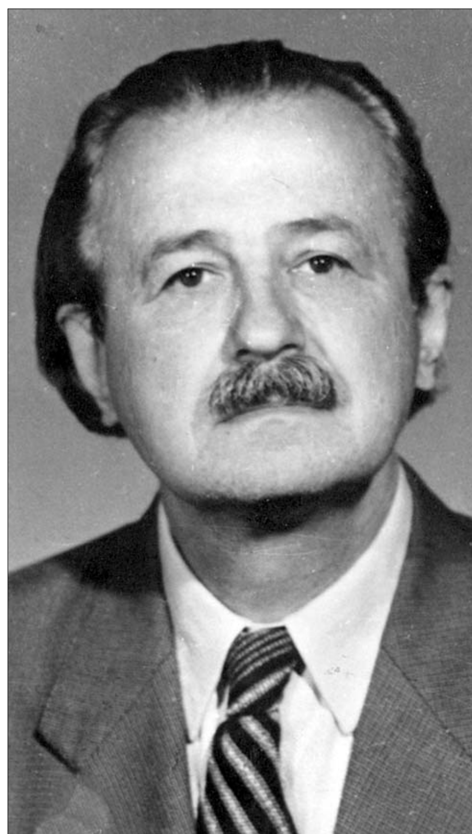
Ioan Ianolide, Întoarcerea la Hristos – document pentru o lume nouă, *Editura Christiana, București, 2006, 534 pagini.*

Stelian Gomboș

Avem în fața noastră o carte cutremurătoare, folositoare și mărturisitoare, apărută în colecția „Predanie a Mărturisitorilor Români din Închisori“, îngrijită fiind de obștea Mănăstirii Diaconești – Județul Bacău și având prefața semnată de către pururea pomenitul și regretatul Părinte Gheorghe Calciu – Dumitreasa, iar postfața fiind elaborată de către scriitorul și publicistul creștin Răzvan Codrescu.

Memoriile, foarte mișcătoare, ale celui care mucenicit în pușcăriile comuniste timp de 23 de ani, alături de Valeriu Gafencu – „Sfântul închisorilor“, preoții Gheorghe Calciu, Gherasim Iscu, Constantin Voicescu, Dumitru Stăniloae, Constantin Galeriu, Daniil Sandu Tudor ori scriitorii creștini Mircea Vulcănescu, Marcel Petrișor, Radu Gyr, Constantin Oprișan, Nichifor Crainic și Gheorghe Jimboiu, arată că acești martiri contemporani au supraviețuit în arena „leilor comuniști“ datorită credinței lor nestrămutate în Dumnezeu – Cel Care „toate le poate celui ce crede“, dându-le celor smeriți Harul ce sfințește, stăpânește și ocârmuiește toată făptura!

Manuscrisele au ajuns, în urmă cu doi ani, la mănăstirea Diaconești, unde maicile, în frunte cu monahia Antuza Diaconu, au lucrat asupra lor cu migală, până ce le-au închegat în cartea aceasta, urmărind evenimentele descrise în concordanță cu istoria închisorilor prin care autorul și alți eroi ai memoriilor au trecut. Din toate relatările despre închisori, cartea aceasta este una dintre cele mai duhovnicești, una dintre cele mai pătrunzătoare, cum ne spune și Părintele Calciu. Eroii din această carte nu sunt plăsmuiri ale unui scriitor în căutarea celebrității, ci martiri ai unei credințe, persoane reale, care au trecut prin iad pentru a se sfinți și care prin viețile lor ne lasă pildă. Urcând, una câte una, treptele duhovnicești, în vreme de urgie, au căutat în primul rând să-și pună în ordine propriile vieți, să înțeleagă și să trăiască experiența comunitară din Biserica primară, să-și șlefuiască, încet dar sigur, caracterul pentru iubire, jertfă, bunătate și trăirea dragostei comunitare.

Ioan Ianolide, după pensionare

Ei au trecut, cu prețul sângelui lor, prin școala Filocaliei și a spiritualității răsăritene autentice. Cu alte cuvinte, deprinderea persoanei în lupta duhovnicească, parcurgând toate treptele ascezei creștine, în cadrul războiului nevăzut și văzut în care au fost angrenați acești slujitori ai lui Hristos și iubitori ai aproapelui, duce la o asemenea analiză ce „nu putea fi făcută de către acești tineri decât numai prin prezența Duhului Sfânt, Care i-a asistat pe toată durata vieții lor în închisoare".

Autorul se oprește îndelung asupra celui supranumit Sfântul închisorilor, Valeriu Gafencu, exemplu de viață în Hristos. Ianolide, el însuși un om îmbunătățit duhovnicește, arată cum și-a asumat camaradul său viața sa duhovnicească în mod plenar, din convingere și din purtarea de grijă a lui Dumnezeu, în pofida tuturor vicisitudinilor pe care le-a traversat din cauza sistemului și a regimului ticăloșit, antihristic!

Lucrarea este o rememorare de către Ianolide, sub teroarea de a nu fi prins, a unui șir de evenimente, fapte, momente cruciale, de-a dreptul existențiale și determinante pentru eroii cărții, care, în pofida intenției dușmanilor lor, au reușit să fie nu „niște victime", ci învingători. Posteritatea obiectivă îi va aminti drept „eroii credinței", purtătorii Duhului Celui Dumnezeiesc în iadul lumii acesteia pământești, din a doua jumătate a secolului al XX-lea!...

Legat de acest lucru, este foarte importantă precizarea lui Răzvan Codrescu: „La peste 40 de ani de la lichidarea închisorilor politice comuniste și la peste 16 ani de la prăbușirea vechiului regim, în România nu avem nici un martirologiu oficial și nici un martir creștin anticomunist, cinstit după cuviință de Biserica neamului... Drept pentru care am găsit de cuviință, la Editura Christiana, să ieșim în întâmpinarea ignoranței sau indolenței curente cu o colecție documentară închinată martirajului ortodox din România secolului XX, intitulată «Ortodoxia luptătoare». „Dacă volumul de față, atât de înrudit tematic, nu a intrat în colecția respectivă, este numai pentru că a fost altfel structurat. Povestea lui este schițată, în mare, în lămurirea editorială care precede textul regretatului Ioan Ianolide. Lucrată în cea mai mare parte, cu admirabilă și exemplară migală, pe parcursul mai multor ani, la Mănăstirea Diaconești, unde a ajuns după lungi peripeții (împlinindu-se astfel și năzuința autorului dintr-o scurtă însemnare cu caracter testamentar: «Călugării vor fi cei mai îndreptățiți să se pronunțe asupra acestui document»), această carte este fără îndoială una dintre cele mai bune din întreaga literatură a închisorilor. Dar interesul ei nu stă atât în faptele relatate, cât în deschiderea duhovnicească: anecdotica se complinește și se transcende prin adevărate pagini de Filocalie contemporană, relevând cu prisosință că în temnițele comuniste, în jurul lui Valeriu Gafencu, s-a constituit, *mutatis mutandis*, o mișcare spirituală corespunzătoare celei promovate, dincoace de gratii, de gruparea «Rugului Aprins» de la Antim".

Această carte-document este unică în felul său la noi, una a răscumpărării timpului mântuirii și a vremurilor prin credință, în care suferința, asceza, viața duhovnicească și cunoașterea mistică calcă îngemănate pe urmele mărturisitorilor din vechime – din perioada apostolică, patristică și postpatristică –, reamintindu-ne că viața creștină și „creștinismul s-a născut din jertfa lui Dumnezeu pentru oameni și a dăinuit prin jertfa oamenilor pentru Dumnezeu". Răzvan Codrescu nădăjduiește că într-un târziu martirii pentru Hristos din timpul comunismului vor beneficia de întreaga atenție a Sfântului Sinod și a Comisiei de Canonizare a Bisericii Ortodoxe Române, „care înainte de a înălța Catedrala Mântuirii Neamului în piatră, are prilejul de a o desăvârși pe cea înălțată în Duh, adăugându-i noi turle de sfințenie".

Întoarcerea la Hristos reliefează convingerea că fără comuniune, participare și jertfă, creștinismul este o simplă ideologie, lipsită de Duh și de Adevăr. Așadar, Biserica – o Instituție divino-umană vie și dinamică – nu este astăzi un muzeu de antichități, de piese istorice și artistice de valoare, ci constituie Muntele Schimbării noastre la față și al nașterii atâtor generații de oameni „din apă, Duh Sfânt și foc", mulți dintre ei iată, fiind chemați la a îmbrățișa „cununa muceniciei și deci, a sfințeniei". Cei alungați din turnurile babilonice pot bate la porțile cetății noului Ierusalim – cel bisericesc și ceresc ce „nu are trebuință de soare, nici de lună, ca să o lumineze, căci slava lui Dumnezeu a luminat-o, făclia ei fiind Mielul" (Apoc. 21, 23).

Vedere de pe Centura Politicii

Traian, omu' ruşilor!

Viorel Patrichi

Cel puţin, aşa deducem din atacurile neinspirate la adresa preşedintelui Traian Băsescu din ultima vreme. Mai întâi, a fost biletul cu Călin către cârmaci. Noroc de blonda norvegiană că aşa am aflat şi noi – n'aşa? – că premierul călca iar în strachina lui Dinu Patriciu: „Traiane, dacă ai ocazia să vorbeşti la Parchet?". Este o frază genială prin structura ei de adâncime, care developează perfect personajul. „Domnule Tăriceanu, de ce aţi pus semnul întrebării după o propoziţie condiţional-optativă?" „Lasă-mă, domne, în pace, eu n-am timp de stilistică!", s-a zburlit Călin spre un gazetar sută la sută obiectiv şi, mai ales, onest. Observaţia era corectă. Călin punea semnul întrebării în chip nefiresc după un mesaj-rugăminte, care trebuia să sune aşa: „Dragă Traiane, dacă ai ocazia, te rog să vorbeşti la Parchet pentru Dinu Patriciu". Pardon, am vrut să spun „pentru Rompetrol, care este victima unui abuz al procurorilor". Scrisă aşa, fraza era categoric o intervenţie, o tentativă de instrumentare a Parchetului prin intermediul Preşedinţiei.

Dar Călin pune semnul întrebării. De ce? Mă chinuie rău amintirile şi chestia asta. De ce? Pentru că şeful Guvernului n-a vrut să creadă Traian că ditamai premierul vrea să pună „o pilă"? Nici vorbă, fiindcă tocmai asta voia de la Cotroceni. Atunci de ce foloseşte semnul întrebării? Simplu, de frică, din servilism gros, mai greţos decât ne oferă formula noastră levantină: „N-ai pe cineva, cumva, pe undeva?..." Vorba ideologului Marius Oprea: „Dacă biletul lui Tăriceanu există, este fals!" Iete că nu-i!

„În dosu stânii,/ Să-mi aud cânii..."

Şi cum Marinelu ţine timona ţapănă, singura soluţie era să spargem arca. Ne scufundăm cu totul – nu-i bai! Dar nici el nu scapă! Inutil să mai întrebăm ce vină au românii obişnuiţi în circul nostru? Şi el a intervenit pe lângă ministrul Codruţ Şereş! Într-adevăr, rezoluţia preşedintelui pe documentul referitor la cererea

ruşilor de la ALRO Slatina este clară: „Vă rog soluționați în interesul Guvernului şi, dacă se poate, al economiei naționale“. Este trafic de influență aici? Categoric – nu. Eu sesizez mai degrabă o ironie otrăvită, specifică personajului, dar şi un avertisment categoric. Prin urmare, preşedintele ştia foarte bine ce se întâmpla prin ograda lui Felix-Motanul. Iar Călin ori habar n-avea, ori se făcea că plouă. Şi atunci, contrar evidențelor, băieții deştepți au tras o concluzie la fel ca ei: Traian Băsescu susține ALRO, prin urmare, se induce o idee nouă – din moment ce vrea să le dea energie mai ieftină, preşedintele este omul ruşilor! O idee perversă, lăsată să plutească printre capetele proştilor. Omul ruşilor! Nu mai contează că „băieții deştepți“ şi-au făcut firme de apartament, iau energia electrică de la stat şi o vând mai scump altor beneficiari. Şcoală de căpuşeală veche de 17 ani.

Pentru că Marinelu nu cedează şi vede numai corupți prin Guvern, mai mult, sesizează corect şi triunghiul caracatiței oameni de afaceri – oameni politici – trusturi de presă, singura ieşire este linşajul „în dosu stânii“. Evident, cu armele democrației. „Este un demers constituțional!“, se miră Tataie.

Vine şi Felix şi ne convinge că preşedintele se face vinovat de „subminarea economiei naționale“. Ştim şi noi unde bate, că şi Mult-Împuşcatu a mai subminat-o o dată, iar flota – a doua ca mărime după cea a Uniunii Sovietice... Foarte bine, să se prezinte dovezile şi vinovatul să răspundă. Oricât de târziu ar fi.

Trebuie să-l suspendăm! Liberalii lui Călin trec alături de Tataie şi ai lui. Ce amintiri are el cu Radu Câmpeanu, măi dragă... Aproape toți hotărăsc în Parlament suspendarea preşedintelui. După ce au convenit toți contra căpcăunului care ne distruge democrația, şi-au dat seama aleşii poporului că nu ştiu care ar fi motivele plauzibile. Cum a călcat Marinelu Constituția? Flota! A, nu, Flota era pe când nu se vedea şi nu e... Prostănacu anunță că a găsit 30 de momente secrete în care cârmaciul a trădat patria. De exemplu, l-a numit pe Călin pe funcția de premier. Aşa este, iată un motiv pentru care merită să-şi treacă parâma pe după ceafă. Vă aşteptăm cu drag la referendum, băieți! Veți avea mari surprize. Doar dacă nu îl veți scoate de la naftalină pe marele Cozmâncă.

„Dragă Căline, dacă ai ocazia să ne laşi?“

Fiindcă veni vorba de specialistul care a scos cu forcepsul actuala Constituție într-o duminică, după ce a cules cartofii, trebuie să vedem că prezentul conflict dintre instituții nu este cauzat numai de gravele carențe ale legii noastre fundamentale. Este evident că România nu poate fi republică parlamentară, aşa cum ar pofti mafia. Electoratul vrea un preşedinte puternic – aşa arată toate sondajele. Pare aberant după tragedia provocată de dictatura lui Nicolae Ceauşescu. Şi totuşi, o republică prezidențială este preferabilă pentru mentalitatea actuală a românilor. După 17 ani de jafuri, după ce au văzut că economia națională a fost practic desființată prin devalizare sau înstrăinare, românii îşi leagă ultima speranță de preşedinte, un om până la urmă, indiferent cine ar fi. Chiar dacă are o instituție în spate. O cercetare atentă a memoriilor care ajung la Cotroceni ne-ar putea oferi o imagine cumplită asupra modului cum funcționează instituțiile statului. Disperarea este generală şi atunci apare natural constatarea utopică: Trebuie să se gândească totuşi cineva şi la noi! Nu ne putem desprinde încă de această iluzie nenorocită. Încă nu putem spune: Ne descurcăm şi fără politicieni, dar ei ce vor face fără noi? Pe de altă parte, războiul dintre Traian şi Călin nu este doar efectul unei crize de sistem. Aceşti oameni chiar au opțiuni diferite şi reprezintă interese adverse. Călin a preferat să rămână alături de oligarhi. Traian – care, culmea, vine tot dintre ei! – vrea să fie un preşedinte al românilor. Riscă enorm, dar nu mai are cale de întoarcere. Şi-a trădat haita, iar asta nu se iartă.

Tataie susține acum că a insistat ca actuala Constituție să nu mai permită întoarcerea lui Nicolae Ceauşescu. Dar şi el a avut lupte grele cu şefii de guverne. Cu excepția lui Nae Văcăroiu, care visează să ajungă la Cotroceni. Părerea mea! Petre Roman n-a vrut să plece şi Tataie i-a adus pe mânuitorii de măciuci printre lămpaşe. A venit Împăratu-de-Mătase şi Tataie avea să-i reproşeze „capitalismul de cumetrie“. Şi atât!

Emil Constantinescu nu putea să-l dea jos pe Victor Ciorbea la cererea Marinelului. Până la urmă, tot l-a sacrificat. Radu Vasile era şi mai inteligent: nici nu accepta să ajungă la un eveniment

înaintea președintelui, așa cum cerea eticheta. Îi forța pe cei de la SPP să meargă mereu cu el după președinte, contrar etichetei. Cu indivizi puerili nici nu mai trebuie să ne batem capul dacă permite sau nu Constituția o anume atitudine.

În orice țară normală, dacă șeful Guvernului era dat în vileag atât de evident pentru trafic de influență, pentru manipularea Justiției, ar fi demisionat imediat. Politicianul român nu se dă scos din târla puterii, cum nu se dă dusă scroafa din coteț pe vreme de viscol.

Savonarola pleacă, dar rămâne

Adrian Năstase ne avertizează că Uniunea Europeană coace un parteneriat strategic cu Rusia. „Ar fi bine să economisim energie nu numai când facem planuri pentru iarnă, dar și atunci când ne jucăm de-a Superman în politica externă. Mai ales atunci când știi că «iarna nu-i ca vara». Teoretic, e un moment prielnic în care Moscova caută parteneri viabili în centrul și în estul Europei. Dar nu-i caută cu lumânarea. Dacă nu vom găsi o soluție la această problemă, cu toată integrarea europeană, riscăm să ne vedem izolați de un proces de cooperare extrem de util, care se prefigurează tot mai mult ca una dintre marile tendințe ale viitorului apropiat“.

În schimb, Diavolu șchiop a spus că nu-i suportă pe Adrian Năstase și pe Traian Băsescu, dar îi admiră pe Dan Voiculescu și pe Valeriu Stoica. Imediat, Savonarola s-a zburlit și a plecat de la televiziunea magnatului, dar s-a întors ca să plece iar – ca și din fruntea CRP.

Ungureanu, un paratrăsnet

Ar mai fi un scenariu. Să rămână Nae Văcăroiu președinte la Senat, iar la Cotroceni să urce Bogdan Olteanu, nepotul Gizelei Vass, acea tovarășă de nădejde de la NKVD, care a venit pe tancurile sovietice alături de Ana Pauker.

Și mai vine un moment crucial pentru Alianța NU. Doi berbeci filmează într-o bază militară americană din Irak și sunt arestați. Pe bună dreptate!

Chirăială mare! Analistu Neamului, susținut de Octavian Paler, sare la gâtereaza Marinelului. Face alte scenarii. Erau agenți trimiși de Traian Băsescu să-i spioneze pe aliații noștri de peste Atlantic! Idee susținută de Bogdan Olteanu, de Mircea Geoană, de Dan Voiculescu și de tot neamul lor. Se întorc berbecii cu grade de colonei, cu doctorate luate în științele comunicării, cu un limbaj adecvat, de tâmplar sau de electrician: „am suferit o traumă psihică“, „nu am vizat postura de vedetă“, „rindeaua se deplasează longitudinal, da?“, „fără întrebări aiurea, da!?“, „convingerea mea intimă este că toate acestea coroborate...“. Mă băieți, mă, cine v-a învățat, mă, să țineți ciocanul de lipit în mână? Mai răsfirați, mă, mai răsfirați, ce dracu! Să nu puteți voi interpreta nici măcar scena tâmplarului cu rindea, cu robang, cu fățuitor și cuțitoaie? Nu-i admisibil!

Efectul era previzibil. Ca să nu creadă lumea că este glugă de coceni, Călin îi cere prin telefon demisia lui Mihai Răzvan Ungureanu și acesta acceptă. După întoarcerea de la Viena, Ungureanu îi trage o lecție de eleganță verbală șefului și demisionează. Prinderea berbecilor la filmat era o chestiune de ordin consular și nu trebuia informat șeful Guvernului, deci nu trebuia destituit ministrul Afacerilor Externe, dar Călin dăduse cu toroipanul. E cocoș. De tablă! Sigur că aș fi preferat să văd că Ungureanu își dă demisia atunci când Călin l-a forțat să încalce testamentul lui Emanoil Gojdu de dragul Budapestei. Nici nu a respirat atunci și a semnat. Mai mult, a mers în Parlament și le-a spus aleșilor că „România este un fel de land al Austriei“. Ungureanu a fost un paratrăsnet între cele două palate, carbonizat în chip stupid de același Călin.

Tesla Prostănacului

Ne aflăm într-o situație aberantă, asemănătoare celei din perioada interbelică. Atunci, seniorii partidelor politice – aflați la putere sau în opoziție – și-au pierdut percepția socială și au ajuns efectiv în conflict cu interesele națiunii. Ei își aranjau alternanța la guvernare pentru a-și spori averile prin furturi pe seama statului. Pentru ei nu exista generația tânără și tensiunile se acumulau. Statul însuși era văzut ca un dușman al națiunii prin politica fiscală aberantă și prin cedarea Transilvaniei și a Basarabiei, fără nici un glonț. Așa se explică de ce au ajuns legionarii la

putere după asasinarea lui Corneliu Codreanu, fenomen pe care mulți nu-l pricep nici azi.

Sigur că realitatea istorică externă este alta astăzi, dar românii trăiesc tot mai prost. Contrar statisticilor optimiste, numărul şomerilor este alarmant. Munca la negru a devenit endemică în România, țară în care până şi şoferii şi portarii sunt plătiți cu drepturi de autor. Milioane de români se umilesc prin Occident pentru a-şi întreține copiii. Acesta este fundalul social. În Parlament, aleşii refuză să voteze legea privind funcționarea Agenției Naționale pentru Integritate, chiar dacă este o cerință europeană. Politicienii vor să li se controleze averile numai cu acordul lor. Adică niciodată. Mai mult, îl suspendă pe preşedinte! Ajungem la referendum şi Marinelu câştigă detaşat. Va fi un vot de blam pentru Parlament care trebuie dizolvat. „Nu se poate, este anticonstituțional", susține Tataie. Chiar dacă Toni Iorgovan scrie altceva la carte. „Este o opinie de jurist", îl completeză Prostănacu pe Tataie. „Regret că l-am făcut prostănac", avea să spună mai apoi aceeaşi deşcă. Mare greşeală şi regretul câteodată în politică. Întreba un ziarist: „Sunt prea mulți ofițeri de servicii secrete?" Şi răspunde cu măreție Mircea Geoană: „Nu ştim câți suntem, în primul rând!" Aşa este, cum să te descurci cu atâția tâmplari? Dar dacă tot ți-ai dat cu tesla de-atâtea ori, cum îți mai faci iluzii că-l vei bate pe teslarul Băsescu? Tot Marinelu este vinovat, ca altădată Coposu: „Băsescu îți laudă tatăl, ca apoi să te înjure de mamă", constata cu amărăciune Ion Iliescu. Eu cred că se poate şi mai rău. Cum să spui, dom' preşedinte, că Tataie este „edecul cel bătrân care-l manipulează pe Geoană ca să mai facă o mineriadă, acum, la bătrânețe"?

Este un impostor moral, un duşman al democrației! Vrea să instaureze dictatura, ca Lukaşenko în Belarus. „Când l-am dus de mână printre oameni în campania electorală şi am spus el este Călin Popescu-Tăriceanu, el va fi prim-ministru, atunci nu eram Lukaşenko?", a întrebat retoric Traian cu adâncă urmă de regret tovărăşesc. Până la urmă, târziu de tot, Călin a început să priceapă că ar fi un dezastru pentru liberali să-l scape din nou pe Marinelu spre popor: ar pierde alegerile pentru Parlamentul European, ar fi învins la referendum şi nu ar mai vedea intrarea în Parlament. Fiindcă, de departe, dinspre Pipera, buciumă Sfântu Gheorghe Pâinea-lui-Dumnezeu... „Băă, uite, bă, ce scrie în Constituție!" şi începe să citească de jurai că aşa scrie acolo: „Preşedintele României trebuie s-o primească la Cotroceni pe Nadia Comăneci, să se întrețină cu Ilie Năstase şi să facă fotografii cu Ion Țiriac şi cu autoarea lui Harry Potter. Să ne lase pe noi în pace să furăm. Asta trebuie să facă, bă, preşedintele României." Este cea mai simplă şi mai directă caracterizare a momentului politic absurd prin care trece țara noastră acum.

În concluzie, eu, alegătorul turmentat, nu-i cer premierului să-l iubească pe preşedinte şi nici invers. Vreau însă acea minimă comunicare, fiindcă ei trebuie să apere interesele naționale. Pe suspiciune nu se poate construi nimic. Este normal ca şeful Guvernului să-l informeze pe preşedinte şi invers, să formeze echipă împreună. Altfel, nu au ce căuta acolo. De aceea, iarăşi revin: marea şansă a acestei alianțe a fost irosită de Călin Popescu-Tăriceanu, care a refuzat alegerile anticipate pentru a elimina toate „soluțiile imorale" şi pentru a conduce eficient România. Propaganda cu întoarcerea lui Ceauşescu este o inepție astăzi. Românii nu mai pot fi prostiți, iar scandalul din jurul Marinelului sporeşte popularitatea. Pe gratis. Doar atât.

S-a supărat Putin!

Un alt motiv pentru care Mihai Răzvan Ungureanu putea fi concediat, chiar dacă regretam oricum, era şi blocajul creat la consulatul României de la Chişinău. Încă mai există indivizi în administrația noastră, care consideră că trebuie neglijat procesul de acordare a cetățeniei românilor din Basarabia şi din nordul Bucovinei. Vedem cu stupoare că unii patroni aduc în țară chinezi sau afgani care să muncească pentru ei. Bulgaria a acordat automat cetățenia bulgară tuturor găgăuzilor din Basarabia, fără nici o întârziere. Noi punem birocrația pe Prut, alături de noua cortină de fier şi de stupizenia lui Vladimir Voronin, care se teme să nu rămână singur în țărişoara lui, Republica Molotov. Scandalul a ajuns la Cotroceni şi Marinelu a plecat glonț la Chişinău. Primirea a fost emoționantă. Traian Băsescu este primul preşedinte care vorbeşte deschis despre reîntregirea națională şi nu cred că se gândeşte la voturi. Aşa

simte. S-a dus la Bruxelles şi a vorbit în faţa Parlamentului European despre dreptul românilor de peste Prut să revină în Europa, alături de noi. Şi este normal să pună problema aşa. „Înţeleg demersul preşedintelui român pentru Republica Moldova, dar nu cred că putem să ne lărgim până nu consolidăm Uniunea Europeană", a răspuns Hans-Gert Poettering, preşedintele Parlamentului European. Şi ce dacă Poettering a replicat? Cineva trebuie să le vorbească mereu occidentalilor despre drepturile noastre istorice şi este cu atât mai bine că o face preşedintele.

A sărbătorit Unirea lui Cuza la Iaşi, la Focşani şi le-a spus românilor – în glumă – să sece Prutul „dintr-o sorbire". Eu cred că un asemenea om ar fi trecut de la glumă la faptă în 1991, dacă ar fi avut funcţia de preşedinte atunci. Iar acum se trezesc unii care îl acuză că vrea să stârnească Rusia. „Nu sunt un duşman al Rusiei, dar România nu are un preşedinte slugă", avea să le răspundă Marinelu, în acelaşi stil atipic. A vorbit iar despre tendinţa Kremlinului de a folosi resursele energetice drept pârghii pentru şantaj politic. Vai, se supără Putin, ce ne facem?!

Preşedintele Rusiei a declarat, în cadrul întrevederii cu Rene van der Linden, preşedintele Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, că hotărârea CEDO privind cazul „grupului Ilaşcu" este o decizie „pur politică", având scopul de a discredita imaginea Rusiei pe arena politică internaţională. În cadrul întrevederii dintre reprezentanţii APCE şi autorităţile Federaţiei Ruse, au fost criticaţi, de asemenea, membrii Consiliului de Apărare a Drepturilor Omului din Federaţia Rusă. Oficialii europeni au avertizat că recentele legi adoptate de autorităţile de la Kremlin, limitează dezvoltarea democraţiei şi a societăţii civile. Ca răspuns, Vladimir Putin a acuzat Curtea Europeană a Drepturilor Omului că, în spatele deciziilor acesteia, stau „interesele politice". Drept exemplu, Putin a adus cazul grupului Ilaşcu, în care, potrivit lui, Rusia nu a fost implicată. „Decizia CEDO a fost una pur politică şi care a discreditat sistemul judiciar internaţional". Ilie Ilaşcu este primul român care a învins Rusia la CEDO. Chiar dacă Moscova nu respectă decizia Curţii, se vede acum în toată lumea cine este agresorul de pe Nistru.

Amintim că în urma hotărârii CEDO din 8 iulie 2004, Rusia trebuia să-i elibereze pe membrii grupului Ilaşcu, deţinuţi în Transnistria, imediat şi necondiţionat. Decizia, care urma a fi executată într-un termen de trei luni, nu a fost îndeplinită nici până în ziua de azi.

Atunci, de ce trebuiue să ne mai temem că se supără Putin? Plătim oricum cel mai scump gaz din Europa din cauza băieţilor deştepţi de la Bucureşti. Pe care, de asemenea, nu trebuie să-i atingem c-o floare!

Sicriu tip UE

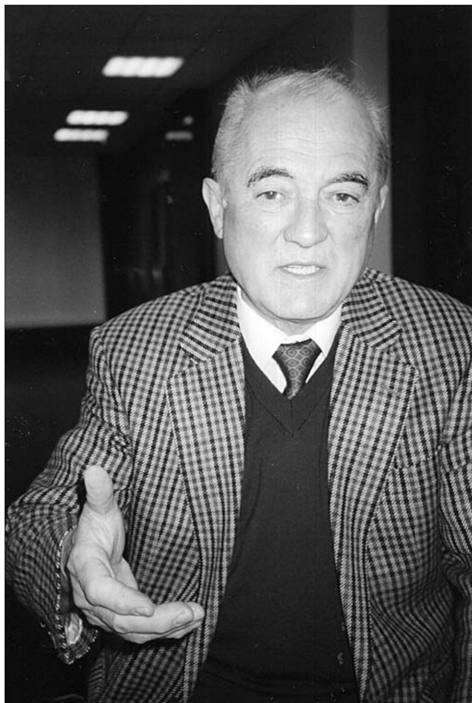
În timp ce aleşii nu ştiu cum să se mai apere de procurori, se pierd din vedere treptele integrării. Cu asemenea indivizi la guvernare, vom avea justificări pentru tot felul de năzdrăvănii pe seama Uniunii Europene. Aşa vrea UE! Vrei să pleci cu oile la munte sau în Delta Dunării? Nu se poate. De ce? Aşa vrea UE! Vrei să duci vaca la păşune peste Dunăre? Da, dar cu bacul, n-o laşi să plece singură. Numai că în Lunca Dunării vacile circulă libere, porcii - la fel. De mii de ani. Vrei să faci ţuică numai pentru tine? Da, dar te costă accizele mai mult decât marfa, mai mult decât munca şi toate materialele folosite. De ce? Aşa vrea UE! Bieţii ţărani sunt fugăriţi prin obor de jandarmi fiindcă ei, aleşii noştri, se gândesc la sănătatea noastră şi ne îndeamnă să mâncăm ouă cu gălbenuş transparent şi lapte bine degresat. De ce? Aşa vrea UE. Sicriul nu se mai face aşa! Nuuuu! Trebuie sicriu tip UE! Mortul să stea la capelă! Ia daţi banul aici la băieţii din mafia cimitirelor şi de la pompele funebre, de la hipermarketuri!

Un fariseism comunist, de tip nou, se reinstalează la noi, cu justificare legală de la Bruxelles. Foarte mulţi români nu vor mai vrea o asemenea Europă unită în detrimentul lor.

Despre nazism, comunism și masonerie

Dialog cu dr. Florin Mătrescu, autorul cărții *Holocaustul Roşu*

Doctorul Florin Mătrescu provine dintr-o familie de luptători anticomunişti. Personalitate puternică, în timpul regimului comunist, Florin Mătrescu avea să intre în conflict cu directorul Spitalului Municipal Bucureşti, socrul lui Sorin Oprescu (actualul senator PSD). Atunci a hotărât să plece în Germania Federală, unde avea să fie medic peste 20 de ani. Acolo a continuat să dezavueze dictatura comunistă din România. Prin eforturi deosebite şi pe banii lui. A contribuit la organizarea rezistenței anticomuniste din Germania, iar după căderea sistemului bolşevic, s-a întors în țară. Încă mai avea iluzii. A tradus Constituția Germaniei Federale şi a oferit-o spre studiu şi aplicare conducătorilor Convenției Democrate. Inutil fiindcă toți cei 15.000 de specialişti ştiau ce aveau de făcut. Ulterior, şi-a oferit serviciile ca doctor cu practică într-o lume cu mari performanțe în domeniu. Confrații l-au primit cu suspiciune.

Dr. Florin Mătrescu

În paralel, doctorul Florin Mătrescu a rămas un observator atent al fenomenelor politice contemporane. Cartea *Holocaustul roşu* este rezultatul acestor cercetări personale, care, prin sagacitatea lor, neconvențională astăzi, îl marchează pe oricare cititor. La 7 septembrie 2006, Florin Mătrescu, împreună cu alți intelectuali români, a realizat la Cluj un autentic proces al comunismului. Acțiune care, din nefericire, nu s-a bucurat de atenția cuvenită din partea presei şi a prietenilor lui Vladimir Tismăneanu, inchizitorul „epocii de aur". N-a înțeles atunci că „tot noi" trebuie să facem rechizitoriul „holocaustului roşu"...

– *Domnule doctor Florin Mătrescu, ați realizat o carte fundamentală pentru înțelegerea istoriei moderne şi contemporane a României, a Europei şi chiar a lumii. De ce i-ați spus* Holocaustul roşu*?*

– Întrebarea este legitimă, pentru că această sintagmă îmi aparține, fără lipsă de modestie. Nu a fost aşa de greu să găsesc această sintagmă. Nu cred că este rezultatul căutării mele, cât al faptului că am avut curajul să folosesc acest termen care era rezervat în exclusivitate „holocaustului negru" sau „holocaustului nazist" şi de aici paralela cu ceea ce au făcut comuniştii mi s-a părut absolut firească. Aproape nu-mi vine să cred că sunt primul care m-am gândit la această sintagmă. N-a fost o chestiune de inovație, cât mai mult o problemă de curaj. Fiindcă în lumea vestică – mă refer în special la Germania – se spun atât de multe lucruri despre tragedia nazismului şi despre holocaustul fascist, încât aproape nimeni nu are curajul să vorbească despre cealaltă tragedie care i-a urmat nazismului.

Complexul vinovăției

– *De ce?*

– Pentru că în Germania, complexul vinovăției se cultivă într-un fel. Un autor celebru şi un om de mare corectitudine – este vorba de Norman Finkelstein – a avut curajul chiar să scrie o carte despre *Industria holocaustului – reflecții cu privire la exploatarea suferinței evreilor*. Există cercuri care, din această tragedie a poporului evreu, au făcut un obiect aducător de bani. Vă reamintesc că, în afară de Procesul de la Nürenberg, care a fost în principal un proces împotriva poporului german – vinovat de holocaustul negru –, s-au adăugat despăgubirile date nu numai evreilor care au suferit direct, dar şi generațiilor care au urmat şi care însumează deja circa 180 de miliarde de euro. Bani plătiți de-a lungul timpului. Când ai în urmă un asemenea trecut istoric tragic, aducător de bani şi dacă îți întăreşte şi poziția în societate, este firesc să-ți aperi cu dinții această lume ciudată a holocaustului. Ba chiar s-a deviat mai mult şi s-a spus că, dacă cineva ar îndrăzni să compare holocaustul cu altă tragedie din istoria omenirii, înseamnă că relativizează un soclu de care n-ai voie să te-atingi. Rezultă de-aici o anumită teamă pentru istoricii de mare faimă care au încercat să compare cele două tragedii. Există chiar un caz celebru al unui mare istoric german actual, Helmuth von Mollte, care spune că n-ar fi existat fascismul fără primejdia comunismului. Că fascismul a fost o contrareacție la comunizarea Europei.

– *Este justificată o asemenea percepție?*

– Este oricând de discutat, cu argumente pro şi contra. Este foarte greu de spus dacă este în întregime adevărată şi cred că aici e cheia problemei. Fără îndoială că Mollte are în parte dreptate, dar nu sunt istoric şi nici contemporan cu cele două tragedii şi, deci, nu ştiu dacă chiar aşa a fost. În orice caz, este evidentă asemănarea dintre doctrinele fascismului şi comunismului şi mai ales menținerea acestor regimuri la putere printr-un aparat de teroare, cu o componentă specifică fascismului. Hitler, spre deosebire de Stalin, a dus la început o politică economică benefică pentru Germania. A rezolvat problema celor şapte milioane de şomeri, a restabilit puțin demnitatea poporului german, foarte umilit prin Pacea de la Versailles, a creat locuri de muncă, a făcut autostrăzi, o maşină pentru popor – Volkswagen etc. Manipularea mulțimii prin doctrină, alături de acoperirea monstruozității – mă refer la lagăre, la Auschwitz şi celelalte – i-au creat o oarecare popularitate legitimă. Ce popularitate aveau Lenin sau Stalin care au provocat o întreagă tragedie?

Dumnezeu și propaganda

– *Totuşi, există astăzi ruşi care-i fac din nou statuie lui Stalin, pe care îl văd ca pe un erou al Uniunii Sovietice. Că el ar fi salvat Uniunea Sovietică de la dispariție, că dacă n-ar fi fost el, Hitler ar fi reuşit să distrugă URSS. Există şi o asemenea percepție în Răsărit.*

– Teza aceasta are şi ea un dram de legitimitate. Numai că este şi aici o imensă manipulare. Să vedem legitimitatea. Stalin a ştiut să mobilizeze poporul rus într-un mod foarte abil, în acea parte a războiului când nemții au ajuns la porțile Moscovei. Este vorba de acel act de trădare, decisivă pentru război, când armata germană era gata să prindă ca într-o pungă zeci de divizii sovietice, dar printr-un avertisment de la Orchestra Roşie din Elveția, sovieticii au fost preveniți, au început atacurile de artilerie mai devreme şi aşa au evitat o catastrofă militară de proporții, care probabil ar fi deschis întreaga Rusie armatei germane. Au fost deci erori militare, dar şi imense greşeli politice, care nu se datorează Wermachtului, cât aparatului de propagandă al SS. Şi anume politica rasială, de discriminare a oamenilor şi de tratare a ruşilor ca popor inferior, ca neoameni, deşi sunt rasă nordică, la fel ca germanii. Sunt înrudiți.

– *Este interesant că germanii de astăzi ar avea suficiente motive să vorbească despre „holocausutul roşu", dar totuşi n-o fac.*

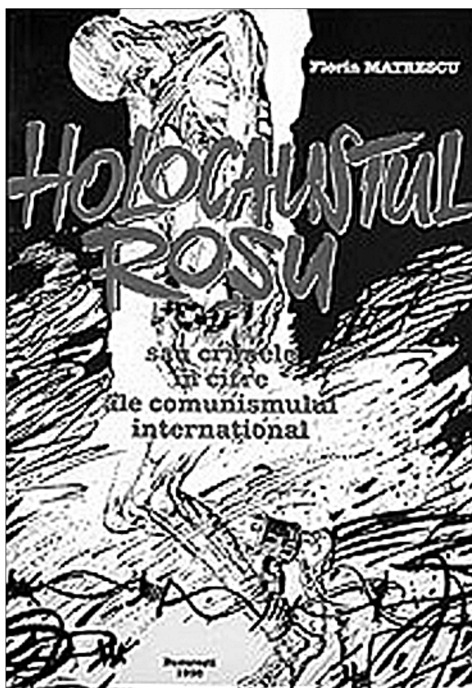
– Aşa e. Prin urmare, au fost greşeli militare, au fost erori politice îngrozitoare față de poporul rus. Iar Stalin şi-a tras de partea lui, printr-un discurs demagogic, Biserica. E cunoscută demonstrația făcută cu trei mii de preoți devotați KGB-ului, care s-au rugat la Dumnezeu, în Piața Roşie, pentru Matuşka Rossia. Ideea că Stalin apără Rusia, că are de partea lui pe Dumnezeu şi Biserica pravoslavnică, a fost un factor de propagandă foarte important.

– Deci, în afară de această efervescenţă a fermentului naţional rus în faţa agresiunii germane, imperiul sovietic avea o experienţă tragică de pe urma lui Stalin. Pe de altă parte, masele reacţionează identic la victorie sau la înfrângere. Deşi ţara era distrusă, chiar dacă 38.000 de militari de elită fuseseră căsăpiţi de Stalin înainte de război, deşi economia era la pământ, URSS a supravieţuit numai cu infuzie de capital şi tehnologie occidentală. Cel mai mare transfer venea din America.

America, o ţară de stânga

– *De ce credeţi că, dintre cele două rele, americanii, care făceau comerţ şi cu URSS, şi cu Germania nazistă, au optat în final pentru ciuma roşie?*

– Întrebarea nu este aşa de simplă. În primul rând, nu este cunoscută o atitudine de dreapta a Statelor Unite în secolul XX. America a făcut permanent caz de democraţie şi s-a pretins ţara cu cel mai democratic regim din lume, chiar dacă un asemenea statut de obârşie a democraţiei aparţine Angliei. America nu a avut niciodată o înclinaţie spre ceea ce noi numim „centru-dreapta“. Şi mai ales către o doctrină creştină. Nu putem defini nici acum curentele politice din SUA. Ştim că

există două partide care alternează la putere, dar mi-ar fi greu să încadrez politica dusă de republicani sau de democraţi într-un curent politic sau doctrină. Ceea ce este sigur – democraţii au fost aşezaţi mai la stânga decât republicanii. Atunci, avem dintr-odată o ţară care, la apariţia comunismului în Europa, n-a reacţionat cum ar fi trebuit să reacţioneze o ţară creştină. America este un stat în care Biserica este secularizată, unde religia nu se predă în şcoli, unde se depune jurământ masonic de multe ori, dar nu se jură pe Biblie. Prin urmare, americanii nu au avut imediat o reacţie de respingere a comunismului.

În al doilea rând, destule cercuri americane au susţinut financiar comunismul. Începând cu Troţki şi Lenin. Prin urmare, a fost colaborare, nu s-a cultivat repulsia faţă de comunism. Imediat după Revoluţia din Octombrie, Rockefeller avea exploatări petroliere în Caucaz. Avea bancă în centrul Moscovei, existau schimburi comerciale şi de tehnologii. Numai pentru opinia publică sovietică America a fost prezentată ca un adversar al comunismului. În realitate, între cele două războaie mondiale, a existat o colaborare perfectă între URSS şi SUA. Aproape 20 de ani. S-a adăugat apoi un pretext, un alibi extraordinar pentru americani: ajutându-i pe sovietici, s-au opus fascismului. Acest alibi le-a favorizat să continue ajutorul masiv pentru URSS, carte trebuia să se menţină pe linia de plutire. Cum a ajuns un sistem falimentar la o asemena forţă militară? Nu doar printr-un buget militar uriaş. Existau apoi 17 oraşe din seria „X“, care au adus prizonieri germani din toate oraşele Germaniei cucerite. Toată intelighenţia germană era adusă după invazia sovietică în aceste oraşe cu circuit închis, cu unele condiţii de viaţă chiar foarte bune. Aşa au ajuns sovieticii la o tehnică militară, care să-i concureze pe americani.

Mare parte din tehnologia nucleară au furat-o. Este un adevăr axiomatic. Toţi erau agenţi KGB. Au fost cercuri de stânga din SUA, care puteau ceda din convingere. Demonstrate sunt multe, cum a fost procesul soţilor Rosenberg, condamnaţi la moarte pentru tehnologia furată, fiindcă aveau resentimente faţă de America. Se adaugă fizicienii germani, confiscaţi după război. Există documente că americanii acordau ajutoare URSS în domeniul nuclear, chiar şi ulterior.

Jurământul masonic

– Ați vorbit de jurământul masonic în societatea americană. La ce vă referiți?

– La un lucru foarte simplu. Nu exista America fără masoni. Este statul masonic exemplar. În nici un alt stat din lume lojile masonice nu exercită o influență mai mare în tot ce se numește viață politică, economică, financiară, socială. În călătoriile mele prin toată lumea, nu am văzut nici un oraș care, în centrul localității, să aibă temple masonice de rit scoțian, etalate precum catedralele în Europa creștină. Am văzut la intrarea în orașul Sedona din Arizona, pe o placă de lemn, ziua și locul unde au loc întrunirile lojii. Este de notorietate. Un stat care se pretinde creștin are peste 400 de religii și culte. Vicepreședintele Dick Cheney a fost fotografiat când depunea jurământul: avea cele două coloane masonice ale templului lui Solomon în spate.

– Mai este valabil astăzi jurământul masonic, de care vorbește Nicolae Paulescu, ritualul cu țapul pe care ciracul, legat la ochi și în patru labe, trebuie să-l sărute sub coadă?

– Fără îndoială. Mulți americani obișnuiți cred că țara lor este creștină, dar ei știu că trebuie să facă și compromisuri ca să promoveze într-o funcție. Trebuie să ai un anumit loc în ierarhia masonică, altfel nu poți promova în Statele Unite. Acasă, americanul poate să fie un bun tată de familie, să-și dorească să aibă copii, să-și crească familia conform moralei creștine. Există deci o duplicitate pe care noi am trăit-o în comunism.

– O asemenea duplicitate a început să se exporte și în România după 1990.

– Exact. Nu este o acuză la adresa poporului american, un conglomerat de națiuni, unde putem găsi orice stare de fapt, ca în orice țară. Cu siguranță însă politica americană se face la nivelul lojilor. Într-un interviu, Dan Lăzărescu spunea că nu poporul american își alege președintele, ci lojile din Washington și Baltimore. Procesul electoral nu are nimic de-a face cu democrația. Așa cum George Bush și John Kerry au făcut parte din loja „Oasele și Craniul". Democrația este un joc pentru mulțime. În realitate, hotărârea aparține lojilor. Ce se întâmplă cu *pax americana* nu are nici o legătură cu ce crede poprul american despre politică. Am fost în America de șase ori. Am înțeles că pe Coasta Atlanticului este ingerința lojilor de stânga sau a Marelui Orient. Coasta Pacificului e controlată de masoneria de dreapta, are tot o politică străină poporului american, pe care-l găsim în orașele mici, în ferme, acolo unde oamenii nu sunt contaminați de politică.

Cupola Ocultei

– Nu este falsă disjuncția masonerie de dreapta – masonerie de stânga?

– În parte, da. Între ei, există, prin definiție și prin regulamente, o armonie, cuvânt auzit frecvent în televizor, un semnal care arată că în subteran noi ne înțelegem și putem discuta orice temă din politica lumii. Concurența apare numai atunci când vine vorba de aria de acțiune și influență, de teritoriu. Deci o adevărată luptă între ei apare numai când se creează grupuri de interese. În subsol, acolo unde se întâlnesc cei de gradul 33 de Rit Scoțian sau Marele Orient, este o concordanță totală. De fapt, la masa dintre cele două ordine care guvernează lumea, are loc o împărțire a teritoriului. O să spuneți că este o fabulație; e dreptul dumneavoastră.

– În perioada interbelică, s-au realizat studii care arată că Loja B'nai B'rith de la New York ar fi capacul universal pentru toate aceste jocuri, cu aparență de stânga sau de dreapta. Care este adevărul?

– Este o afirmație incorectă că B'nai B'rith ar fi vârful ierarhiei. Noi știm ceva despre ierarhia masonică mondială după apariția descrierii piramidei masonice a unui individ, John Todd, care a fost mason de gradul 33 și a făcut parte din Tribunalul Rotschild – o grupare de 13 – forul suprem al masoneriei mondiale. El a atras atenția că pe dolarul american se află treptele piramidei masonice, care dețin puterea mondială supremă. Cam două treimi din această piramidă o formează așa numiții iluminați: ei dețin puterea efectivă a masoneriei mondiale – cam 5.000 de persoane. Estimări relative din literatura de specialitate. B'nai B'rith este ordin exclusiv kazar. Nu are nici o legătură cu evreii. Kazarii sunt o populație turcică, trecută la mozaism în secolele VIII-IX, cam 500.000 de persoane în lume, B'nai B'rith se încadrează în treptele superioare ale masoneriei a lui Todd, deci nu se află în vârful piramidei. A doua

mențiune: există însă structuri masonice în care kazarii au o reprezentare prevalentă, dar nu avem spațiu aici. La întrebarea cât de puternic este ordinul kazar în structura masoneriei mondiale, răspunsul este: covârşitor.

– *Aşadar, masoneria este implicată în toate procesele politice mondiale, inclusiv în construirea comunismului, a epocii de aur. Nu le atribuim prea multe masonilor?*

– Este un lucru pe care l-am aflat destul de târziu. Sloganul era că tancurile ruseşti – rareori spuneam „tancurile sovietice“ – ne-au adus comunismul.

– *Țăranul român a venit în contact direct cu mujicul rus, care avea mitralieră, prăda, viola. El nu ştia cum arată un NKVD-ist. În schimb, acelaşi țăran român, contrar propagandei comuniste, a rămas cu o imagine rezonabilă, chiar frumoasă, despre soldatul german, care plătea fiecare găină, fiecare litru de vin.*

– Sistemul nazist a fost un epifenomen, doar de câțiva ani. Actele de cruzime au fost opera unui număr redus de germani. Pe când sistemul sovietic şi doctrina bolşevică, cu Ilia Erenburg – un ucigaş cu sânge rece prin instigare la crimă – au creat un soldat bolşevic reeducat, cu o morală de luptă îngrozitoare. A ucide făcea parte din doctrina de ocupant a soldatului sovietic. Pe când armata germană a venit ca parteneră în România. Când un neamț apărea în tramvai, cei din jur aveau senzația de securitate. Şi când intra soldatul sovietic, săreau pe geamuri, ascundeau femeile, țuica era răsturnată în şanț. Se confruntau două civilizații două armate.

– *Cartea* Holocaustul Roşu *demonstrează că sistemul comunist este un experiment de distrugere socială. De ce?*

– Nici un sistem politic nu se poate edifica fără o bază materială. Idei politice, de transformare revoluționară, au avut şi alții în istoria lumii. Pentru a trasnforma o ideologie în dorința de a acapara un teritoriu, de a lua puterea politică de la altcineva, trebuie mulți bani şi forță materială. Când am văzut ce se întâmplă în lumea vestică, m-am întrebat imediat: Cine a finanțat comunismul? Pentru că eu, organizând demonstrații anticomuniste cu doar câteva zeci de oameni, inițial, făcând un sediu al Congresului Mondial Românesc şi al Națiunilor Captive, plătind chiria pentru acea cameră, organizând ziua națiunilor captive pe banii mei şi o conferință de presă la care nu venea nimeni şi văzând cât mă costă, normal că mi-am pus întrebarea firească: dacă noi, pentru o eficiență atât de redusă, depunem eforturi financiare atât de mari, oare ce-a însemnat să organizezi revoluția bolşevică?

Troțki n-a venit cu o gentuță în Europa, ci a traversat Atlanticul însoțit de circa 500 de camarazi, care de fapt erau ostaşi de elită, instruiți pe un teren oferit de Rockfeller. Astfel încât, dintr-un idealist cum părea Troțki – pentru că idealistul poate avea toate culorile – am văzut dintr-odată o persoană pragmatică, pregătită pentru a face revoluție, cu o mică armată lângă el. S-au adăugat ulterior finanțarea americană pentru statul sovietic, fondurile alocate pentru partidele comuniste. În Germania, la un moment dat, fonduri ale Bisericii Evanghelice erau deturnate către sandiniştii din Nicaragua. Dintr-o discuție la televizor a rezultat că bietul contribuabil german îşi vedea donațiile făcute pentru Biserică mergând spre o mişcare de gherilă comunistă. Aşa s-a închegat mecanismul explicării punerii pe scenă a comunismului, menținerea lui ca sistem şi mai ales extensia lui, printr-o finanțare care ține de anumite cercuri financiare. Încercând să eşalonăm cronologic expansiunea acestui monstru, m-am lămurit că revoluția bolşevică nu este o mişcare spontană, într-o situație specială – o armată țaristă vlăguită de război, mujicul rus sătul de sărăcie şi de război – a existat un factor subiectiv, au fost agitatorii care au dat scânteia, au ştiut unde să acționeze pentru a face revoluție.

Doctrina și ingineria socială

– *Din cartea dumneavoastră rezultă clar că de experimentul comunist tot masonii se fac vinovați şi tot ei l-au distrus, pe principiul „Eu te-am făcut, eu te omor!“. Este aici o anume continuitate?*

– Fără îndoială! Asta pentru că a intervenit altceva. Este continuitate, dar cu alte mijloace. Mai întâi afirmația că nu există doctrină masonică de dreapta. Chiar lojile de Rit Scoțian din care fac parte familiile regale din Europa sau Ritul Sco-

țian din America, mult mai de dreapta decât Marele Orient.

– *Nu este tot o iluzie întreținută? Am întâlnit masoni români care pretind că fac parte din loja de dreapta „Bujor Sion“...*

– Nu, nu este o iluzie. Este în parte şi un act de manipulare. Eu trebuie să demonstrez alegătorului că am ceva cu dreapta sau că sunt opus stângii măcar. Altfel, cum s-ar întâmpla că în loji masonice de dreapta au intrat o mulțime de ofițeri de securitate? Prin urmare, este un joc politic.

Experimentul comunist are legătură cu ideologia masoneriei, care este atee şi internaționalistă. Deci nu are cum să fie de dreapta.

– *Dacă parcurgem toate etapele, de la Revoluția Franceză până la construcția europeană actuală, care este scopul politic discret al masoneriei?*

– Nici nu mai este discret pentru cei care citesc. Am făcut comunismul fiindcă este foarte apropiat de ideologia masoneriei, care tinde spre un guvern mondial şi un stat masonic unic. Iar paşii către acest stat masonic unic sunt acum Statele Unite ale Americii şi Statele Unite ale Europei. Iar ce va urma este un guvern mondial cu dependență politică socialistă sau comunistă, conform ritualurilor masonice. Prin urmare ne îndreptăm spre un guvern mondial, care nu va avea alături Biserica, în calitate de sfătuitor. Ne îndreptăm către un stat care tinde către distrugerea națiunilor, a familiei şi a religiei. Se doreşte concentrarea puterii într-un singur centru sau în câteva centre de putere. De aceea, internaționaliştii, mondialiştii, globaliştii nu sunt în nici un caz de dreapta. Ei doar mimează un joc al dreptei. Problema vizează doar concentrarea puterii.

Consumismul

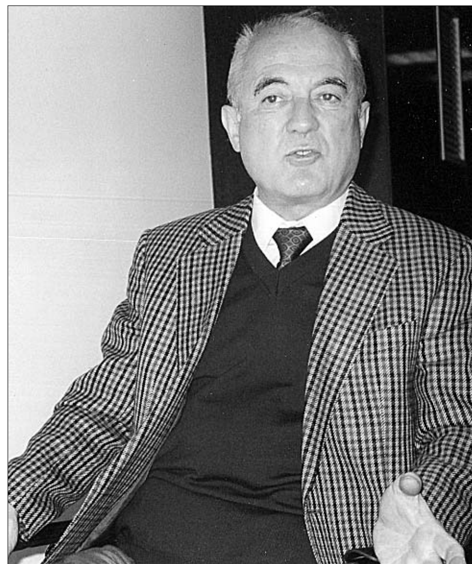
– *În această luptă teribilă pentru putere, care mai este adversarul redutabil al masoneriei?*

– Naționalismul.

Mai întâi trebuie însă precizat că sucombarea imperiului comunist a fost un act deliberat şi calculat. Sistemul nu mai funcționa, îşi făcuse deja datoria. Una dintre misiuni era să mențină o mare parte a Globului într-o stare de subdezvoltare, de dictatură, provocând erodarea statului național. Să ne imaginăm că, dacă țări mici, ca Singapore sau Coreea de Sud, au devenit concurenți comerciali puternici pe piața mondială, ce-ar fi fost țări cu tradiție ca România, Polonia sau China, ce concurență uriaşă ar fi creat aceste state pentru cei vreo 5.000 de indivizi care vor să țină în mâini puterea lumii? Dacă aceste state ar fi beneficiat de un regim democratic? Experimentul comunist de inginerie socială a ținut în mare parte din lume nu numai sub dictaturi odioase, care au distrus destine individuale, dar care au anihilat şi economiile naționale. Prin tratate comerciale subterane, bogățiile acestor țări au fost spoliate. Ne aflăm într-o țară de unde s-au defrişat pădurile, s-au furat resursele de uraniu şi de alte rezerve strategice. Scenariul este valabil pentru toate statele ex-comuniste. În acest timp, lumea occidcentală a progresat. Nivelul de bunăstare a crescut. Concomitent, statul masonic bine organizat are grijă să satisfacă nişte nevoi elementare ale omului obişnuit. Asta este deosebirea colosală între Europa Occidentală şi țările post-comuniste. Aşa s-a ajuns ca nivelul de viață al omului mediu din vest să fie cu mult superior față de condițiile de viață ale individului din spațiul comunist.

– *Să înțelegem că se pregăteşte un imperiu mult mai subtil, mai pervers decât comunismul, un imperiu al consumismului?*

– Un imperiu mondial, iar consumismul şi datoria – trăitul „înainte“ pe cărți de credit – a te

face dator, a te împovăra până la sfârşitul vieţii pentru casă, pentru maşină, pentru studiile copiilor – pe de o parte, este singura şansă a oamenilor tineri, pe de altă parte îi împovărează tot restul vieţii cu rate lunare şi vor avea foarte puţin spaţiu de respiraţie. Iar dobânzile de la leasing, de la credite, care sunt uriaşe, în comparaţie cu averile acumulate, nu fac decât să-i îndatoreze pe tineri. Anumite drepturi ale omului se reduc şi mai mult. În comunism, îmi era frică să văd dacă nu s-a oprit maşina neagră a Securităţii în faţa casei, ca să-l aresteze pe tata, pe bunicul sau pe un vecin. Maşina neagră dispare acum. Cei care vorbesc limbajul politic corect sau care se comportă politic corect vor fi oamenii viitorului, pe care mondialiştii se sprijină. Este o variantă a lui *homo sovieticus*.

Strategia

– *De ce mondializarea este percepută de unii observatori drept marea revanşă, ultima, faţă de toate naţiunile lumii?*

– Fără îndoială că este o percepţie corectă. Aşa cum masoneria a contribuit şi la făurirea statului român. Dar atunci ne aflam în momentul în care se lucra la erodarea imperiilor, a regatelor şi trebuiau stimulate statele naţionale. Deci acceptarea statelor naţionale era un pas fiindcă duşmanul numărul unu al masonilor atunci erau imperiile. În acel context, România şi-a dobândit independenbţa naţională. După ce-am terminat imperiile, am ajuns la faza în care avem în faţă naţiunile. Întâi monarhiile, pe care, dacă nu le-am terminat, le distrugem din interior prin compromiterea familiilor regale. Prinţesa Diana a fost transformată, dintr-o posibilă purtătoare a coroanei regale britanice, într-o femeie de proastă calitate. În familiile regale din Suedia, Danemarca, Norvegia, au pătruns prin căsătorii – probabil dirijate – componenţi ce nu fac cinste acestor familii. Cuvântul „regalitate“ nu mai trezeşte respect total şi supunere faţă de oameni daţi de Dumnezeu pentru conducerea naţiunii. Monarhia devine un duşman de bază, dar din ea n-a rămas mare lucru. Să nu uităm că şeful de la London City, care este mare mason, merge înainte, iar regina Elisabeta a II-a vine după el. Prin urmare, regii rămaşi au putere consultativă, drepturile lor s-au redus foarte mult. Regele Spaniei colaborează mult cu prim-ministrul, are discuţii private, dar hotărârile guvernului socialist nu se luau de acord cu regele. Socialiştii fac tot ce li se spune de la lojile superioare.

De aceea, şi regelui Mihai, care face şi el parte din Ritul Scoţian, nu i s-a dat dreptul să rămână în România. Am convingerea că aşa a fost. Când s-au adunat un milion de oameni în faţa lui, putea să rămână în România. Dar se hotărâse să nu mai fie regalitate. După distrugerea monarhiilor, se anihilează naţiunile. Acesta este procesul la nivel macroscopic. La scară microscopică, instituţiile care ne sunt adversare şi care trebuie să dispară sunt Biserica, Armata şi Familia. Această erodare continuă arată planul foarte clar al unei instituţii ce nu are a face cu morala noastră creştină.

Aurul lumii

– *Există în Vechiul Testament un dicton straniu: „Voi veţi înghiţi aurul lumii!“. Nici o naţiune nu are înscris ceva similar în cartea ei fundamentală. Unde merge aurul lumii moderne?*

– La ora actuală, nu se mai poate răspunde simplu, nici cunoscătorii nu pot spune unde este trezorierul principal. Ca să evaluăm unde se concentrează banii, vă spun un lucru. Dorind să fac o excursie în Statele Unite, am cerut bani de la bancă în dolari. De fiecare dată, primeam bancnote noi. Toţi turiştii germani, care pleacă peste Atlantic, primesc bani noi. Dolarul circulă în întreaga lume. Cum să tipăreşti atâţia dolari noi? Trebuie să ai acoperire. Nici o ţară din lume nu are însă acoperire în aur, platină sau acţiuni bancare pentru emisiunea de dolari. Prin urmare, emisiunea de dolari costă doar hârtia, cerneala şi manopera. Nu mai are nici o acoperire. Şi atunci, cum răspundem la întrebarea unde este depozitul bancar al lumii? Înainte se făcea trimiterea la depozitul de lingouri din aur al Băncii Naţionale. Astăzi, vedem nişte virgule care se mută în computer. Am trăit în Germania un episod interesant. Fără să dau detalii, o anumită firmă avea o datorie foarte mare şi era în pericol de faliment. Printr-un simplu joc cu *mouse*-ul, datoria s-a transformat dintr-o sumă fabuloasă într-una ridicolă, a unei familii obişnuite. Deci se joacă cum vor ei cu bunăstarea unei ţări. Am devenit tributari cărţilor

de credit și manipulării financiare prin bancă. Banul ca atare îl folosim pentru cumpărături mărunte. Se dau deja pensii pe carduri și în România.

– *Înseamnă că nu trebuia să aruncăm cărțile de marxism, în care se scria că banii vor dispărea, națiunile vor dispărea...*

–- Sigur că da, se lucrează deja. Se vor implanta cipuri sub piele și vom arăta în fața cititorului electronic și vom beneficia de cumpărături în toate magazinele. Fără bani. Cartea de credit este o etapă intermediară. După cum numerele recente de înmatriculare ale mașinilor sunt urmărite prin satelit. Nu sunt povești.

Masoneria și democrația

– *Unde este salvarea, domnule doctor?*

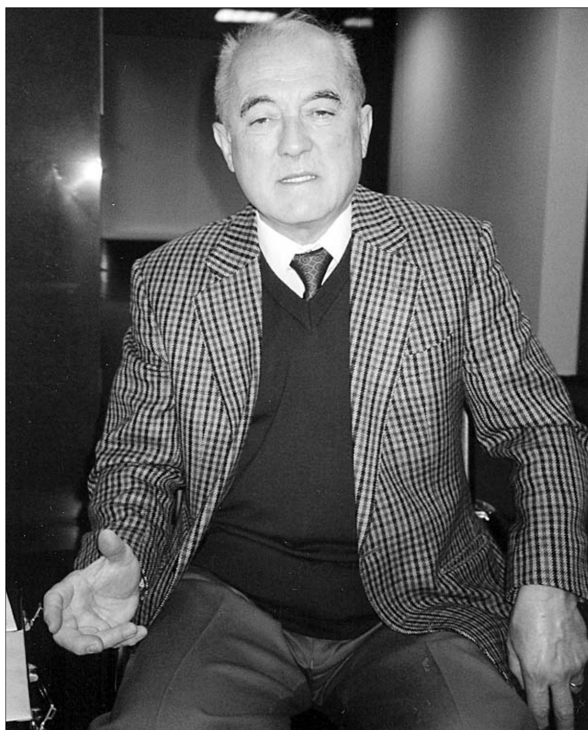
– Trebuie o precizare. Ca să ajungi la etapa în care te dizolvi în creuzetul globalizării, trebuie să fi trecut prin etapa democrației. Democrația este asociată de români cu noțiunea de bunăstare. Ei nu vor doar să-și expună liber opiniile, fără să scoată cineva pistolul pe masă. Democrația presupune, chiar în regulile fixate de masonerie, o realizare cât de cât a individului. De ce? Un mason care conduce un trust internațional – și ei le conduc în totalitate – nu-și poate permite să aibă salariați niște incapabili. Noțiunea de concentrare a puterii și de acumulare a banilor se leagă de competența subordonaților. Un șef de firmă este foarte important – cazul Kruppului. Ultimul descendent al trustului era un homosexual și voia să transforme Insula Capri într-un paradis al homosexualilor. Nu a trezit rezonanțe favorabile în familie. N-a fost dezmoștenit, a primit o rentă viageră, dar n-a rămas conducător. Kruppul s-a desființat și a devenit societate pe acțiuni. Preluată de masoni, fără îndoială. Prin urmare, democrația în lumea vestică a însemnat competență, eficiență. Societatea a produs bani și a permis un nivel de viață. Din considerente de calcul politic, nu din considerente creștine, masonii vorbesc frecvent de liniște socială. Ca să le tihnească procesul lent de cucerire a lumii, nu e nevoie de demonstrații în stradă.

– *Nu au învățat asta de la marxiști?*

– Posibil. Rezultanta a fost însă un nivel de trai ridicat.

– *Ceaușescu a fost mason*?

– Așa zic unii. Eu nu știu nimic concret. Se zice că era în masoneria albastră, care nici măcar nu este structură masonică. Este o organizație pentru prostirea proștilor, care și așa sunt proști. Masoneria albastră acordă trei grade: este vorba de oameni care plătesc cotizație la masonerie, le satisfac vanitățile că au intrat și ei într-o organizație secretă, care conduce lumea, de care au auzit și ei de la a șaptea mână. În realitate, nu au nici un fel de acces la operațiunile de împărțire a profitului.

Secretă, nu „discretă“

– *Se alimentează deja discret iluzia că numai intrând în masonerie poți să ai parte de afaceri mănoase, de carieră strălucită, numai așa poți să ai acces la funcții în stat, chiar la recunoașterea valorii artistice a operei...*

– În parte, este valabil. Pare de necrezut, dar eu, care sunt un om foarte

obişnuit, am primit invitaţia să fac parte din loja Paneuropa, în care se afla Otto de Habsburg, ultimul urmaş al dinastiei. Am refuzat şi am fost admonestat într-o situaţie îngrozitoare de un mason din New York. Cum de mi-am permis să refuz?! Mi-a cerut chiar şi scrisoarea înapoi. I-am restituit-o. Am refuzat de patru ori să fac informări pentru Securitate pentru a putea pleca în străinătate, tot aşa am refuzat şi intrarea în masonerie. Fiindcă o consider la fel de pernicioasă. Dacă noi, românii, dorim să ne însuşim democraţia, să construim un stat democratic, o facem în speranţa să ne putem exprima opiniile, să nu mai vedem monstruozităţile de nedreptate socială de astăzi, să avem un nivel de trai comparabil cu al statelor occidentale. Dar pentru asta nu trebuie plătit tributul de a trece de la calitatea de membru de partid comunist la membru de lojă. Fiindcă asta echivalează cu trădarea sistemului nostru de educaţie, a credinţei noastre în Dumnezeu. Ar însemna să subordonăm interesele prin loja care îşi zice naţională unor loji internaţionale. Nu pot ca intelectual să accept formularea masonică a laboratoarelor de idei. Întrunirile din loji se numesc „laboratoare de idei". Sorin Roşca Stănescu îşi pune ca motto la editorial „Unele idei, înainte de a deveni evenimente, sunt pregătite în laboratoare". Un cuvânt care nu e ales întâmplător.

Şi-atunci te-ntrebi ce rost mai au partidele? Din moment ce, părăsind Parlamentul, Guvernul, Biserica, Tribunalul, Banca Naţională, ne întâlnim în lojă, unde se iau realele hotărâri? Dacă optăm pentru o societate democratică deschisă, cu egalitate, fraternitate, cu libertate, atunci de ce vă ascundeţi, domnule? De ce vă faceţi adunările în locuri inaccesibile publicului? De ce nu se iau notiţe, în afară de protocoalele încheieate, pe care nu le vede nimeni? În New Mexic, la Santa Fe, am văzut un centru masonic, unde scria mare „Accesibil publicului între orele cutare şi cutare". De trei ori, am fost acolo în intervalul orar indicat: tot timpul era închis. Omul obişnuit, când vede afişul, chiar crede că se poate intra acolo, dar nu-l interesează problema pentru că are alte griji. Iar Marele Orient din Franţa face şi spectacole de vizionare. Îşi permite uneori să arate că ar fi deschişi publicului şi se consideră societate discretă, iar nu secretă. Este o cacealma.

În concluzie, eu zic să nu mai vorbim despre democraţie, îi lăsăm în plata Domnului, desfiinţăm partidele politice, îi lăsăm să tipărească dolari cu ce vor, hotărâţi împărţirea ţărilor, demolaţi biserici, faceţi ce vreţi!

Pionul

– *Din cartea dumneavoastră rezultă că George Soros are un rol deosebit în construirea societăţilor dceschise. De ce-l preocupă un asemenea obietiv?*

– În momentul de faţă, îl consider pe Soros principalul pion al jocurilor financiare mondiale. Este un om care aduce un folos uriaş pentru masonerie.

– *Este un altruist?*

– Aşa zice el. Eu nu cred. El oferă o capcană foarte atractivă: bursele Soros. Foarte mulţi tineri străluciţi din ţările ex-comuniste, încătuşaţi de neociocoimea roşie, nu au nici o şansă de promovare. Trebuie să plece. Puţine firme îi caută. Şi atunci agenţii lui Soros le fac această ofertă, care presupune, între altele, completarea unui formular. Trebuie să răspundă la întrebări privind atitudinea faţă de Biserică, de familie, monarhie, faţă de principiile morale. Numai o parte sunt apoi racolaţi ca bursieri şi dintre aceştia aproape toţi intră în mecanismul masoneriei mondiale. Iniţial, în lojile de tineret, apoi li se dau funcţii tot mai mari. Despre Mihai Răzvan Ungureanu, ministrul de Externe, tot Iaşiul spune că este mason, că a beneficiat de numeroase burse de care nu au beneficiat alţi tineri. Ei trec din burse-n burse, iar copiii noştri sunt proşti!

– *Nu aţi primit nici un avertisment elegant din partea discreţilor lumii?*

– N-am primit, probabil pentru că nu mă consideră o persoană atât de importantă, încât să strice glonţul pe mine. Iar eu nu sunt un veleitar. Pot cugeta şi asta am făcut toată viaţa şi am avut curajul s-o fac în scris. Nimeni nu-mi poate lua dreptul de a spune adevărul şi de a mă oferi ţării mele pentru un guvern care ar avea realmente nevoie de sfaturile mele. Mai ales în domeniul sanitar, pentru învăţământul medical superior, dar niciodată încolonat în organizaţiile lor.

A consemnat Viorel Patrichi

Părintele Ioan Iovan de la Recea:

Împărtăşania înseamnă câştigarea Împărăției lui Dumnezeu

Am fost de multe ori la Mănăstirea Recea – acest veritabil tezaur al spiritualității ortodoxe şi a celei româneşti autentice, şi de fiecare dată am fost foarte impresionat de toate cele văzute şi auzite în acest loc sfânt. Am văzut roadele lui Dumnezeu de pe urma unei osteneli îndelungate a obştii (mănăstirea s-a fondat în 1991), sub ascultarea Părintelui Ioan Iovan, duhovnicul obştii, şi a maicii stareţe Cristina Chichernea – două personalități care au marcat acest loc străvechi românesc al Transilvaniei şi important centru de pelerinaj.

De fiecare dată când ajung acolo găsesc o sărbătoare a întregii suflări româneşti transilvane. În duhovniceasca lavră a spiritualității noastre dreptmăritoare, am stat de vorbă cu Preacuviosul Părinte Ioan Iovan – originar din părțile Bihorului, care a suferit martiriul închisorilor comuniste, despre *Euharistie şi Mântuire*.

– *Este perceput* Hristos ca fiind „ieri, azi şi în veci Acelaşi" *în lumea de astăzi, în condițiile secularizării la care, din păcate, suntem cu toții părtaşi, într-o mai mică sau mai mare măsură?*

– *Hristos este Acelaşi, noi însă nu.* Trebuie să ne apropiem mai mult de El, în sensul real, *euharistic*, prin învățătura Bisericii, prin Sfintele Taine şi prin trăirea creştinească în sânul familiei şi peste tot acolo unde locuim şi ne desfăşurăm activitatea, să simțim că trăieşte în noi Dumnezeu. La toate acestea se poate ajunge cu ajutorul catehizării de care suntem încă foarte mulți, lipsiți.

– *Ce credeți că înțeleg oamenii de astăzi prin noțiunea de* Euharistie *şi cum vedeți raportarea lor la acest termen teologic care reflectă o realitate duhovnicească foarte mare?*

– Mai întâi trebuie explicat termenul *Euharistie*, pentru a înțelege şi conştientiza credincioşii importanța termenului şi a faptului pe care el îl conține, care este ceva obligatoriu şi indispensabil mântuirii.

– *Mai vedeți, astăzi,* o raportare personală şi autentică a credincioşilor la Sfânta Euharistie*, cu alte cuvinte la Sfânta Liturghie ca fiind „Taina tainelor"?*

– În 1986, cu prilejul vizitei sale în România, Patriarhul Ierusalimului – Diodor, după partici-

parea sa la mai multe Sfinte Liturghii, a spus că este impresionat de numărul mare de credincioşi participanţi, dar că este foarte trist pentru faptul că a văzut foarte puţini s-au nu a văzut nici un credincios care să se împărtăşească!... *Nu este voie să existe Liturghie fără Împărtăşanie!* Mie nu mi-a lipsit Liturghia şi împărtăşania nici chiar în puşcărie, unde am cusut pe partea din spate a maieului Sfântul Antimis, vinul îl aducea un medic într-o sticluţă de apă tonică, pâinea şi apa o reţineam din hrana şi din alimentele primite şi aşa mai departe. Găsirea unei explicaţii la toată această situaţie ne duce cu gândul la existenţa tainei lui Dumnezeu. Astăzi încă nu prea ştim cum să ne raportăm la Sfânta Împărtăşanie, dar suntem în drum spre, căci Împărtăşania înseamnă câştigarea Împărăţiei lui Dumnezeu de aici, cu alte cuvinte este vorba de îndumnezeirea prin har, care se face încă din această viaţă.

– *În altă ordine de idei, care vedeţi a fi termenul corect de abordare a acestei probleme: acela de deasă împărtăşanie, rară împărtăşanie, cu vrednicie, fără, cu pregătire sau fără, ori continuă împărtăşanie? Care este, cu alte cuvinte, poziţia Sfinţilor Părinţi cu privire la această problemă?*

– Răspunsul meu este: *Continuă Împărtăşanie*, iar cât priveşte vrednicia, noi preoţii sfărâmăm Sfintele Sfintelor, după cum citim în rugăciunea de după *Epicleza Euharistică* ce zice: „Se sfărâmă şi se împarte Mielul lui Dumnezeu, Cel ce se sfărâmă şi nu se desparte, Cel ce se mănâncă şi niciodată nu se sfârşeşte, ci pe cei ce se împărtăşesc îi sfinţeşte" – argument pentru *continua împărtăşanie*. În ce priveşte *vrednicia*, aceasta este un dar de la Dumnezeu şi nicidecum meritul nostru. Motivele invocării nevredniciei, cu canoanele, să ştiţi că sunt din lipsă de dragoste şi să se mai ştie că Liturghierul, care cuprinde rugăciunile de taină speciale pe care le citesc preoţii, trebuie să fie concrete, vii, personale, iar nu doar teoretice şi abstracte în idei.

– *Care este diferenţa de curente, de opinii sau de abordare referitor la practica împărtăşirii credincioşilor la slavi, români şi greci şi de ce asistăm la evidenţierea acestor deosebiri de abordare a aceluiaşi fenomen, dacă pot să mă exprim cu aceste cuvinte?*

– Este o greşeală de preţuire a lui Hristos, că dacă îL iubeşti cu adevărat nu te cramponezi în aceste deosebiri, din moment ce este vorba de unul şi acelaşi lucru, *în fond de acelaşi text liturgic – cu acelaşi conţinut!...* Este dureros că există aceste deosebiri şi, drept urmare, să ne străduim ca acolo unde ne aflăm noi să fie desfiinţate, deoarece nu este mai importantă tâlcuirea lingvistică şi cea tipiconală decât receptarea Harului Divin.

– *Este lumea bisericească pe deplin conştientă de* valoarea şi supremaţia acestei Sfinte Taine*, care nu abordează o simplă practică liturgică ci pe ea se sprijină, de fapt, toată viaţa noastră eclesiologică, soteriologică şi îndeosebi cea eshatologică?*

– Este corigentă din păcate, de la A la Z, de la Ortodoxie la Catolicism.

– *Avem noi, astăzi, bine structurată şi articulată o teologie a Sfintelor Taine şi, în special, a Sfintei Liturghii?*

– Din nefericire lipseşte evlavia cu privire la trăirea în Hristos, permanentă, şi numai Bunul Dumnezeu poate remedia lucrul acesta.

– *Din punct de vedere moral – duhovnicesc, cum ne raportăm la Sfânta şi Dumnezeiasca Împărtăşanie, în condiţiile în care, la momentul potrivit din cadrul Sfintei Liturghii se împărtăşesc foarte puţini oameni, gândindu-mă, aici, la situaţia de la noi din ţară?*

–Ar trebui să ne raportăm printr-o durere adâncă şi prin începutul unei râvne a mântuirii ce are în centrul ei tocmai pe Cel care ne mântuie. Dacă El este Centrul, atunci haideţi să mergem cu toţii la El! La Dumnezeu nici un lucru nu este cu neputinţă. Ferice de cel care, indiferent ce vârstă şi în ce rost al vieţii se află, se întoarce la trăirea cu Hristos, fiindcă prin aceasta el se face apostol şi pentru alţii. Pentru a scoate asemenea apostoli trebuie să ajungem la sacrificiul apostolic şi misionar de reunire a Bisericilor şi de revenire la trăirea primilor apostoli, astfel încât, *Sfânta Euharistie* trebuie să fie şi temeiul unităţii creştine a reunirii Bisericilor, a mişcării ecumenice autentice, încununată fiind de strădania îndumnezeirii de pe pământ către cer.

– *Cine ar trebui să-şi asume vina sau responsabilitatea pentru abordarea de multe ori*

superficială a acestei probleme fundamentale a spiritualității noastre?

– Să nu căutăm vinovați, ci să mergem încrezători cu convingerea că Dumnezeu ne poate ierta de păcatul delăsării duhovnicești și rugându-ne ca El să ne ia de mână, ca prin potir să ajungem acolo unde am fost, în paradis. Așadar, Hristos prin Euharistie ne reîntoarce la El, unde datorită comuniunii euharistice vom ajunge la comuniunea – cea veșnică – cu El.

– *Credeți că lucrările de învățătură ortodoxă, „catehismele“ noastre prezintă corect lucrurile în această privință sau sunt destul de scolastice?*

– Suntem chemați să scoatem scolasticul de aici! Toată învățătura catehetică are o comoară de izvoare, mult folositoare, cu toate că unele au fost schimbate în conținutul lor și care astfel nu au făcut altceva decât să servească modernismului ispititor. În general, Catehismele sunt foarte bune, dar și în ele se strecoară, uneori, păreri subiective.

– *Este nevoie de o recatehizare a credincioșilor noștri cu privire la această problemă a Bisericii și nu numai?*

– Repet, numai Providența Divină va face lumină în privința cursului creștinismului nostru, care nu se poate concepe decât urcând din nou spre culmile desăvârșirii.

– *Sunteți optimist cu privire la aceasta chestiune?*

– Da, bineînțeles, nu cred, ci sunt convins că Dumnezeu, Care a creat Biserica și pe om, cu promisiunea că pe Aceasta „Nici porțile iadului nu o vor birui“, nu va întârzia această renaștere până la sfârșit, ci cu mijlocirea Maicii Domnului „Biserica cea Vie“ se va reface Ierusalimul pământesc și abia apoi se va contopi cu cel ceresc, când va fi „un cer nou și un pământ nou“.

Interviu realizat de Stelian Gomboș

Lepădarea de sine

Întotdeauna preocuparea noastră centrală a fost de a ne elibera de aspectele negative ale personalității, păstrând doar valorile permanente. Ne despărțim, însă, cu greu de acele conținuturi care au devenit cu timpul bunuri permanente dar nu mai dau de mult expresia aspirațiilor care ne frământă, ci a valorilor noastre zilnice. Nu ne despărțim uşor de bunurile care au ajuns să ni se pară perene, dar trebuie să înțelegem că nu ele reprezintă forțele de prim plan care sălăşluiesc în noi.

Pr. Radu Ilaş

Aşadar, lepădarea de sine reprezintă o despărțire de ceea ce reprezintă un fel al nostru de a fi, care devine depăşit în cursul timpului, lăsând să apară ceea ce este frumos şi autentic.

Aceste considerații, precum şi cele ce vor urma, le aştern pe hârtie ca o reacție firească la ultimele articole de presă, care au invadat câmpul mediatic, referitoare la efectele negative ale integrării europene asupra spiritelor şi gândirii unor aşa-zişi reprezentanți ai minorităților naționale din țara noastră. Aceştia, mânați probabil de interese personale şi nu colective, se manifestă prin declarații incendiare privind „lipsa“ drepturilor minoritarilor pe care îi reprezintă şi „nevoia de autonomie ca unică soluție pentru problemele existente“, care vizează tensionarea relațiilor la nivelul comunității şi astfel, chiar interesul de conviețuire paşnică a celor de aceeaşi seminție.

Sunt chiar discuții privitoare la proiecte legislative în acest sens, care au generat imediat afecte negative în rândul politicienilor, pe fondul neadevărurilor invocate, deoarece la nivelul comunității problemele expuse nu sunt „vitale“, iar arealul românesc a fost şi este un exemplu al conviețuirii.

Aceşti „lideri“ trebuie să realizeze că cel mai greu este să învățăm să trăim laolaltă şi nu să dezbinăm; este mai greu să construieşti decât să distrugi.

Esențială pentru înțelegere, pentru liniştea sufletească a fiecăruia, este lepădarea de sine, care însă este un proces dificil.

Prin prisma învățăturilor creştine consider că greutatea vine de acolo că omul trebuie să iasă din sinea sa cu necesitate. El nu este unitate desăvârşită în sine, el trebuie să se deşarte pe sine spre altul şi alții, iar a te deşerta înseamnă fragilitate, a-ți cunoaşte alcătuirea firavă, de trestie în puterea vântului, a aduce spre vedere lăuntrurile, a deveni față spre vederea tuturor, a ieşi spre ceilalți cu orice risc, a te decide şi acționa pentru existența comunitară.

Astfel s-ar împlini un rost ce ne scapă celor mai mulți, acela de mântuire şi adeverire al unui sens înalt al istoriei fiecăruia şi colective, al conviețuirii.

Cel mai greu învățăm, cum am mai spus, să fim împreună şi să viețuim ca şi cum nu am fi singuri, să putem fi liberi viețuind laolaltă, deziderate care nu sunt însă posibile fără lepădarea de sine, fără abandonarea eului agresiv care pustieşte tot ce este înjur, fără puntea de jertfă aruncată spre celălalt.

Viața comunitară cere o jertfă care, de cele mai multe ori, în mod eronat, convenim să vizeze bunuri materiale, de altfel efemere, exterioare, pe care, de bine, de rău, le putem înlocui (vezi interesele personale ale unor lideri ai minorităților naționale).

Jertfa (lepădarea) de sine, jertfa vie, este mai grea, pentru că se cere continuu, în fiecare clipă, mereu să-l respecți pe apropiatul tău, să nu îi îngrădeşti acestuia dreptul de exprimare liberă a propriului sistem de valori, astfel încât, prin comportamente/sentimente mutuale, să se poată instaura armonia relațiilor interumane, un climat de înțelegere bazat pe adevăr, dreptate şi

altruism, valori morale indispensabile unei comuniuni spirituale orientată de valori creştine.

Putem vorbi în acest moment de ascultare, de început de întrebare stârnită de celălalt, de activităţi consensuale, în care jertfeşti de dragul celui de lângă tine, iar prin recunoaşterea lui îl faci să ştie în lăuntrurile firii lui că există un sens, că s-a produs o ruptură ce poate lămuri adevărul şi alunga frica şi îndoiala. Din această cauză, în cunoaşterea adevărată pornim mereu de la altul, de la celălalt, de dragul celuilalt.

Ispita în acest caz este reprezentată de tendinţa unei pseudo-lepădări de sine, o falsă ieşire spre celălalt, prin afişarea unui fals dinamism participativ la soarta semenilor într-o comunitate utopică, frumoasă la suprafaţă dar falsă, ce maschează trăsături egoiste care, odată descoperite, pot determina compătimire (în cel mai fericit caz) sau îndepărtarea celor apropiaţi, pierderea sistemelor de reper, ologind spiritul, credinţa, speranţa de mai bine, de evoluţie.

Aşadar, deşertăciunea de sine pentru altul, adevărată, bazată pe valori spirituale profunde, este singura care poate contribui la crearea unei comunităţi reale de oameni, aşa cum sunt ei, indiferent de origine, etnie sau apartenenţă la diverse cercuri de interese, dincolo de ideologii şi norme artificial create în scopuri obscure care contravin valorilor creştine. Toate cele ce ne înconjoară sau cele deja realizate conlucrează spre înfăptuirea acestui ideal, fie că vorbim de realităţi actuale sau de adevăruri trecute, care fac parte din istorie şi reflectă activităţile unor oameni care au înţeles necesitatea lepădării de sine.

Spre această înfăptuire, trebuie să tindem cu toate eforturile, astfel încât să transformăm idealul într-o realitate palpabilă care aduce plusuri în viaţa noastă de zi cu zi, apropiere faţă de Dumnezeu şi un trai comun lipsit de frici, bănuieli şi acuze, care nu fac altceva decât să ne macine sufletele.

Sper ca cele menţionate să ajungă şi la urechile celor care, uitând ce este important pentru fiinţa umană, au deviat de la normele şi valorile impuse de traiul în comun, de la învăţătura creştină, orientându-se spre interese financiare sau care au ca finalitate aspecte de ordin financiar, că doar nu degeaba s-a perpetuat zicala „banul este ochiul necuratului".

Foto: Bogdan Onofrei

Povara unui Patriarh

30 de ani de la trecerea la cele veşnice a Patriarhului Justinian Marina

Adrian Cherhaţ

Instaurarea regimului comunist în România după 1944 a pus Biserica Ortodoxă Română în faţa unei situaţii fără precedent care aducea în discuţie chiar problema existenţei ei instituţionale. Era pentru prima dată în istoria ei când Biserica din România a fost nevoită să se confrunte cu politica ideologică materialist-dialectică a unui stat republican ateu, care urmărea anihilarea totală a oricărei forme de manifestare religioasă în societate. În această situaţie delicată, cel căruia i-a revenit responsabilitatea clarificării atitudinii Bisericii Ortodoxe Române faţă de statul comunist a fost Patriarhul Justinian Marina, ales în înalta funcţie la 6 iunie 1948. Începea o perioadă nouă de mare încercare în viaţa zbuciumată a Ortodoxiei româneşti.

Ascensiunea

Justinian Marina, numit de către unii în mod denigrator „patriarhul roşu“, era originar din localitatea Suieşti (Vâlcea), născut la 22 februarie 1901, pe numele de botez Ioan. A absolvit Seminarul Teologic din Râmnicu-Vâlcea în 1923, după care a fost învăţător în satul Olteanca (Vâlcea), apoi în Băbeni (Vâlcea). În octombrie 1924 a fost hirotonit preot pentru parohia Băbeni, fiind în paralel şi învăţător până în 1930. Între timp, urmează şi Facultatea de Teologie din Bucureşti, fiind licenţiat în 1929.

În 1932 a fost detaşat ca preot la catedrala din Râmnic, primind şi sarcina de director al Seminarului Teologic (1932 – 1933), iar în septembrie 1933 a fost transferat la biserica Sf. Gheorghe din Râmnicu-Vâlcea până în 1945. La 30 iulie 1945 Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române l-a ales arhiereu vicar al Mitropoliei Moldovei şi Sucevei cu titulatura „Vasluianul“, fiind tuns în monahism cu numele de Justinian. În această calitate a organizat în acea zonă a ţării asistenţa socială necesară după război. În august 1947 Mitropolitul Irineu Mihălcescu al Moldovei este forţat să se retragă din scaun şi Justinian devine locţiitor, apoi titular în fruntea celei de-a doua Mitropolii a Bisericii Ortodoxe Române (noiembrie 1947). În urma decesului bătrânului Patriarh Nicodim Munteanu la 27 februarie 1948, Mitropolitul Justinian devine locţiitor de Patriarh, iar la 24 mai 1948 a fost ales Arhiepiscop al Bucureştilor, Mitropolit al Ungrovlahiei şi Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, înscăunat la 6 iunie 1948.

Având în faţă experienţa rusă, care a adoptat o politică de cooperare a Bisericii cu statul sovietic, noul Patriarh s-a pronunţat la început pentru o adaptare a Bisericii Ortodoxe Române la „lumea nouă“ adusă de regimul comunist. Care a fost rolul asumat de Biserică în noul context social-politic, dacă acesta a fost îndreptăţit şi dacă Justinian a fost într-adevăr „patriarhul roşu“ sunt principalele probleme pe care le vom aborda în expunerea de faţă. Doar îmbinarea vorbelor cu faptele ne permit să înţelegem cine a fost şi ce a urmărit de fapt Patriarhul Justinian. Evident nu se poate aprecia la justa dimensiune modul în care a înţeles Biserica să se comporte faţă de statul comunist, dacă nu avem în vedere şi ce a cerut acesta Bisericii Ortodoxe Române.

Relaţia cu Gheorghiu-Dej

Poziţia ideologiei comuniste faţă de „chestiunea religioasă“ era clar afirmată în fiecare discurs sau expunere sistematică. Principiile marxiste erau limpezi în această privinţă, iar logica materialistă contura limpede filosofia regimurilor comuniste faţă de om şi viaţă. Doctrina comunistă se pretindea construită pe fundamentele ştiinţei, proclamându-se ca adevărata cunoaştere, ce instituie o lume reală din punct de vedere ontologic, iar religia, „opiu al popoarelor“, nu are ce să caute într-o lume pe care revoluţia o trezeşte la realitate, trebuind să fie arsă de tot. (Georg Lukacs).

Oferind viziuni radical diferite asupra vieții, statul comunist și Biserica se excludeau reciproc din punct de vedere ideologic. Realitatea istorică a cunoscut însă multiple nuanțe, încât politica statală alegea de cele mai multe ori o tactică de subversiune a instituției ecleziastice, urmărindu-se anexarea acesteia intereselor partidului comunist cu solicitarea expresă de a sprijini orice demers al acestuia. Eliminarea totală a acestei „minciuni retrograde“ din conștiința poporului era imposibilă din cauza atașamentului profund al maselor la Biserica strămoșească.

De aceea, la conducerea Bisericii erau recrutate, de obicei, persoane de încredere, nedușmănoase față de regim, iar opozanții de orice fel erau nevoiți să se retragă. Justinian Marina era unul dintre cei „de încredere“, socotiți fideli regimului, deși trecutul său era unul reacționar, așa cum reiese din fișa sa informativă personală elaborată de Securitate pe când era Mitropolit al Moldovei la 29 martie 1948: „Justinian Marina, desemnat cu conducerea treburilor Patriarhiei în calitate de locotenent de Patriarh (...) este indicat ca având o atitudine antidemocratică și ca slujitor al elementelor reacționare, național-țărăniste și legionare, cu care a stat în permanent contact. Din informații recente rezultă că s-a încadrat și activează intens pe linie democratică, fiind cotat în prezent ca singurul element dintre înalții ierarhi ai Bisericii Ortodoxe, care se bucură de încrederea actualului regim“ (Cristina Păiușan și Radu Ciuceanu, *Biserica Ortodoxă Română și regimul comunist*, vol. I, p. 77).

Această încredere de care se bucura Justinian Marina s-a datorat și unei întâmplări providențiale, amintită într-un discurs de Mitropolitul Clujului, Î.P.S. Bartolomeu Anania, fost colaborator apropiat al Patriarhului. În vara lui 1944, când forțele politice din România pregăteau înlăturarea dictaturii lui Ion Antonescu, s-a pus la cale de către un grup de țărăniști evadarea din lagărul de la Târgu-Jiu a lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, șeful partidului comunist, pentru a participa la actul de la 23 august 1944. Mașina cu care era transportat în clandestinitate fugarul a avut o defecțiune lângă orașul Râmnicu-Vâlcea și până la remedierea ei, evadatul a fost adăpostit la preotul Ioan Marina, membru activ al Partidului Național Țărănesc „Acesta l-a primit și nu l-a denunțat, dar și-a propus să exploateze la sânge această ascendență morală; și a exploatat-o“ (Bartolomeu Anania, *Atitudini*, p. 9 – 13).

Evident, nu s-a gândit nimeni atunci că liderul comunist va ajunge cel mai puternic om din România și că preotul Ioan Marina va deveni Patriarh, însă relațiile ulterioare dintre Justinian și Gheorghe Gheorghiu-Dej vor fi marcate de această primă întâlnire, pe care Mitropolitul Bartolomeu o numește „cheia pe care Dumnezeu a aruncat-o din cer“ Bisericii românești și viitorului Patriarh, pe atunci preot văduv, militant în partidul lui Iuliu Maniu. De această oportunitate Justinian a profitat din plin, reușind să păstreze independența Bisericii, pe cât era posibil, în fața statului ateu și să negocieze cu acesta orice conjunctură în favoarea ei.

O politică de rezistență pe termen lung

Sprijinul acordat acțiunilor statului este cel mai contestabil aspect al activității Patriarhului Justinian și, de fapt, singura formă de colaborare care interesa statul. Prin pastorale și discursuri afirma acordul Bisericii cu abolirea Monarhiei, noua Constituție, colectivizarea agriculturii, îndemnând preoții și credincioșii să sprijine chiar realizarea lor. La prima vedere cele menționate reprezentau motive temeinice, în opinia unora, pentru a acuza Biserica Ortodoxă Română de colaboraționism obedient cu puterea comunistă. Însă cercetarea atentă a documentelor fostei Securități arată distanța, uneori enormă, care există între ceea ce este prezentat în lucrările oficiale și confruntarea surdă care s-a manifestat, nu de puține ori, între Patriarh și autoritățile statului. Justinian a conceput o strategie de supraviețuire a Bisericii, conturată tot mai bine cu fiecare document nou publicat.

Considerând probabil că Biserica nu dispune de mijloace pentru a se opune în mod deschis statului comunist, Justinian a adoptat politica paradoxală a manifestării unui atașament declarativ, zgomotos și fals entuziast față de valorile comuniste, care i-a făcut pe liderii regimului să creadă că în privința Bisericii lucrurile sunt pe făgașul cel bun. Această încredere i-a permis Patriarhului să dispună de o marjă de manevră de

care va încerca să se folosească la maximum, speculând toate oportunitățile lăsate de lipsurile sistemului și a legislației comuniste.

Conștient că regimul comunist va fi de durată, Justinian elabora astfel o strategie de rezistență pe termen lung, urmând logica relațiilor dintre Biserică și stat existente dintotdeauna în lumea răsăriteană. „Strategia pe termen scurt, spunea el, presupune confruntare cu un dușman inegal și, eventual, martiri. E posibil acest lucru. Sunt câteva exemple în Bulgaria și alte exemple în Rusia, dar eu vreau ca pe durata acestei stăpâniri preoții mei să nu fie în pușcărie, ci în bisericile lor, să facă Liturghie, pe cât este posibil". (*Atitudini*, p. 14)

Pe de o parte a pretins în fața autorităților statului libertatea Bisericii de a se organiza și mai cu seamă libertatea credinciosului de a-și manifesta credința, iar pe de altă parte a oferit tot ceea ce se putea oferi până unde învățătura de credință putea fi atinsă: lupta pentru pace, pentru recolte bogate, pentru o viață mai bună, laude prin revistele bisericești, etc. „Le place foarte mult să-i lăudăm; o să-i lăudăm, nu asta este problema", spunea Patriarhul Justinian, care însă nu a angajat Biserica sub nici o formă în lupta de clasă a partidului, care „contravine principiului iubirii creștine".

Toată politica lui a fost de a-i convinge pe liderii comuniști să-și dea seama că Biserica, prin simpla ei existență, reprezintă o forță, și în primul rând o forță morală. Chiar notele informative ale Securității mărturiseau că: „Regimul mai are nevoie de Biserică, în fruntea căreia stă el. Este conștient că în spatele său stau 12.000.000 de credincioși, pe când partidul numără câteva mii de «derbedei» fără importanță. Din această conștiință izvorăsc forța Patriarhului și curajul său de a înfrunta regimul în orice chestiune" (George Enache, *Ortodoxie și putere politică în România*, p. 92).

Ocrotitorul preoților „reacționari"

În această situație, Justinian a fost și un apărător al preoților prigoniți de regimul comunist, așa cum reiese din numeroasele note informative. Se certa deschis cu inspectorii de la Culte, bazându-se și pe relațiile personale pe care le avea cu cei din conducerea partidului. A dat dovadă de mare curaj îndepărtând din conducerea Bisericii preoți atașați regimului și luându-și colaboratori dintre preoții și teologii urmăriți pentru atitudine vădit anticomunistă, precum Benedict Ghiuș, Bartolomeu Anania, Gheorghe Vintilescu și alții toți „preoți și funcționari net reacționari" (*B.O.R. și regimul comunist*, vol. I, p. 186-187). Sub discreta sa oblăduire se desfășurau și întâlnirile de la mănăstirea Antim, cunoscute sub numele de „Rugul Aprins", unde preoți, scriitori și oameni de cultură, precum Sandu Tudor, Alexandru Mironescu, Vasile Voiculescu, Benedict Ghiuș, inițiau o rezistență spirituală și culturală la regimul comunist ateu.

În politica sa de rezistență, Patriarhul Justinian și-a atras de partea sa mai ales ierarhii din Sinod socotiți de regim drept „reacționari": Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului, Mitropolitul Sebastian Rusan al Moldovei, episcopul Nicolae Popovici al Oradiei, episcopul Nicolae Colan al Clujului, pe care îi sprijinea total în fața autorităților, reușind să păstreze multă vreme coeziunea Sinodului. A rămas celebru sfatul dat de el incisivului episcop Nicolae Popovici, care critica direct regimul și căruia i-a zis încercând să-i salveze situația: „Ascultă de ei, dar fă ce știi, așa cum fac eu". Acesta a fost principiul de bază al politicii lui Justinian în relația sa cu statul comunist prin care a reușit menținerea activă a Bisericii într-o societate care promova ateismul și materialismul.

În acest climat de hărțuire permanentă și prin această strategie pe termen lung, Patriarhul Justinian a reușit să asigure Bisericii o anumită stabilitate, elaborând Statutul de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române și o serie de regulamente care priveau toate aspectele vieții bisericești. Era pentru prima dată când Biserica avea un set complet de reguli care-i întărea autonomia față de stat, lucru irealizabil în perioada interbelică din cauza politicianismului extrem de influent în corpul ecleziastic. Folosindu-se de legislația comunistă și mărindu-și atribuțiile, Patriarhul Justinian a încercat să împiedice pe cât era posibil amestecul statului în numirea ierarhilor și a funcționarilor Bisericii, așa cum se întâmpla de multe ori în regimul anterior.

Învățământul teologic a cunoscut o dezvoltare calitativă deosebită prin directa sa purtare de grijă, dorind ca preoții săi să fie bine pregătiți

în confruntarea ideologică cu regimul. Chiar dacă numărul şcolilor teologice a fost limitat, ajungându-se la două Institute de grad universitar (Bucureşti şi Sibiu), precum şi şase Seminarii (Bucureşti, Craiova, Cluj-Napoca, Buzău, Caransebeş şi mănăstirea Neamţ), Patriarhul a fost preocupat ca ele să aibă profesori bine pregătiţi, recunoscuţi pe plan mondial, o bază materială solidă, manuale bine editate şi publicaţii de prestigiu, socotite de teologul John Meyendorff cele mai bune care se editează în spaţiul ortodox aflat sub ocupaţie comunistă (*Ortodoxie şi putere politică...*, p. 109).

Prima pedeapsă

Viaţa monahală a fost unul dintre domeniile care l-au preocupat îndeaproape pe Justinian, întrucât ştia că monahismul a fost dintotdeauna forţa vitală a Bisericii. Prin eforturile sale a crescut numărul mănăstirilor şi a monahilor în plin regim comunist, dar se constată şi ridicarea nivelului de pregătire a acestora în urma absolvirii şcolilor monahale şi chiar a facultăţilor de teologie. Din nefericire, regimul cuprins de îngrijorare a dat o cruntă lovitură monahismului românesc prin Decretul 410 din 1959, prin care se desfiinţau multe mănăstiri şi se reducea drastic numărul monahilor. Tot ce a putut face Patriarhul Justinian a fost să întârzie cu un an aplicarea decretului, înfiinţând ateliere artistice şi meşteşugăreşti în cadrul mănăstirilor, unde călugării munceau în folosul statului. A fost foarte afectat de decizia autorităţilor în privinţa monahismului şi pentru că a avut curajul să protesteze vehement împotriva acestui decret abuziv a fost trimis cu domiciliul forţat la schitul Dragoslavele timp de şase luni. Era prima măsură luată direct împotriva Patriarhului de către comunişti, care însemna începutul slăbirii rezistenţei făţişe a Bisericii faţă de statul represiv (Rev. „Memoria“, nr. 2-3/2006, p. 163).

Desfiinţarea Bisericii Greco-Catolice

Un capitol delicat din activitatea de Patriarh a lui Justinian a fost revenirea greco-catolicilor din Transilvania la Ortodoxie în 1948. Un mare rol în acest act l-a avut statul comunist care printr-un decret a desfiinţat Biserica Română Unită cu Roma din motive exclusiv politice. Deşi unii l-au acuzat că a contribuit direct la „sugrumarea“ acestei Biserici, Justinian n-a avut nici un rol în acest act de anihilare, Biserica Unită urmând să fie oricum desfiinţată, aşa cum s-a întâmplat cu doi ani înainte şi în Polonia şi în Ucraina. Era un plan al regimului comunist ce trebuia îndeplinit în toate ţările bolşevizate, dar la fel de adevărat este că Patriarhul Justinian vedea în această acţiune o oportunitate unică de a realiza reîntregirea Bisericii strămoşeşti, negând actele reprobabile şi umilitoare pentru românii ardeleni din 1698 – 1701.

Reîntregirea bisericească făcea parte din programul său pastoral anunţat chiar în ziua instalării sale ca Patriarh, la 6 iunie 1948: „Mai am şi alte oi, care nu sunt din staulul acesta; şi pe acelea mi se cade să le aduc“. Orice Patriarh ortodox în locul său, conştient de misiunea şi de răspunderile lui, ar fi făcut la fel, mai ales că încercări de unire între cele două Biserici au existat şi înainte de acest moment. Prima încercare concretă în acest sens s-a făcut la 1798, pornită din iniţiativa unor protopopi ortodocşi şi uniţi, dar fără rezul-

Foto: Emanuel Tânjală

tat. După realizarea României Mari, în 1919 câțiva fruntaşi ai românilor ardeleni, ortodocşi şi uniți, i-au propus Mitropolitului unit al Blajului Vasile Suciu să devină Mitropolitul ortodox al tuturor românilor din Transilvania, realizând şi unitatea bisericească, dar acesta a refuzat fiind influențat şi pe linie politică. Încercările au continuat în perioada interbelică şi la 27 februarie 1939 a avut loc o mare adunare românească la Alba-Iulia în prezența Mitropoliților Nicolae Bălan de la Sibiu şi Alexandru Nicolescu de la Blaj, când s-a hotărât să se înceapă tratativele în vederea reunificării celor două Biserici româneşti, dar izbucnirea războiului a zădărnicit totul.

Cunoscând aceste antecedente, Patriarhul Justinian şi-a dorit cu orice preț revenirea la Ortodoxie a românilor uniți, conştient fiind de importanța acestui act din punctul de vedere al Bisericii Ortodoxe Române. De aceea a insistat mult pe lângă ierarhii greco-catolici arestați de autorități să facă acest pas pregătit îndelung, propunându-i episcopului Iuliu Hossu să devină chiar Mitropolit al Moldovei, cu perspectiva de a ajunge Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române. Refuzul lor a adus întristare Patriarhului, iar pentru ei a deschis calea martiriului liber asumat.

Despre acest act de reîntregire a Bisericii, cu directa implicare a statului comunist, Patriarhul mărturisea în testamentul său: „Cu genunchii plecați, mulțumesc atotputernicului Dumnezeu că mi-a dăruit înțelepciune şi putere să înfăptuiesc unirea sufletească a tuturor românilor prin aducerea fraților greco-catolici, în anul 1948, în sânul Bisericii Mame, sub bolta Ortodoxiei româneşti. Las moştenire urmaşilor mei o Biserică românească unificată şi mă rog lui Dumnezeu fierbinte să le lumineze continuu pe căpeteniile ei, ca strâns unite să lucreze fără preget pentru întărirea şi înflorirea Bisericii Ortodoxe Române reîntregite“ (*Atitudini*, p. 34).

O realizare de neînchipuit reuşită de Patriarhul Justinian în plin regim comunist a fost prima canonizare a unor sfinți români în 1955, acțiune pregătită cu 5-6 ani înainte. N-a făcut-o din orgoliu, ci la îndemnul duhovnicului său Cleopa Ilie, care la o spovedanie i-a zis: „În calitate de şef de Biserică, să te îngrijeşti ca sfinții din neamul tău să capete cinstirea ce li se cuvine, că asta face parte din datoria unui ierarh“. Astfel au fost cinstiți de atunci în rândul sfinților Sf. Ierarh Calinic de la Cernica, episcopul Râmnicului în sec. XIX (11 aprilie), Sf. Ierarhi Mărturisitori Ilie Iorest şi Sava Brancovici, Mitropoliții Ardealului în sec. XVII (24 aprilie), Sf. Ierarh Iosif cel Nou de la Partoş, episcopul Timişoarei în sec. XVII (15 septembrie) şi Sf. Mărturisitori ai Transilvaniei Cuvioşii Visarion Sarai, Sofronie de la Cioara şi Mucenicul Nicolae Oprea Miclăuş din Sălıştea Sibiului, trăitori în sec. XVIII (21 octombrie). „Ca să-i aduni pe toți şefii Ortodoxiei la Bucureşti şi să faci, pentru trei sau patru zile, Bucureştiul unei țări comuniste capitala Ortodoxiei universale, cred că este o faptă demnă de reținut“, mărturisea despre acest moment Mitropolitul Bartolomeu al Clujului (*Atitudini*, p. 39).

Izolat în scaunul patriarhal

Rezistența fățişă a Bisericii Ortodoxe Române față de statul comunist a slăbit considerabil în jurul lui 1960, când se instaurează şi în corpul eclezial o acceptare resemnată a regimului care nu dădea semne de prăbuşire. Destinderea relativă ce a urmat a contribuit şi ea la dispariția confruntărilor ample, mai ales că Patriarhul nu mai avea lângă el „stâlpii de sprijin“ Nicolae Popovici, Nicolae Bălan şi Sebastian Rusan, care au trecut la cele veşnice, iar în Sinod au venit ierarhi mai ataşați regimului ca Valerian Zaharia şi Justin Moisescu. Lipsit de mijloace cu care să facă presiuni asupra puterii ca altădată, Justinian a fost păstrat în scaunul patriarhal, rămânând acelaşi administrator priceput, protector al învățământului şi purtător de grijă pentru toți preoții. Tot lui i se datorează acum reuşita „ieşirii în lume“ a Bisericii Ortodoxe Române, după congresul de la Delhi, care a avut un impact deosebit în toate cercurile internaționale, contribuind astfel din plin la ridicarea prestigiului Bisericii pe care o conducea.

După o păstorire zbuciumată, Patriarhul Justinian a trecut la cele veşnice la 26 martie 1977, lăsând în urmă o moştenire la care toți reprezentanții Bisericii Ortodoxe Române se vor raporta într-un fel sau altul. A fost înmormântat la biserica Radu-Vodă din Bucureşti, pe care a izbutit s-o salveze prin mari eforturi de urgia comunistă. Se pare că o contribuție importantă la decesul său a avut-o întâlnirea cu Nicolae Ceauşescu, care-i ce-

Foto: Bogdan Onofrei

rea imperios acordul la demolarea bisericii Enei din Bucureşti, provocându-i o durere sufletească imensă.

Ceea ce i s-ar putea reproşa Patriarhului Justinian în privinţa activităţii şi atitudinii sale ar fi modul deliberat în care a acceptat şi susţinut ceea ce înfăptuiau comuniştii în alte domenii ale societăţii româneşti. Dar, în acelaşi timp, trebuie recunoscut faptul că al treilea Patriarh al României a fost o personalitate complexă, care şi-a iubit Biserica pe care a păstorit-o, încercând să o apere printr-o politică de echilibru. Acceptând să facă unele lucruri pe care le considera de mai mică importanţă, cum ar fi pastoralele mobilizatoare, în care oricum nu credea nimeni, el spera să câştige în altă parte, în chestiunile esenţiale ale vieţii bisericeşti.

Justinian ştia că menirea unei Biserici nu este să lupte cu statul sau cu o orânduire nedreaptă, cum a fost comunismul, căci „nu este stăpânire decât de la Dumnezeu, iar cele ce sunt, de la Dumnezeu sunt rânduite“ (Romani 13, 1). Scopul Bisericii este mântuirea credincioşilor săi, aceasta fiind singura luptă îndreptăţită să o ducă cu arme spirituale, indiferent de orânduirea lumească. Patriarhul Justinian a făcut eforturi imense în acest sens pentru a ţine Biserica la suprafaţă, astfel încât locaşurile de cult să nu fie închise, Liturghia să se săvârşească, oamenii să fie botezaţi, cununaţi şi înmormântaţi creştineşte. Toate acestea într-o ţară comunistă în care Biserica a fost singura instituţie care propovăduia o altă învăţătură decât cea materialist-dialectică a statului represiv.

Au trecut 30 de ani de la trecerea la cele veşnice a Patriarhului Justinian şi figura lui continuă să rămână în centrul atenţiei în ceea ce priveşte Biserica Ortodoxă Română. Fie că este numit „patriarhul roşu“, acuzat că a aservit Biserica regimului comunist, fie că este considerat „patriarhul salvator“, elogiat că a apărat Biserica în faţa bolşevismului, Justinian a condus destinul Ortodoxiei româneşti în cea mai grea perioadă din istoria ei. Despre modul în care a făcut acest lucru vor exista discuţii multă vreme de acum încolo, însă înainte de a-l judeca ar fi bine să ne întrebăm cât se poate de serios dacă ar fi fost în favoarea Bisericii şi în spiritul ei să se opună deschis comuniştilor fără compromisuri şi ce ar fi realizat prin aceasta. Povara sa a fost imensă în acele vremuri tulburi şi Dumnezeu este singurul care-l poate judeca pentru felul în care a înţeles să menţină Biserica Ortodoxă Română în mijlocul imperiului roşu.

În căutarea Bisericii pierdute (IV)

George Enache

Alături de cei care, din convingere sau de nevoie, au lăudat relațiile stat-biserică din Vechiul Regat, au existat, după cum am arătat deja, şi numeroşi critici, mulți, mai ales ierarhi, plătind uneori destul de scump atitudinea lor. Dintre aceştia se distanțează un număr de personalități, ecleziastice şi mirene, care reorientează treptat discursul despre biserică de la aspecte concrete, precum asigurarea de fonduri, la regândirea întregii viziuni privind rostul şi rolul bisericii în societatea românească. Urmând sugestii venite din câmpul gândirii reacționare franceze şi mai târziu din a noilor curente antiliberale ce se dezvoltă în spațiul european, mai ales în Imperiul German şi Austro-Ungaria, dar şi reflecțiile dezvoltate în mediul catolic şi protestant referitoare la rolul social al creştinismului, aceşti autori pregătesc schimbarea de paradigmă care se va produce după primul război mondial.

„Patriarhul" naționalismului românesc

Din această serie nu poate lipsi cu nici un chip numele lui Mihai Eminescu, devenit, pentru toate generațiile următoare, etalonul gândirii reacționare. Ştefan Zeletin se referea la el în termenii următori: „Spiritul reprezentativ, care a desăvârşit la noi ideea naționalistă, este poetul Mihai Eminescu. Membru al Junimii, dar bătând căile sale proprii pe alături de dogmele magiştrilor, el prezintă naționalismul cu toate multiplele sale trăsături: istoric, romantic, pesimist, sentimental, iubitor de neam, religios, streinofob. Toate aceste trăsături alcătuiesc, după cum lesne se poate vedea, un tot sufletesc: starea sufletească de jale pentru trecutul național curat, distrus pentru totdeauna de noii stăpânitori. Îndeosebi, ceea ce iese la iveală în noua formă a reacțiunii, e ura împotriva străinilor: a aventurierilor politici, care după Junimea au creat noul regim politic, apar de astă dată ca nişte elemente de origine străină, care n-au priceput geniul neamului nostru, şi de aceea i-au distrus vechile aşezăminte, i-au nesocotit vechile datini"[1]. Eminescu nu a construit un sistem ideologic complet structurat, iar multe dintre ideile sale au rămas la un stadiu incipient de exprimare, latențele discursului eminescian fiind valorificate în cele mai variate sensuri. Sub influența lui se va stabili o legătură strânsă între naționalism şi ortodoxie, aceasta din urmă fiind asociată astfel cu toate virtuțile dar şi păcatele viziunii naționaliste eminesciene (spiritul antisemit)[2].

Ideile despre religie şi biserică ale lui Eminescu nu sunt nici acum studiate în mod satisfăcător. Ceea ce se vehiculează până în prezent sunt interpretări care forțează adesea textele subscrise de poet, vehiculându-se de fapt opinii personale, care sunt ascunse sub autoritatea „patriarhului" pentru a avea un plus de influență. Se poate vedea acest lucru din viziunile perfect contradictorii care s-au construit pornindu-se de la aceleaşi texte. Pe de-o parte, cei care fac din ortodoxie fundamentul sufletului național românesc, îl consideră pe Eminescu un ortodox desăvârşit, adânc implicat în spiritualitatea Bisericii răsăritene. Pe de altă parte, autori catolici au afirmat in-

[1] Ştefan Zeletin, *op. cit.*, p. 227- 228.

[2] Despre intrarea creştinismului în asociere cu atitudinile reacționare, apoi cu „noua dreaptă" şi antisemitismul în spațiul european vezi Hanah Arendt, *Originile totalitarismului*, tr. de Ion Dur şi Mircea Ivănescu, Bucureşti, 1994, 56, 68, 139 – 146, care discută atitudinea catolicilor francezi față de afacerea Dreyfuss, dar şi situații din spațiul german, insistând pe cazul lui Stoecker, capelanul Curții de la Berlin din anii '80 ai secolului XIX şi pe fenomenul social-creştin din Imperiul Austro-Ungar, reprezentat de Karl Lueger.

fluența pe care ar fi avut-o asupra poetului național spiritualitatea Bisericii Romei[3]. Sunt forțări într-un sens sau altul a spuselor poetului. Articolele dedicate de Eminescu chestiunilor religioase nu sunt foarte multe, fiind dominate de chestiunea relațiilor dintre religie şi puterea politică şi a raporturilor dintre religie şi identitatea națională. El constată că românii au identificat religia cu naționalitatea, religie înțeleasă ca „lege a neamului românesc": „popor ce veacuri de-a rândul a luptat pentru lege, românii au identificat religia cu naționalitatea şi-i socotesc străini pe toți cei ce nu sunt de legea neamului românesc, străini şi chiar mai puțin curați, mai prejos de noi"[4]. De aceea, greco-catolicii care, dincolo de faptul că au recunoscut autoritatea papei, au păstrat vechea lege, „deşi buni catolici, cei mai mulți dintre preoții români uniți sunt încă şi mai buni români". Această religie este un dat, care nu poate fi schimbată după cum bate vântul, Eminescu respingând astfel diversele forme de convertire.

Ademenirile ortodoxiei ruse și ofensiva catolică

De asemenea, relația dintre politic şi religie e ceva cât se poate de firesc, fiecare stat promovându-şi propriile interese în domeniul religios. Astfel, Imperiul Habsburgic, apoi Austro-Ungar, s-a folosit intens de catolicism pentru a-şi promova interesele în zona Europei de Est. Nu altfel face Imperiul Rus cu ortodoxia. România la rândul ei trebuie să-şi ducă propria politică religioasă, care să țină seama de interesele națiunii. Două polemici sunt demne de menționat în acest sens. Una priveşte chestiunea numărului mare de icoane provenite din Rusia, care pentru unii o vedeau ca o expresie a unei tendințe de expansiune rusească. Eminescu arată că situația se datorează numai inexistenței unei industrii de icoane românească, că nu are nimic politic această stare, că, deşi pericolul rus este real, „cauzele care ar putea slăbi siguranța statului sunt de cu totul altă natură: sunt economice şi sociale. Dacă vom continua ca în trecut, a nu realiza nici o reformă pentru ridicarea claselor muncitoare, dacă prin măsuri înțelepte nu vom îmbunătăți starea țăranului, ci-l vom lăsa să vegeteze în mizeria actuală, dacă nu se va introduce o echitate mai mare în relațiunile lui de muncă, se poate întâmpla ca efecte exterioare să aibă oarecare influență asupra celor nemulțumiți. Dar printr-o stare economică şi de cultură mai dezvoltată şi având bunul trai necesar, desigur că încercări exterioare de a-i ademeni prin icoane şi portrete n-ar avea nici un succes"[5]. A doua polemică este generată de intenția creării unei mitropolii romano-catolice la Bucureşti. Eminescu se ridică împotriva acestui lucru, deoarece consideră că a fost o decizie lipsită de tact, într-o situație politică complicată. Poetul invocă rivalitatea dintre Hohenzollerni şi Habsburgi şi fenomenul „Kulturkampf" din Germania drept cadru pentru înființarea acestei mitropolii, care are un dublu scop: răspândirea catolicismului în România şi Balcani de care să profite Imperiul Austro-Ungar şi punerea într-o situație delicată a lui Carol I de Hohenzollern, de confesiune romano-catolică (în virtutea faptului că provenea din sudul Germaniei, catolic, Hohenzollernii prusaci fiind protestanți)[6]. Acest articol arată în subtext şi ce înțelege Eminescu prin toleranță şi care sunt limitele ei. Pentru el, faptul că regele Carol şi urmaşul Ferdinand sunt catolici nu este un impediment, deoarece ei au menținut acest lucru în spațiul privat şi au respectat rânduielile țării. Dar un gest de prozelitism, care să încerce să schimbe realitățile religioase din România, trebuie combătut cu toată vigoarea. Tot aici, Eminescu critică pretențiile Ungariei care se prezintă drept un intermediar între Orient şi Occident. Pentru poet, acest rol nu îl pot avea decât românii: „Noi, poporul latin de confesiune ortodoxă, suntem în realitate elementul menit a încheia lanțul dintre apus şi răsărit; aceasta o simțim noi înşine, se simte în

[3] Vezi lucrarea lui I.M. Raşcu, *Eminescu şi catolicismul*, Bucureşti, 1935. Personalitatea lui I.M. Raşcu şi opera sa sunt analizate de pr. Ionuț Strejac în *I.M. Raşcu (1890-1971). Repere bio-bibliografice*, în „Pro Memoria. Revistă de istorie ecleziastică", nr. 3/2004, p. 190-197.

[4] *„Înființarea unei mitropolii…"*, în Mihai Eminescu, *Ortodoxia*, antologie de Fabian Anton, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2003, p. 28

[5] *Iar iconarii*, în *ibidem*, p. 57.

[6] *„Înființarea unei mitropolii…"*, în *ibidem*, p. 26-36.

mare parte de opinia publică europeană, aceasta o voim şi, dacă dinastia va împărtăşi direcţia de mişcare a poporului românesc, o vom şi face. Oricât de adânci ar fi dezbinările ce s-au produs în timpul din urmă în ţara noastră, când e vorba de legea părinţilor noştri, care ne leagă de Orient, şi de aspiraţiunile noastre, care ne leagă de Occident şi pe cari sperăm a le vedea întrupate în dinastie, vrăjmaşii, oricare ar fi, ei, ne vor găsi uniţi şi tot atât de tari în hotărârile noastre ca şi în trecut"[7].

România trebuie prin urmare să-şi cultive identitatea ortodoxă, din valoarea politică a religiei izvorând şi utilitatea instituţiei ecleziastice. Biserica trebuie sprijinită, măcar din aceste considerente, dacă nu din motive mai înalte.

Rolul identitar al Bisericii

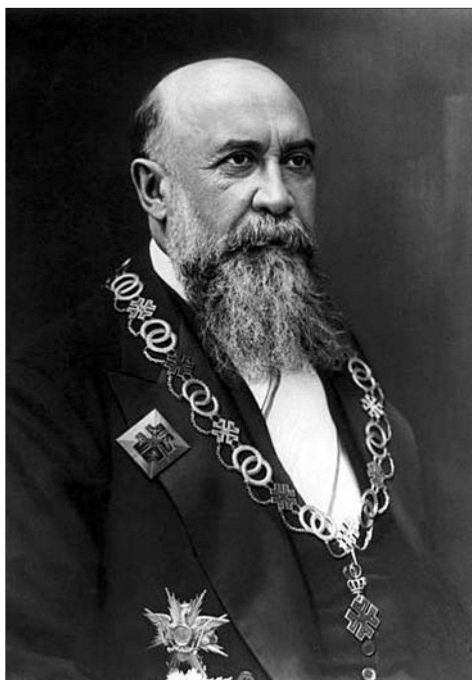
Articolul *„Liber-cugetător, libera-cugetare"* este o ocazie pentru poet de a arăta valoarea morală a religiei şi de a da o nouă lovitură eternilor inamici liberali. Eminescu vede un autentic „liber cugetător" în „cel care are opinii teoretice, bunăoară în domeniul cosmogoniei, de altă natură decât cele prezentate în Biblie, dar acestea nu au nici o legătură cu convingerile şi adevărurile morale, cum este în cazul religiei. Prin urmare, nu se poate vorbi de o religie a liber-cugetătorilor, fapt care este o contradicţie. Religia are un rost moral care se păstrează intact, chiar dacă unele concepţii de ordin teoretic ale sale sunt puse sub semnul întrebării. Prin urmare, „nu cugetarea liberă, ci absoluta lipsă de cugetare" poate justifica opunerea „toleranţei noastre recunoscute intoleranţa greoaie şi ignorantă a unor instincte de neorânduială şi de barbarie spirituală şi morală [...] noi, puindu-ne pe terenul de drept şi istoric, ne vom exprima părerea de bine că ni s-a dat ocazia de-a constata din nou cu cine avem a face. Biserica răsăriteană e de optsprezece sute de ani păstrătoarea elementului latin de lângă Dunăre [...] Cine-o combate pe ea şi ritualele ei poate fi cosmopolit, socialist, nihilist, republican universal şi orice i-o veni în minte dar numai român nu e"[8].

Prin urmare, alături de afirmarea hotărâtă a rolului identitar al Bisericii Ortodoxe în istoria românilor, este prezentă şi credinţa în valoarea morală a religiei. Eminescu a preţuit religia, având lecturi solide, alături de creştinism, din filozofia orientală şi mitologia nordică, elemente pe care le-a topit în creaţia sa poetică. Spiritul său înclinat spre idealizarea trecutului îl făcea să privească cu oarecare dispreţ realităţile religioase contemporane, fiind, după cum am văzut, destul de critic la adresa clerului. În opera sa poetică regăsim mai multe încercări de regăsire a unei spiritualităţi înalte, moştenire lăsată nouă de strămoşii noştri daci. Zeii dacici sau înţeleptul trăitor în grotele munţilor devin personaje centrale ale unei căutări a rădăcinilor dacice ale poporului român, îndeosebi pe tărâm spiritual, care va cunoaşte o excepţională vogă în perioada interbelică. Remarcabilă din acest punct de vedere este poezia *Rugăciunea unui dac*, în care este sugerat spiritul monoteist şi afinităţile cu creştinismul pe care le-ar fi avut religia dacilor.

Pe urmele lui Eminescu

Dezvoltarea dimensiunii spiritualiste a moştenirii eminesciene se va produce mai ales după

[7] *Ibidem*, p. 36
[8] *Ibidem*, p. 96-100.

primul război mondial. Până atunci urmaşii săi spirituali vor reţine antisemitismul poetului (alt subiect care trebuie reevaluat) şi rolul naţional al religiei. Cele două direcţii sunt bine reprezentate de A.C. Cuza şi Nicolae Iorga, care fac tranziţia de la naţionalismul de secol XIX la spiritul „totalitar“ al veacului XX. A.C. Cuza[9], „patriarhul“ antisemitismului românesc, îşi va extinde prejudecăţile rasiale şi în domeniul religiei. „Creştinul“ pentru profesorul ieşean este cel care se opune „jidovului“, denumind mai mult o realitate rasială decât una confesională. Tributar gândirii rasiste şi antisemite europene, A.C. Cuza se inspiră masiv din autori precum Gobineau[10], Maurras[11] sau Lueger[12], construind o teorie a diferenţelor rasiale dintre evrei şi „arieni“ din care nu va lipsi şi unele tentativele timide de teoretizare a unui Iisus arian[13], idee care a preocupat serios pe mulţi autori europeni. Acest lucru arată clar limitele „ortodoxiei“ lui A.C. Cuza, pe care de altfel le va păstra nealterate pe durata lungii sale vieţi.

9 Despre A.C. Cuza vezi Cristian Sandache, *Doctrina naţional-creştină în România*, Editura Paideea, Bucureşti, 1993, *passim*.

10 Despre Gobineau şi dezvoltarea „cultului rasei“ vezi Ernst Cassirer, *Mitul statului*, tr. de Mihaela Sadovschi, Ed. Institutul European, Iaşi, 2001, 279-306.

11 Charles Maurras, întemeietorul Acţiunii Franceze şi teoreticianul „naţionalismului integral“, conform căruia adevărata Franţă este cea a regilor şi a preeminenţei catolicismului, totul pus în opoziţie cu Franţa republicană, supusă iudaizării şi presiunilor stângii. Prima era tradiţia adevărată a Franţei, cealaltă, înnoire periculoasă adusă de revoluţie (Michel Winock, *Secolul intelectualilor*, tr. de Gh. Chiriţă, Ed. Cartier, Bucureşti – Chişinău, 2001, p. 69-77). Tot aici trebuie amintit că intelectualii tradiţionalişti francezi recuzau protestantismul, considerându-l un corp străin spiritului francez şi duşman unei viziuni organiciste asupra societăţii, situaţie care se va regăsi în spaţiul românesc în disputa ortodoxie – greco-catolicism privind adevărata identitate religioasă a românilor şi ideea religiei unice. Acţiunea Franceză şi Charles Maurras vor fi condamnaţi în 1926 de papalitate. Erau acuzate nu opţiunile propriu-zis politice, ci „preceptele spirituale implicite, metapolitice, insidioase pe care le conţineau doctrinele lui Maurras: ateismul, agnosticismul,...păgânismul“ (*ibidem*, p. 187). Cardinalul Andrieu, simpatizant al mişcării, tocmai de aceea pus să o lovească, afirma: „catolici din calcul nu din convingere, oamenii care conduc Acţiunea franceză folosesc Biserica, sau cel puţin speră să o folosească; ei nu o slujesc, deoarece ei resping mesajul divin a cărui răspândire este misiunea Bisericii“ (*apud ibidem*). Maurras, deşi a considerat permanent că biserica este unul din stâlpii societăţii, a început să conteste Evangheliile, scrise de „patru evrei necunoscuţi“. Cu toate acestea simpatiile din rândurile clerului şi ale ierarhilor catolici au continuat să crească, la fel şi sprijinul lor. Winock arată că de mai multe ori papa a evitat să condamne mişcarea lui Maurras, dat fiind utilitatea ei pentru biserică, dar, accentuarea ideilor neconforme creştinismului, şi forţa de atracţie a mişcării, care unea tot mai mulţi catolici sub semnul acestor idei, l-a convins pe papa Pius al XI-lea să acţioneze în consecinţă, gestul său având deopotrivă semnificaţii spirituale şi politice.

12 Despre Lueger şi social-creştinism vezi William M. Johnston, *Spiritul Vienei. O istorie intelectuală şi socială 1848-1938*, tr. de Magda Teodorescu, Iaşi, p. 68-78.

13 Stabilirea raportului dintre contribuţia iudaică şi cea „ariană“ (greco-romană sau iraniană) la forjarea religiei creştine ţine deopotrivă de cercetarea ştiinţifică riguroasă şi de ideologie, la mijloc aflându-se opiniile literaţilor şi filosofilor. În acest domeniu au fost lansate opinii pertinente dar şi ipoteze neverificate şi chiar discursuri grosiere. Una din disputele celebre din cultura europeană a fost cea privind limba pe care o vorbea Adam, Maurice Olender închinând o carte întreagă (*Limbile paradisului. Arieni şi semiţi: un cuplu providenţial*, tr. de Ion Doru Brana, Editura Nemira, Bucureşti, 1999, 206 p.) acestei chestiuni ce pare azi ridicolă, dar care a avut implicaţii nebănuite. Asemănările izbitoare dintre creştinism şi mithraism au făcut pe unii autori să scrie o „istorie ariană“ a creştinismului, originându-l pe acesta în tradiţia iraniană (de exemplu Charles Autran, *Mithra, Zoroastru şi istoria ariană a creştinismului*, tr. de Tudor Reu, Robert Adam, Ed. Antet, f.l., 1995, 191 p.)

Nostalgii înviorătoare

Fiindcă afară e un ger de crapă pietrele, şi fiindcă melancolia înstrăinării m-a tot vizitat în ultimele două luni, am simţit nevoia să mă trag aproape de prieteni. Şi cum prietenii nu-mi sunt la îndemînă, şi nici eu lor, m-am retras între paginile cărţilor unor oameni pe care fie îi cunosc, fie doar îi citesc cu drag. Oricum, de vreme ce noul an m-a prins troienit printre paginile cărţilor lor, se pare că aşa îmi voi petrece tot restul anului, zăbovind peste scrieri prietene.

Mircea Platon

1. Virgil Nemoianu, *Străin prin Europa: Note de călătorie 1983-1992* (Bucureşti, Institutul Cultural Român, 2006, 234 pagini). Virgil Nemoianu în avatarul său american îmi aminteşte de Vladimir Nabokov. Nabokov a plecat din Rusia în 1918, la 19 ani. A stat la Berlin pînă în 1940, apoi a plecat în SUA, unde a stat pînă în 1959, cînd s-a întors în Europa. Cît timp a locuit la Berlin, el s-a simţit rus, a scris în ruseşte şi şi-a cultivat obsesiv limba rusă. Odată ajuns în America, a început să se simtă mai mult european decît rus, identitatea continentală devenindu-i mai clară la contactul cu atît de diferita civilizaţie americană. Un lucru asemănător pare a i se fi întîmplat şi lui Virgil Nemoianu care, vizitînd ca american Europa, îşi regăseşte febril o identitate europeană pe care, deşi o purtase cu el la modul livresc şi *mitteleuropean* toată viaţa, nu şi-o ştiuse atît de intensă. Americanitatea, europenitatea, catolicismul şi protestantismul, România balcanică şi România germanizantă, Europa de Est şi Occidentul, toate aceste identităţi pulsează, evoluează şi se întrepătrund în substanţa lui Virgil Nemoianu mai misterios şi mai palpitant decît subteranele Operei din Paris în vizunea lui Gaston Leroux. Deşi prezentată drept o carte de însemnări de călătorie, *Străin prin Europa: Note de călătorie 1983-1992* se citeşte şi ca relatare a unor ani de „ucenicie" – ucenicia Europei de Vest, pe care autorul ajunge să o facă deplin abia mult după evadarea din lagărul socialist –, şi ca voiaj picaresc- edificator, şi ca itinerar al căutării de sine, şi ca manual de tactică şi strategie anticomunistă (episoadele de lupte şi comploturi ideologice ocazionate de congresele de literatură comparată sunt un veritabil îndrumar al tînărului universitar ne-stîngist, şi n-ar fi rău dacă am avea mai multe asemenea planuri de campanie), şi ca pe un manual de a îmbătrîni înţelept şi vivace. Cele mai pregnante personaje ale acestei cărţi sunt Europa şi autorul însuşi, care nu dispare niciodată îndărătul notaţiilor de cicerone artistic şi literar, ci ne priveşte din cele mai baroce unghiuri cu putinţă, dezvăluind un autor de o învigorantă autenticitate. Unul din meritele cărţii e şi faptul că ne indică un mod de „integrare" în Europa: dezinhibat, critic, livresc şi pitoresc, lucid cu ceilalţi şi cu noi înşine. *Străin prin Europa* e o carte sinceră, în accepţiunea pe care o dădea Lionel Trilling acestui termen: o carte de actualizare a sinelui, a dezvălurii de sine, a încrederii şi convivialităţii.

2. Dacă tot am vorbit de Europa, nimic nu e mai european decît Dante şi a sa *Divină Comedie*, al cărei „Infern" e inspirat adus pre româneşte de Răzvan Codrescu (în *Divina Comedie. Infernul*, text bilingv, Bucureşti, Editura Christiana, 2006, 528 pagini ilustrate cu xilografiile ediţiei veneţiene din 1529). Într-unul din eseurile sale despre Dante, T.S. Eliot nota că, pentru a-l înţelege pe marele florentin, nu trebuie să fim bine informaţi în privinţa filosofiei scolastice, ci să-i citim cu atenţie textele: „Ceea ce ne trebuie e nu informaţie, ci cunoaştere: şi primul pas către cunoaştere e să recunoaştem diferenţa dintre formele sale de

gîndire şi simţire şi cele ale noastre (...) Trebuie să învăţăm să acceptăm aceste forme: şi *acceptarea* lor e mai importantă decît orice altă formă de credinţă. La un anumit moment Aproape că există un moment bine definit al acestei acceptări la care începe Viaţa Nouă". Mergînd pe firul acestei idei, cine putea *accepta* mai bine temeiurile danteşti decît o inteligenţă canonică precum cea a lui Răzvan Codrescu? Om al tradiţiei, trăitor al paradoxului creştin, eseist al interstiţiului paterical şi al obliteraţilor istoriei, Răzvan Codrescu cunoaşte mai bine decît mulţi valoarea contestatară a *ascultării*, energia ziditoare (*Vita Nuova*) pe care ţi-o oferă înrădăcinarea în înţelepciunile trecutului. Dacă în epoca interbelică se spunea că „intelectualii e fascişti" (vezi eseul lui Mircea Eliade), astăzi li se refuză însăşi calitatea de intelectuali tuturor celor bănuiţi de „obedienţe" ortodoxe. Traducîndu-l pe Dante, Răzvan Codrescu confirmă calitatea sa intelectuală şi indică tipul de ecumenism pe care are a-l îmbrăţişa intelectualitatea noastră îmbisericită: ecumenismul valorilor autentice, al temeliilor creştinătăţii şi Europei în care tocmai ne-am integrat oficial. Dacă ar fi să apropii traducerea lui Răzvan Codrescu de una dintre cele precedente, aş spune că îmi aminteşte de cea a lui George Coşbuc prin suflu şi imaginaţie lexicală. Iată, de pildă, tălmăcirea fragmentului inscripţiei de pe poarta Infernului: „Prin mine vii spre-a chinului cetate,/ prin mine vii spre veşnica jelire,/ prin mine vii spre cetele damnate.// Dreptatea-mi fu temei de izvodire:/ m-a făurit puterea ziditoare,/ supremul rost şi cea dintîi iubire.// Pînă la mine lucruri trecătoare/ n-au fost defel, şi eu durez în veci:/ voi, ce intraţi, nu mai speraţi scăpare!" În mîinile lui Răzvan Codrescu, traducerea devine arta pierderii de sine pentru a se regăsi. E, în acest masiv op, cu versurile şi gravurile sale de veche extracţie, un îndemn la reculegere pe care nimeni nu-l poate refuza. Deşi probabil că mulţi îl vor ignora, în tumultul infernului *second-hand* în care trăim.

După cum spunea Dragoş Cojocaru în învăţata şi sensibila sa lucrare *Natura în Divina Comedie. Studiu istoric şi comparativ* (Iaşi, Editura Universităţii „Al.I. Cuza", 2005, 268 pagini), întoarcerea la Dante e un semn al „nostalgiei omului trăitor într-un ambient din beton şi material plastic faţă de «paradisul pierdut» al naturii libere". Dar mai e şi o confirmare a faptului că în absenţa unei întemeieri culturale de tip dantesc, „existenţa umană s-ar pomeni scufundată îndărăt în tenebrele vieţuirii instinctuale, dacă nu chiar vegetative", după cum inspirat scrie acelaşi Dragoş Cojocaru. Probabil că nostalgia mea hibernală m-a îndreptat, magnetic, către cărţi care reabilitează puterea ziditoare a nostalgiei, a căutării şi regăsirii matricei. Care matrice e, în cazul tuturor celor trei cărţi de mai sus, Europa creştină, tradiţională, trează.

Exorcizarea răului

Constantin Mihai

„Analizând mai bine de 30 de ani societatea contemporană, acordând atenție în prezent crizei politicului, Michel Maffesoli abordează în această lucrare o problemă delicată care ține de partea întunecată a lumii noastre: locul răului. Silențioasă sau zgomotoasă, revolta sa se face simțită. Pasivitate în raport cu lucrul, abstinență politică, retragere din viața socială, adunări festive și muzicale și alte forme de efervescență sunt tot atâtea simptome ale sale".

Profesor de sociologie la Sorbona și director al CEAQ (Centre d'Étude sur l'Actuel et le Quotidien – Paris V) și al (Centre de Recherche sur l'Imaginaire – MSH), proaspăt doctor honoris causa al Universității din București, Michel Maffesoli încearcă să deceleze, în lucrarea *Partea Diavolului. Tratat de subminare postmodernă*, simbolistica răului, în contextul lui *political corectness*, unde agenda postmodernă evită un astfel de subiect delicat. Presupoziția autorului, care anulează miza mutației postmoderne, vizează posibilitatea de „a recunoaște *partea diavolului*, de a ști să-i dai o bună întrebuințare pentru ca aceasta să nu intre în corpul social. Astfel, fără a-l canoniza, dar și fără a-l stigmatiza *a priori*, trebuie să admitem că anomicul este în pas cu timpul".

„Epistemologia răului" care se fondează pe „logica contradictoriului" (Lupasco) privește raportul unui aspect fondator: viața și moartea sunt legate intrinsec. Reîntoarcerea în forță a răului, adică „chipul obscur al naturii noastre", implică depășirea proiectului omului, realizat în totalitate, o utopie comunistă care neagă existența oricărui sentiment al tragicului. Această epistemologie a răului este „știința esoterică, la îndemâna unor inițiați, descriind forțele profunde care animă individul și viața societală, în ansamblul ei". Este vorba de o „știință dionisiacă", de o „cunoaștere obișnuită", de un „spirit natural". Este vorba de o știință inutilă, de nuanță contemplativă care nu acționează asupra lumii, dar care admite că „totul este bun", potrivit formulei lui Feyerabend, chiar și răul, păcatul și contradictoriul. Trebuie să precizăm că există, de asemenea, o stare metafizică a lui „tot ceea ce este bun", potrivit formulei lui Nae Ionescu, care se opune răului. Dimpotrivă, Michel Maffesoli vorbește de o „știință încorporată" care nu se poate rezolva în sinteză sau în alte forme de uniformitate sau universalisme. Tensiunea fondatoare variază de la *coďncidentia oppositorum* la *docta ignorantia* a lui Nicolaus Cusanus și la *contradictoriul* lui Lupasco.

Conștiința occidentală, uitând dialectica nuanțată a gândirii grecești privitoare la păcatul factual, și deci surmontabil, și la profanarea structu-

rală şi ineluctabilă, se bazează pe separarea dintre bine şi rău. Răul, acel *privatio boni*, conform gândirii augustiniene, se regăseşte în societatea postmodernă atomizată, relativistă, la nivelul „înţelepciunii populare". Diavolul, „sub diversele sale avataruri cotidiene, prin intermediul expresiilor sale", are o existenţă reală. Michel Maffesoli remarcă faptul că anumite mituri se fundamentează în jurul paradigmei lui *Hades. Descensus ad inferos* este condiţia esenţială pentru orice iniţiere religioasă. Variaţiile asupra umbrei, în special „umbra lui Dionysos", se răspândesc asupra tuturor modurilor de gândire şi trăire. Relativismul moral, sincretismul religios şi filosofic, hedonismul sunt consecinţele unei saturaţii de valorile universale, opera raţionalismului modern, angoasant şi morbid. Relativismul valorilor este departe de individualism, specific tradiţiei occidentale şi de universalismul abstract. Fermentul creştin sau cel puţin religios pe care se sprijină tradiţia occidentală este uitat în favoarea unui „tribalism", a unui sincretism religios. Aceasta nu este decât o consecinţă firească a „politicilor cele mai sectare, a politicilor raţionaliste intolerante, comuniste care reperează în orice grup neinstituţional manipularea mentală cu care ele însele sunt obişnuite". Transmutarea răului devine evidentă în cazul unei *transcendenţe imanente*, specifice religiozităţii postmoderne.

„Această carte subliniază, în viziunea autorului, o tendinţă de fond a vieţii postmoderne: legătura organică dintre bine şi rău, dintre tragic şi jubilaţie. Un paradox uimitor spune că acceptând răul, sub diversele sale modulaţii, se poate găsi o anumită bucurie de a trăi. *Amor fati* nietzschean devine o iubire a lumii pentru ceea ce este. O iubire a necesităţii, empiric trăită, pe care trebuie s-o utilizăm pentru a gândi". Lucrarea de faţă constituie un exerciţiu de a ne exorciza propriul demon, de a ne regăsi fiinţa şi de a reveni la principiile esenţiale ale umanismului creştin, cu condiţia de a şti să recunoaştem *partea diavolului.*

A fi sau a nu fi în dialog cu îngerul

Omul, ca încununare a creației, ca sinteză a acesteia, cuprinde înlăuntrul său, mineralitate, animalitate, dar deopotrivă, treptele sublime ale ierarhiilor superioare. Cu alte cuvinte, spune Andrei Pleșu în Despre îngeri*, că omul este un ansamblu simfonic din care nu se aude decât un paragraf. „Îngerul e arvuna celestă a acestei armonii. Prin el descoperim dintr-o dată întreaga noastră sonoritate, auzim partea încă neauzită a melodiei proprii." Dar câți ascultăm cu adevărat această melodie?*

Ramona Suciu

Preferăm să catalogăm experiențele cotidiene în simpli termeni antitetici de genul noroc/ ghinion, sau să devenim dependenți față de multitudinea de talismane, amulete de tot soiul apărute pe piața inconsistenței noastre. Poate fi și o problemă de limbaj, și atunci e mai puțin gravă, dar adevărata dilemă e că această neîncredere în Pronia divină, devine cumva ființială omului postmodern.

Uităm de asemenea, puterea gândului, mai ales asociată cu cea a cuvântului. În virtutea acestei puteri, reflexia la înger îl face propriu persoanei noastre: prin înger, omul se descoperă ca intelect pur, iar prin om, îngerul aproximează „miresmele senzitivității" (A. Pleșu , op. cit.). Metafizicianul, teologul sau credinciosul care reflectează asupra problematicii îngerilor oferă, prin urmare, intelectului o hrană speculativă pe măsura lui. Gândul la înger face ca îngerul să se nască în spațiul gândirii, tot astfel cum gândul la om face ca omul să prindă contur în spațiul existenței angelice. Omul devine înger și îngerul devine om prin simplul fapt că se reflectă unul într-altul.

Dacă îngerul e însuși actul intelectual prin care el se prezintă conștiinței mele, dacă îngerul e „înființat" prin orientarea mea către el, atunci ce rămâne din existența lui autonomă, ce este îngerul „în sine"? Întrebarea este superfluă. Sigur că îngerul nu e un fenomen al gândirii mele. Dar în „sinele" lui nu e la îndemâna capacităților mele de definire, și aceasta e surpinsă și în axioma lui Eriugena: „Cel care definește trebuie să fie mai cuprinzător decât obiectul definit". Dacă poate cineva cu adevărat să definească îngerul „în sine", ca de altfel și omul „în sine", Acesta este numai Creatorul lor și al tuturora. Ființei create nu-i rămâne în acest caz decât să se declare mulțumită cu o cunoaștere limitată, nu cu ceea ce ființa îngerului poate fi „în sine", ci cu ceea ce poate asimila firea sa cognitivă. Ființa creată nu poate recunoaște îngerul decât în ceea ce are în comun cu el, adică în intelect. Intelectul omenesc e intelect angelic, adumbrit de trup. Intelect celest și corporalitate terestră, omul e simultan în armonie și în contradicție cu lumea îngerilor. Deocamdată, limitat de fizicalitate, intelectul uman e o facultate condamnată la intermitență. Nu poate gândi asupra „văzutelor" decât din imediata lor vecinătate și nu poate gândi asupra „nevăzutelor" decât tot din unghiul celor văzute „în oglindă și în ghicitură", așa cum o face credința.

„Geamănul" din cer

S-a spus mereu că îngerii sunt „dublul" ceresc al omului.

Și așa cum afirmă Andrei Pleșu, suntem însoțiți mereu de modelul nostru, de „portretul" nostru îmbunătățit. Și suntem – sau ar fi bine să fim – într-un dialog permanent cu posibilul acestui portet. Pentru că lângă fiecare „este", îngerul așază un „cum ar trebui să fie". El conjugă neobosit,

la optativ, curgerea vieții noastre, așa cum am face-o noi înșine dacă am fi în condiția lui. Și pentru a înțelege mai bine, în ce constă, dialogul om-înger, să privim fenomenul lumii îngerilor în lumina dogmaticii ortodoxe.

Pe baza revelației divine, Biserica învață că prin lumea spirituală se înțelege lumea îngerilor, în dubla lor ipostază: buni și răi.

Îngerii au fost creați de Dumnezeu din nimic, prin înțelepciunea, dragostea și voința Sa. În Sfânta Scriptură nu se menționează precis actul creării îngerilor. Sfântul Ioan Gură de Aur explică absența din referatul biblic a precizărilor referitoare la îngeri scriind că: „În cartea Facerea se urmărește numai începutul istoric al lumii văzute și actul stăpânirii ei. Cronologia faptelor expuse în Geneză urmează să pună în lumină personalitatea Creatorului ei și activitatea providențială a Acestuia." Pe de altă parte, absența unei informații precise în cărțile lui Moise, în ce privește originea îngerilor, este consecința faptului că autorul biblic se temea ca poporul să nu idolatrizeze aceste făpturi.

Îngerii sunt ființe imateriale, personale și mărginite, dar superioare omului, atât în putere, cunoaștere, cât și în virtute. Nu au nevoie de hrană, nu au gen și nu sunt supuși tentațiilor: „La înviere, nici nu se însoară, nici nu se mărită, ci sunt ca îngerii lui Dumnezeu în cer" (Matei 22,30). Însușirea rațională a îngerilor buni este

subliniată de Sf. Apostol Pavel: „Pentru ca înțelepciunea lui Dumnezeu cea de multe feluri să se facă cunoscută acum, prin Biserică, începătoriilor și stăpâniilor în ceruri." (Efeseni 3,10).

Facultatea rațională a îngerilor este confirmată de către Fiul lui Dumnezeu: „Să nu disprețuiți pe vreunul din aceștia mici, că zic vouă: că îngerii lor, în ceruri, pururea văd fața Tatălui Meu, Care este în ceruri." (Matei 18, 10)

Însușirea volițională a îngerilor buni este precizată de psalmistul David: „Binecuvântați pe Domnul toți îngerii lui, cei tari la virtute, care faceți cuvântul Lui și auziți glasul cuvintelor Lui." (Psalmul 102, 20)

Însușirea afectivă a naturii îngerilor este subliniată de cartea psalmilor, unde se remarcă acordul deplin între voința lui Dumnezeu și modul de a acționa al îngerilor: „Lăudați-L pe El toți îngerii Lui, lăudați-L pe El toate puterile Lui." (Psalmul 148,2).

Cetele îngerești

În legătură cu numărul lor, Sfinții Părinți arată că numărul lor este foarte mare. Sf. Ioan Gură de Aur, preluând o expresie a lui Clement Alexandrinul, afirma că sunt „popoare infinite de puteri netrupești". Ierarhia îngerilor buni nu este menționată direct în Sfânta Scriptură; totuși, în funcție de însușirile cu care au fost înzestrați de Dumnezeu prin creație și de efortul personal depus în direcția conlucrării cu harul divin, îngerii se diferențiază între ei. Acest aspect permite împărțirea lor în mai multe categorii. În lucrarea *Despre ierarhia cerească*, Sfântul Dionisie Areopagitul arată că îngerii se împart în trei triade sau clase, în funcție de gradul de apropiere de Dumnezeu: *Triada 1:* Scaunele, Heruvimii, Serafimii; *Triada 2:* Domniile, Stăpânirile, Puterile; *Triada 3:* Începătoriile, Arhanghelii, Îngerii.

Îngerii sunt cinstiți de Biserică încă din epoca apostolică. Treptat, Biserica a oficializat un cult de venerare a îngerilor, concretizat în acatiste, rugăciuni și imnuri. De asemenea, Biserica a consacrat ziua de luni a fiecărei săptămâni pentru venerarea și pomenirea îngerilor, precum și zile de evocare a unuia sau mai multor îngeri. Mai mult, în semn de cinstire deosebită, o parte dintre Bisericile locale au ca protectori spirituali pe

îngerii amintiți, iar onomastica creştină confirmă importanța deosebită pe care credincioşii o acordă acestora prin preluarea numelor lor ca nume de botez. Călugării sunt dovada vie de venerare a îngerilor, prin faptul că preiau modelul acestora, alegând să ducă pe pământ o viață îngerească, după cuvântul Mântuitorului că în viața de dincolo, nu se vor mai însura şi mărita, ci vor fi ca îngerii lui Dumnezeu în ceruri.

În planul divin, toți îngerii au fost gândiți ca spirite bune. Momentul căderii acestora corespunde cu cel al creării lor, gândul spiritelor rele situându-se pe o poziție opusă gândului divin. Urmările acestei atitudini au fost: denaturarea discernământului, scurtcircuitarea afectelor şi dirijarea voinței spre rău. Păcatul îngerilor răi a constat în controversa cu Dumnezeu. Păcătuind în deplină cunoştință, decizia lor a dus la o condamnare irevocabilă. În Sfânta Scriptură se arată că îngerii răi au ispitit pe primul om (Facerea 3, 1-15) şi că există o împărăție a diavolului, după cum se exprimă Mântuitorul Iisus Hristos. (Matei 12, 26).

Îngerii răului

Îngerii răi sunt ființe spirituale, personale - acest lucru îl reflectă însuşi numele lor: «Satan» (Matei 12, 26), «Belzebul» (Matei 10, 25), «Veliar» (II Corinteni 6,15) – înzestrate cu libertate, rațiune, voință şi simțire. Rațiunea îngerilor răi este orientată spre săvârşirea faptelor rele. Voința lor este dirijată în direcția săvârşirii constante a răului. Simțirea acestora e subordonată acțiunilor aflate în opoziție cu voința lui Dumnezeu. Gravitatea păcatului lor relevă două aspecte: ca ființe pur spirituale, le era mai uşor să nu păcătuiască, gândirea lor fiind intuitivă, nu discursivă; fiind lipsiți de trup şi de tentațiile carnale, păcatul lor este al voinței, nu al afectelor. În ce priveşte numărul îngerilor răi, Sfânta Scriptură vorbeşte despre o împărăție a diavolilor : „Dacă satana scoate pe satana, s-a dezbinat în sine; dar atunci cum va dăinui împărăția lui.“ (Matei 12,26). Mântuitorul arăta că există legiuni de diavoli. Din numirile cuprinse în textele biblice rezultă că numărul diavolilor este foarte mare: „draci“ (Matei 11, 18), „diavoli“ (Matei 4,1); „duhuri necurate“ (Matei 10, 1); „duhuri rele“ (Apocalipsa 16, 14). Deosebirile între îngerii răi se datorează gradului lor de participare la revolta împotriva lui Dumnezeu; ei se situează pe o treaptă inferioară de existență, deosebită de cea pe care se găseau înainte de cădere.

Ca urzitor al răului , diavolul este un agent al corupției şi provoacă pe oameni la păcat, spre a-i câştiga pentru împărăția sa: „Potrivnicul vostru, diavolul, umblă, răcnind ca un leu, căutând pe cine să înghită“ (I Petru 5,8). El poate ispiti omul, dar nu-l poate constrânge să păcătuiască, nu poate trece peste voința omului, cu alte cuvinte. Maniera în care diavolul provoacă subiectul uman este de ordin psihologic. El acționează asupra omului prin senzații şi reprezentări ori prin influențarea discernământului şi a fanteziei, cu scopul de a stimula confuzia, astfel ca o pseudovaloare să fie acceptată ca o valoare autentică. Dumnezeu permite diavolului să exercite acțiuni coruptibile asupra omului. Scopul acestor acțiuni este de a fortifica voința subiectului uman în lupta împotriva răului şi de a releva disponibilitatea naturii umane în direcția realizării în lume a binelui.

În teologia musulmană există legenda potrivit căreia o seamă de îngeri au devenit răi din invidie, pentru că omul a fost creat într-un mod privilegiat: trup şi suflare divină şi prin asta ar fi în potențialitate superiori îngerilor. În ciuda acestei legende, nu putem afirma că ar exista superioritate în Împărăția lui Dumnezeu, căci nu se pune problema acolo unde este o permanentă desăvârşire şi ajungerea treptată la adevărurile Dumnezeieşti.

Însă, e adevărat că, pe lângă că sunt Duhuri slujitoare, îngerii au ca trăsătură definitorie nevoia de a proteja creația lui Dumnezeu. Iar o piedică în calea protecției îngereşti, este exercițiul egolatru, obsesional al protecției de sine. Grija meschină de sine expune la trufie şi suficiență. Omul nu poate fi propriul său înger: „Nu vă îngrijorați de viața voastră (...) nici de trupul vostru (...). Nu vă îngrijorați de ziua de mâine» (Matei 6, 25, 34).

Faptul de a fi protejat stimulează consolidarea propriei dimensiuni proectoare. Îngerul transmite omului pe care îl protejează misterul vocației protectoare, astfel încât protejatul învață să protejeze la rândul lui, îşi descoperă dimensiunea angelică.

Emilia Corbu

Sudul României în Evul Mediu timpuriu

Volumul (Ed. Muzeul Brăilei şi Ed. Istros, Brăila, 2006) este singura sinteză arheologică asupra sudului ţării noastre în secolele VIII-XI. Cartea combină structura unei culturi arheologice (aşezări, necropole, inventar etc.) cu problematica investigării acestei perioade istorice (factori de influenţare şi comunicare, caracter etnocultural, viaţă spirituală) în încercarea de a fixa descoperirile arheologice în contextul istoric al perioadei. Volumul conţine un catalog şi un repertoriu al inventarului arheologic descoperit în peste 120 de situri de-a lungul a 50 de ani de săpături arheologice.

Dumitru Manolache

Tezaurul dacic de la Sinaia: legendă sau adevăr ocultat?

Un tezaur dacic, câţiva martori, o decizie controversată, dezinformare şi ocultare – totul la curtea regelui Carol I. O istorie cutremurătoare, scoasă la lumină de un jurnalist tenace (Ed. Dacica, 2006), după doi ani de investigaţii. Personajul principal: arhiva regilor daci scrisă pe plăci de aur, descoperită la Sinaia în ultimul sfert de veac 19, copiată în plumb înainte de a dispărea şi ajunsă în laboratoarele Securităţii cu eticheta de „fals patriotic“, apoi ignorată de toată lumea. Până acum.

Kevin MacDonald

Influenţa evreilor în lume

Cartea (Ed. Vicovia, Bacău, 2006) porneşte de la convingerea că situaţia curentă din Statele Unite este rezultatul unei desfăşurări teribile de influenţă şi putere evreiască. Autorul vorbeşte despre cum au reuşit evreii americani să menţină un sprijin incontestabil pentru Israel în ultimii 35 de ani, în ciuda faptului că statul evreiesc a confiscat teritorii şi i-a reprimat brutal pe palestinieni. De asemenea, analizează cum, în aceeaşi perioadă, organizaţiile evreieşti din America ar fi impus o nouă ideologie planetară – a Holocaustului, pe baza căreia se reformează sisteme juridice, se reformulează drepturile omului şi se conduc state.

ROST: **cuvînt, rațiune, sens, ordine**

În latină, *rostrum* însemna „deschizătură“, „cioc“, „plisc“, „bot“. Mai tîrziu, în latina populară, a început să însemne şi „gură“ în general. În româna veche, sub forma rost, a fost moştenit cu acest din urmă înțeles, păstrat astăzi doar în cîteva expresii de largă răspîndire (a învăța pe de rost, a lua la rost) şi stînd la baza verbului a rosti. Rost a evoluat spre înțelesul „rațiune“, „sens“, „tîlc“, „noimă“, „scop“, cu care se foloseşte astăzi în mod curent. Aşa a apărut verbul a rostui („a da sens“, „a pune ordine“), cu derivatele rostuire, rostuitor etc.

Creat prin Rostirea (Cuvântul) divină, omul este el însuşi făptură rostitoare, dar şi rostuitoare. Omul are un rost dat de Dumnezeu, dar uneori caută să-şi facă singur alt rost, după mintea lui. În orice caz, starea cea mai rea a omului este aceea de a fi fără rost pe lume. Iar cel mai mare serviciu care poate fi făcut omului este de a-l ajuta să-şi (re)găsească rostul.

Revista ROST îşi propune tocmai acest obiectiv la nivelul lumii româneşti, care în comunism şi-a pierdut rostul şi care trebuie să se redescopere pe sine, în primul rînd prin recursul la tradiție.

În acest număr semnează: ● **Pr. Savatie Baştovoi** – protosinghel, Mănăstirea „Noul Neamț“ – Basarabia, scriitor, ultima carte publicată: *A iubi înseamnă a ierta* (2006) ● **Adrian Cherhaț** – teolog, profesor ● **George Enache** – istoric, lector univ. dr. la Universitatea „Dunărea de Jos“ din Galați, a publicat cartea *Ortodoxie şi putere politică în România contemporană* (2005) ● **Stelian Gomboş** – doctorand în teologie, publicist ● **Pr. Radu Ilaş** – preot slujitor la capela „Sf. Parascheva“ a Spitalului Bagdasar din Bucureşti, profesor, publicist ● **Constantin Mihai** – doctorand în litere, eseist. Ultimul volum publicat: *La logique d'Hermès. Etudes sur L'Imaginaire* (2006) ● **Viorel Patrichi** – jurnalist, ultima carte publicată: *Ochii şi urechile poporului. Convorbiri cu generalul Nicolae Pleşiță* (2001) ● **Mircea Platon** – doctorand în istorie la Columbus University din Ohio – SUA, scriitor, ultima carte publicată: *Ortodoxia pe litere. Îndreptar de fundamentalism literar* (2006) ● **Ramona Suciu** – profesor, teolog ● **Claudiu Târziu** – jurnalist ● **Marcel Răduț Selişte** – teolog, publicist.

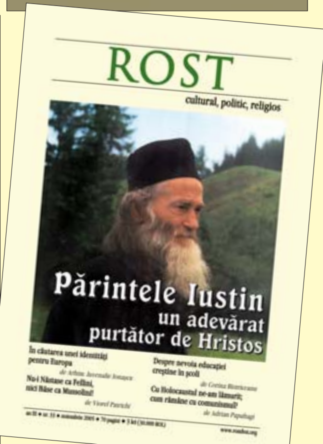
Abonament

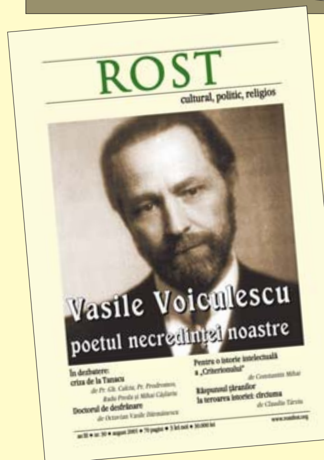
Vă puteți abona trimițînd contravaloarea abonamentului prin mandat poştal (în care specificați citeț numele, adresa completă, telefonul şi perioada de abonament) pe numele: **Târziu Claudiu Richard, CP 27, Oficiul Poştal 23, Bucureşti** sau achitînd contravaloarea abonamentului în **contul nr. RO25BACX0000000107363250**, deschis la **HVB Țiriac Bank, Sucursala Orizont – Bucureşti,** pe numele **Asociației** ROST, cod fiscal 12495302, după care veți trimite copia chitanței şi o scrisoare în care solicitați abonamentul la **CP 27, Oficiul Poştal 23, Bucureşti**.
Prețul unui abonament este **180.000 lei (18 lei noi) pentru 6 luni** şi de **360.000 lei (36 lei noi) pentru un an**.
Pentru cei din străinătate abonamentul este de **50 euro/an în Europa** şi **70 USD/an** pentru celelalte continente.

Nr. 1 – martie 2003, dedicat lui Nicu Steindhardt
Nr. 2 – aprilie 2003, dedicat lui Mircea Eliade
Nr. 3 – mai 2003, dedicat lui Lucian Blaga
Nr. 4 – iunie 2003, dedicat lui Mihai Eminescu
Nr. 5 – iulie 2003, dedicat lui Nicolae Paulescu
Nr. 6 – august 2003, dedicat lui Sandu Tudor
Nr. 7 – septembrie 2003, dedicat lui Nae Ionescu
Nr. 8 – octombrie 2003, dedicat lui Valeriu Gafencu
Nr. 9 – noiembrie 2003, dedicat Părintelui Dumitru Stăniloae
Nr. 10-11 – decembrie 2003, dedicat lui Vasile Băncilă
Nr. 12 – februarie 2004, dedicat lui Nichifor Crainic
Nr. 13 – martie 2004, dedicat lui Mircea Vulcănescu
Nr. 14-15 – aprilie-mai 2004, dedicat lui Radu Gyr
Nr. 16 – iunie 2004, dedicat lui Vintilă Horia
Nr. 17 – iulie 2004, dedicat lui Ștefan cel Mare – epuizat
Nr. 18 – august 2004, dedicat lui Ernest Bernea
Nr. 19 – septembrie 2004, dedicat lui Constantin Noica
Nr. 20 – octombrie 2004, dedicat Părintelui Arsenie Boca – epuizat
Nr. 21-22 – noiembrie-decembrie 2004, dedicat Părintelui Constantin Galeriu
Nr. 23 – ianuarie 2005, dedicat lui Vasile Lovinescu
Nr. 24 – februarie 2005, dedicat lui Octavian Goga
Nr. 25-26 – martie-aprilie 2005, dedicat Părintelui Constantin Voicescu
Nr. 27 – mai 2005, dedicat lui Nicolae Iorga – epuizat
Nr. 28 – iunie 2005, dedicat Părintelui Arsenie Papacioc
Nr. 29 – iulie 2005, dedicat Părintelui Zosim Oancea
Nr. 30 – august 2005, dedicat lui Vasile Voiculescu
Nr. 31 – septembrie 2005, dedicat Părintelui Liviu Brânzaș
Nr. 32 – octombrie 2005, dedicat lui Aron Cotruș
Nr. 33 – noiembrie 2005, dedicat Părintelui Iustin Pârvu
Nr. 34 – decembrie 2005, dedicat lui Paul Goma
Nr. 35 – ianuarie 2006, dedicat lui Horia Bernea
Nr. 36 – februarie 2006, dedicat lui Ioan Alexandru
Nr. 37 – martie 2006, dedicat Părintelui Teofil Pârâianu
Nr. 38 – aprilie 2006, dedicat Părintelui Calciu
Nr. 39 – mai 2006, dedicat lui Pan M. Vizirescu
Nr. 40-41 – iunie-iulie 2006, dedicat lui Ion Gavrilă
Nr. 42-43 – august-septembrie 2006, dedicat Părintelui Adrian Făgețeanu
Nr. 44 – octombrie 2006, dedicat lui Gabriel Constantinescu
Nr. 45 – noiembrie 2006, dedicat lui Simion Mehedinți
Nr. 46 – decembrie 2006, dedicat Părintelui Rafail Noica
Nr. 47-78 – ianuarie-februarie 2007, dedicat Părintelui Benedict Ghiuș

ISSN 1583-6312

Cei care doresc să-și completeze colecția publicației ROST pot trimite contravaloarea revistei (3 lei/exemplar), prin mandat poștal, pe numele: Târziu Claudiu Richard, OP 23, CP 27 București. Precizați pe mandatul poștal ce număr al revistei doriți, în câte exemplare și adresa dvs. Pentru informații sunați la tel.: 0740.103.621